

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI
MİMARLIK D N O 'F CNK

**DÜŞEY SİRKÜLASYON ELEMANI OLMANIN
ÖTESİNE GEÇEN MERDİVENLER**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:
Ece Sinem ARIK

İstanbul,2019

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI
MİMARLIK D N O 'F CNK

**DÜŞEY SİRKÜLASYON ELEMANI OLMANIN
ÖTESİNE GEÇEN MERDİVENLER**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:
Ece Sinem ARIK

Öğrenci No:
160807003

Danışman:
Doç. Dr. Pınar ÖKTEM ERKARTAL

İstanbul,2019

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “**Düşey Sirkülasyon Elemanı Olmanın Ötesine Geçen Merdivenler**” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 17/06/2019

Aday: Ece Sinem ARIK

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ SAVUNMA SINAVI SONUÇ TUTANAĞI

Beykent Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Aşağıda tez adı belirtilen yüksek lisans öğrencisi 160804093 no'lu Ece Sinem ARIK in 21.05/2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavı¹ sonucunda 60 dakika süreyle sunduğu ve savunduğu tezi hakkında² oybirliğiyle, kabul.. kararı verilmiştir.

Bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

Anabilim Dalı : Mimarlık
Programı : Mimarlık
Tez Başlığı³ : Düşey Sirkülasyon Elemanı Olmanın Ötesine Geçen Merdivenler

Tez Sınav Jürisi

Öğretim Üyesi

İmza

Danışman

: Doç. Dr. Pınar Öktem Erkartal

Üye

: Dr. Öğr. Üyesi İZZET KOCAMAZ

Üye

: Dr. Öğr. Üyesi Ürün BİSER

D. Öktem
İ. Kocamaz
Ü. Biser

¹ Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Tez savunma sınav süresi en az 45, en çok 90 dakikadır. Jüri üyeleri, sınav öncesi yapılacak toplantıda, kendi aralarından danışman dışında bir üyeyi başkan seçer. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez sınavı, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık ortamlarda gerçekleştirilir. Belirlenen günde yapılamayan jüri toplantısı, katılanların hazırladığı bir tutanakla enstitü yönetimine bildirilir. Bu durumda, jüri en geç on beş gün içinde toplanarak aday tez savunma sınavına alır. (05 Ağustos 2017 tarihli 30145 sayılı Resmi Gazetede Yayınlanan Değişiklik-Madde 29-3)

² Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri, tez hakkında salt çoğunlukla “kabul”, “düzeltme” veya “ret” kararı verir. Jüri başkanı, jüri üyelerince imzalanmış karar tutanağını, tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitü yönetimine teslim eder. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak ve birinci fıkradaki usule göre tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Süresi içerisinde “düzeltme” savunmasına girmeyen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir. (Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği-Madde 29-4)

³ İleride doğabilecek aksaklıkların engellenmesi için tezin başlığının yazılması gerekmektedir.

Adı Soyadı: Ece Sinem ARIK

Danışmanı: Doç. Dr. Pınar ÖKTEM ERKARTAL

Türü ve Tarihi: Yüksek Lisans, 2019

Alanı: Mimarlık

Anahtar Kelimeler: Ritim, Heykelsi, Anıtsal, Fonksiyonel, Sembolik , Sanatsal, Merdiven

ÖZ

DÜŞEY SİRKÜLASYON ELEMANI OLMANIN ÖTESİNE GEÇEN MERDİVENLER

Merdiven; önce insanların barınmak için yaptıkları mekanları yükseğe taşıyarak, kendilerini dış etkenlerden koruma ve yüksek dallardaki yiyeceklere erişme amaçlı kullanılmıştır. Daha sonraki dönemlerde tanrıya ve güce ulaşma isteği ile yüksek tapınaklar inşa etmişlerdir. Endüstri dönemi sonrasında betonarme ve çeliğin kullanılması ile merdiven tasarımları farklı formlar kazanmıştır. İnsanların değişen yaşam biçimleri, gelişen teknoloji ve malzemeler merdivenleri farklı boyutlara taşımaktadır.

İlk merdivenler kullanım kolaylığı sağlamak amacıyla yapılırken, uygarlıkların ilerlemesiyle; fonksiyon, ergonomi, estetik daha çok düşünülmüştür. Günümüzde katlı yapılarda hazırlanan her projede standart merdivenlerin yanı sıra, çok özel formlarda fonksiyonel merdivenler de tasarlanmaktadır. Çok katlı yapılarda ve sosyal alanlarda merdivenler olmazsa olmaz yapı elemanlarıdır. Merdivenler yerine göre bulunduğu mekâna bir anlam yükleyen, yerine göre sadece işlevsel, yerine göre heykelsi bir form ile buldukları mekânı zenginleştirmektedirler.

Bu çalışmada düşey sirkülasyon elemanı olmanın ötesine geçen merdivenler sembolik, sanatsal, heykelsi, anıtsal ve çok fonksiyonlu konu başlıkları altında incelenmiştir.

Name and Surname: Ece Sinem ARIK

Supervisor: Doç. Dr. Pınar ÖKTEM ERKARTAL

Degree and Date: Master, 2019

Major: Architecture

Key Words: Rhythm, Sculptural, Monumental, Functional, Symbolic, Artwork, Stairs

ABSTRACT

STAIRS MORE THAN A VERTICAL CIRCULATION ELEMENT

Staircases were first used to shelter the places people built protecting themselves from external factors and to reach foods in higher branches. Since prehistoric times, people have used many natural and artificial vehicles higher levels. In later periods they built high temples with the desire to reach God and power. After the industrial period, the use of reinforced concrete and steel staircase designs gained different forms. People's changing lifestyles, developing technology and materials carry the stairs to different dimensions.

While the first staircases were built for ease of use, the progress of civilizations; function, ergonomics, esthetic are more thoughtful. Nowadays, in every project prepared in tiered structures, besides standard staircases, functional ladders can be applied in very special forms. Stairs in multi-storey buildings and social areas are essential elements. Stairs are designed with a sculptural form according to place, which is functional according to the place.

In this study, the stairs are examined from different angles beyond being vertical circulation element.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
ÖZ.....	ii
ABSTRACT	iii
TABLolar LİSTESİ.....	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
KISALTMALAR	x
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM ARAŞTIRMANIN AMAÇ KAPSAM VE YÖNTEMİ

1.1 ARAŞTIRMANIN AMACI.....	2
1.2 ARAŞTIRMANIN KAPSAMI.....	2
1.3 ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	2

İKİNCİ BÖLÜM BİR DÜŞEY SİRKÜLASYON ELEMANI OLARAK MERDİVENİN TARİHSEL SÜRECİ VE TÜRLERİ

2.BİR DÜŞEY SİRKÜLASYON ELEMANI OLARAK MERDİVEN.....	4
2.1 Geçmişten Günümüze Merdiven	4
2.2 Biçimlerine Göre Merdivenler	9
2.2.1 Düz Çıkışlı Merdivenler:	13
2.2.2 L- Şekilli Merdivenler:	14
2.2.3 U- Şeklinde Merdivenler:	15
2.2.4 Dönel Merdivenler	16
2.3 Malzemelerine Göre Merdivenler	17
2.3.1 Ahşap Merdivenler	18
2.3.2 Beton Merdivenler	19
2.3.3 Çelik Merdivenler	20
2.3.4 Cam Merdivenler	21
2.3.5 Karma Malzemeli Merdivenler	22

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
DÜŞEY SİRKÜLASYON ELEMANI OLMANIN ÖTESİNE
GEÇEN MERDİVENLER VE SINIFLANDIRILMASI

3. DÜŞEY SİRKÜLASYON ELEMANI OLMANIN ÖTESİNE GEÇEN MERDİVENLER:	23
3.1 Merdiven Kontrol Listesi	30
3.2 Sembolik Merdivenler	43
3.3 Sanat Eseri Olarak Merdiven	45
3.3.1 Deneysel Merdiven	55
3.4 Heykelsi Merdivenler	64
3.5 Anıtsal Merdivenler	75
3.6 Çok Fonksiyonlu Merdivenler	86
4. SONUÇLAR	97
KAYNAKÇA	103
ÖZGEÇMİŞ	158
EKLER	

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo 2.1.1. Geçmiş Dönemlerden Merdiven Örnekleri.....	8
Tablo 3.1.1. Sembolik Merdiven İçin Geliştirilen Tablo	23
Tablo 3.1.2. Sanatsal Merdiven İçin Geliştirilen Tablo	25
Tablo 3.1.3. Heykelsi Merdiven İçin Geliştirilen Tablo	27
Tablo 3.1.4. Anıtsal Merdiven İçin Geliştirilen Tablo	29
Tablo 3.1.5. Çok FonksiyonluMerdiven İçin Geliştirilen Tablo.....	31
Tablo 3.3.1.1. Piano Stairs (Piano Merdivenleri).....	56
Tablo 3.3.1.2. Reimagine Merdiveni.....	58
Tablo 3.3.1.3. Diminish and Ascend Merdiveni	59
Tablo 3.3.1.4. Untitled (Başlıksız) Merdiven.....	60
Tablo 3.3.1.5. KPMG Merdiveni	61
Tablo 3.3.1.6. Spinning (Döndürme) Merdiveni.....	62
Tablo 3.3.1.7. Merdivenler	63
Tablo 3.4.1. Livraria Lello Kitapçısı Merdiveni	65
Tablo 3.4.2. Armani Store Merdiveni	66
Tablo 3.4.3. Antinori Şaraphanesi Merdiveni	67
Tablo 3.4.4. UN City Merdiveni	68
Tablo 3.4.5. Harbin Opera Binası Merdiveni.....	69
Tablo 3.4.6. 56 Leonard Street Apartmanı Merdiveni	70
Tablo 3.4.7. Atrium Tower Lobi Merdiveni	71
Tablo 3.4.8. Experimentarium Bilim Merkezi Merdiveni.....	72
Tablo 3.4.9. LVMH Ofisi Merdiveni	73
Tablo 3.4.10. Vertebrae Merdiveni	74
Tablo 3.5.1. Baori Merdivenleri.....	76
Tablo 3.5.2. İspanyol Merdivenleri	77
Tablo 3.5.3. Bom Jesus do Monte Merdivenleri	78
Tablo 3.5.4. Potemkin Merdivenleri	79
Tablo 3.5.5. Kamondo Merdiveni	80
Tablo 3.5.6. Pompidou Kültür Merkezi Merdiveni.....	81
Tablo 3.5.7. Robson Meydanı Merdiveni.....	82

Tablo 3.5.8. La Grande Arche Merdivenleri	83
Tablo 3.5.9. Vlooyberg Tower Merdiveni	84
Tablo 3.5.10. Vessel Merdiveni	85
Tablo 3.6.1. Panorama Evi Merdiveni	87
Tablo 3.6.2. Sancaklar Camii Merdiveni	88
Tablo 3.6.3. Wieden-Kennedy Ofis Binası Merdiveni.....	89
Tablo 3.6.4. Living Merdiveni	90
Tablo 3.6.5. Panzerhalle Evi Merdiveni.....	91
Tablo 3.6.6. Termeh Ofis Binası Merdiveni	92
Tablo 3.6.7. Aparat Merdiveni	93
Tablo 3.6.8. Kayan Merdiven.....	94
Tablo 3.6.9. Tianjin Binhai Merdiveni.....	95
Tablo 3.6.10. Tiny Apartmanı Merdiveni	96

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1. Titanic filminden bir sahne. Dönem kadınlarının şıklıklarını gösterdikleri ...	6
Şekil 2. İnsan Lokomasyonu Eadweard J. Muybrige, 1884-87.....	10
Şekil 3. Scarpa Merdiven Örneği	11
Şekil 4. Düz Çıkışlı Merdiven Detayı ve Örnekleri	13
Şekil 5. L-Şekilli Merdiven Çizimi ve Örnekleri	14
Şekil 6. U-Şekilli Merdiven Çizim ve Örnekleri	15
Şekil 7. Dönel Merdivenler	16
Şekil 8. Ahşap Merdiven Detay ve Örneği	18
Şekil 9. Ahşap Merdiven Örneği	18
Şekil 10. Betonarme Merdiven Örneği	19
Şekil 11. Çelik Merdiven Detay ve Örneği	20
Şekil 12. Cam Merdiven Detayı ve Örneği	21
Şekil 13. Zorlu Center Apple Store	21
Şekil 14. Karma Merdiven Örnekleri	22
Şekil 15. New York Kütüphanesi Merdivenleri	24
Şekil 16. Sağ Kalanların Merdiveni	25
Şekil 17. Bar Merdiveni Örneği	25
Şekil 18. Veranda Merdivenleri.....	26
Şekil 19. Arima Konut Binası Merdiveni	26
Şekil 20. Aires Mateus Estrela Konut Binası Merdiveni.....	27
Şekil 21. Aires Mateus Fontinha Konut Binası Merdiveni	27
Şekil 22. Wespi De Meuron Brione Konut Binası Merdiveni.....	28
Şekil 23. Christian Kerez Zürih Konut Binası Merdiveni	29
Şekil 24. Merdivenlerin Sınıflandırılması	42
Şekil 25. Kukulhan Piramiti	43
Şekil 26. Giza Piramitleri	44
Şekil 27. Sümela Manastırı Merdivenleri.....	44
Şekil 28. 1969 yılında Neil Armstrong Ay'a ayak basmak için merdiveni kullanmıştır.	45

Şekil 29. Gone With the Wind, Victor Fleming, 1939- The Truman Show, Peter Weir, 1998	49
Şekil30. Battleship Potemkin,Sergey Ayzenştayn,1925- GentlemenPreferBlondes, Hawks,H.,1953	49
Şekil 31. Ghostbuster-The Artist	49
Şekil 32. Harry Potter - Labyrinth	49
Şekil 33. YankeeDoodleDandy,Michael Curtiz, 1942 -The Big Lebowski,E.& J Coen,1998	50
Şekil 34. Beetlejuice,Tim Burton,1988-The Shining,Stanley Kubrick,1980	50
Şekil35. The Money Pit,Richard Benjamin,1986-Pirates of the Caribbean,G.Verbinski,2003	50
Şekil 36. Psycho, Alfred Hitchcock, 1960 -Rocky, John G. Avildsen, 1976.....	50
Şekil 37. Rocky filminden sahne, John G.Avildsen,1976	51
Şekil 38. İnception filmi,Penrose Merdiveni, C. Nolan, 2010	52
Şekil 39. Relativity (Görelilik), M. C. ESCHER,1953.....	53
Şekil 40. Jacob's Ladder (Yakup'un Merdiveni),1490, Painting School of Avignon Musee du Petit Palais,Fransa	54
Şekil 41. Oluşan Grafiğin Üç Boyutlu Görseli.....	57
Şekil 42. Merdiven ve Süreç Şeması	100

KISALTMALAR

- ABD** : Amerika Birleşik Devletleri
- CLT** : Cross Laminated Timber
- LED** : Light Emitting Diode
- MDF** : Medium Density Fiberboard
- M.Ö.** : Milattan Önce
- M.S.** : Milattan Sonra
- TED** : Technology, Entertainment, Design
- UNESCO** : United Nations Educational Scientific and Cultural Organization
- y.y** : Yüzyıl

GİRİŞ

Merdivenin mimarlık eğitiminde ve tasarım sürecindeki yeri teknik olarak anlatılsa da kullanıcı ile merdiven arasında yaşanan deneyim ve süreç geri plana atılmaktadır. Bu süreçte merdivenin, yapı ögesi olarak nasıl olması gerektiği anlatılmaktadır. Daha çok riht yüksekliği, basamak genişliği, merdiven hesaplama gibi teknik konular üzerinde durulsa da merdivenin mekâna ve kullanıcıya etkisi fonksiyonunun ötesinde anlam kazanmaktadır. Tarihsel sürecinde merdiven, daha yükseğe ulaşabilmenin bir yolu olarak insan hayatına girmiştir. Tarih öncesi çağlardan itibaren, bazı dönemlerde hak ettiği önemi göremeyip, geri plana atılsa da sürekli olarak işlevsel, yapısal ve biçimsel olarak gelişim ve dönüşüme uğramıştır.

Aslen bir yapı elemanı olan merdiven, eski medeniyetlerden beri soyut bir sembol olarak da kullanılmıştır. Tanrısal, dinsel ve mitolojik yükselişin sembolü olan merdivenin basamak sayıları birçok medeniyet tarafından farklı şekillerde anlamlandırılmıştır. Merdiven üzerinde kademeli olarak yapılan inip çıkma hareketi basamak sayılarıyla sembolik olarak yorumlanmıştır. Mitolojik bazı inançlar sonucu eski uygarlıklar tapınaklarında basamak sayılarını dini inançların sembolü olarak kullanmıştır. Geçmişten günümüze her medeniyette, kültürde ve toplumda merdivenin sembolik değeri mevcuttur. Edebiyat, sinema, resim gibi birçok sanat dalında anlatılmak istenen duygu ve düşünce, merdivenin sembolik anlamından faydalanılarak anlatılmıştır.

Merdivenin görselliği öne çıktıkça, buna paralel olarak önemi, karakteri, yapısal ve psikolojik değeri daha da önem kazanmıştır. Önem kazanan bu değerleri ile merdiven, yapıdaki unsurlar arasında benzersizdir. Çünkü tamamen işlevsel olmanın yanı sıra, işlevselliğine heykelsi, anıtsal, sembolik, sanatsal değerler katarak mekandaki önemli obje olarak kabul edilebilmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN AMAÇ KAPSAM VE YÖNTEMİ

1.1 ARAŞTIRMANIN AMACI

Merdivenle ilgili yapılan araştırmalarda çoğunlukla merdivenin mekâna ve kullanıcıya etkileri göz ardı edilse de, günlük hayatın içinde yer alan merdivenin yapıda ve sanatta işlevi ötesine geçerek, bir yapı elemanından fazlası olduğu düşünülmektedir. Bu tezde merdivenin benzersiz, yapıya özel, tasarımda ve uygulamada farklılıklar ile ana işlevinden daha önemli hale geldiğini göstermek amaçlanmıştır.

Bu çalışmada merdivenlerin mekânla, kullanıcıyla, çevreyle olan ilişkileri incelenerek, merdivenlerin sadece düşey sirkülasyon elemanı olmadığını, aynı zamanda mekânı şekillendirdiğini, günlük hayatın bir parçası olarak kullanıcı ve mekân üzerindeki etkilerini, kullanıcıyı bir noktadan diğerine ulaştırmakla kalmayıp, psikolojik, sanatsal, estetik ve sembolik yönlerini göstermek amaçlanmıştır.

1.2 ARAŞTIRMANIN KAPSAMI

Bu tez çalışması merdivenin tarihsel süreç içinde içerdiği anlamları, biçiminin kullanıcı ile etkileşimini, kullanılan malzeme çeşitlerini, merdivenlerin sembolik, sanatsal, heykelsi, anıtsal, çok fonksiyonlu sınıflandırılıp, ülkemizden ve dünyadan çağından mimarların yaptığı işlerin örneklerini kapsamaktadır. Merdiven form, malzeme, fonksiyon, estetik açılarından incelenerek, belirtilen konu başlıkları altında değerlendirilmiştir.

1.3 ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu tez çalışması literatür taraması, gözlem ve deneyime dayalıdır. Konu üç ana başlık altında incelenerek anlatılmaya çalışılmıştır.

İlk bölümde geçmişten günümüze tarihsel dönem içinde, hazırlanan zaman çizelgesi ile desteklenerek değerlendirilmiştir.

İkinci bölümde biçim ve malzeme sınıflandırılıp, görsel örneklerle desteklenerek anlatılmıştır.

Son bölümde, literatür taraması ve incelenen örnekler tablolarla görselleştirilmiştir. Yapılan tablo ile merdivenler sembolik, sanatsal, heykelsi, anıtsal, çok fonksiyonlu olarak sınıflandırılıp, tablolar üzerinde merdiven örnekleri hazırlanarak özellikleri belirtilmiştir. Çizilen görsel şekiller yardımıyla da desteklenmiştir.

Ülkemizden ve dünyadan değişik kaynaklardan yararlanılarak, tablo ve grafik, fotoğraflar ile destekli bir araştırma yapılmıştır. Bu çalışma yapılırken literatürde bulunan, ulaşılabilen her türlü kaynak olabildiğince araştırılıp, her zaman kullanılabilir bir doğru bilgi kaynağı hazırlanmak istenmiştir. Değişik konu başlıkları altında merdivenler incelenirken ana işlevinden çok, estetik, görsel, farklı fonksiyonları açısından kronolojik olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

BİR DÜŞEY SİRKÜLASYON ELEMANI OLARAK MERDİVENİN TARİHSEL SÜRECİ VE TÜRLERİ

2.BİR DÜŞEY SİRKÜLASYON ELEMANI OLARAK MERDİVEN

Farklı yükseklikleri birbirine bağlayan merdiven temel yapısal bir unsurdur. Merdiven; üzerinde durma ve hareket etme eylemlerinin birlikte var olduğu üç boyutlu bir yapı elemanı olarak tarih öncesi çağlardan günümüze kadar insan hayatının içerisinde var olmuştur. İnsanın düşey ulaşım aracı olan merdiven, insanı yükseğe taşıyarak gerek doğal felaketlerden korumuş gerekse farklı kotlara erişmesini sağlamıştır. Bu özelliği ile her zaman mekânın önemli bir parçası olmuştur. Merdiven; tüm dönemlerde insan ve toplum üzerinde etki yaratmıştır.

2.1 Geçmişten Günümüze Merdiven

Merdiven, bir yapının bileşenlerinden biridir. Temel, duvar, kiriş, kolon, vs. gibi yapının tamamlayıcı bir unsurudur. İlk merdiven oluşumu; Afrika da ağaç gövdelerine basamaklar oyulup, bir tırmanma direği olarak geliştirilmiştir. Amaç, yapının yerden yükseltilerek tehlikelerden (sel, yabani hayvan gibi) korunmasını sağlamaktır. Zorlu arazilerde var olan engellerin ve tehlikelerin üstesinden gelmek için kullanılmıştır. Daha sonraki zamanlarda dağ yamaçlarındaki merdiven benzeri doğal oluşumlar örnek model olarak alınmıştır. (Templer, 1992) Zaman içinde medeniyetler değişip, geliştikçe merdivenler mimarlık tarihinde daha farklı bir role sahip olmuştur.

İlk merdivenlerin ne zaman ortaya çıktığını ve kimin icat ettiğini söylemek zor da olsa MÖ.206 ile MÖ.220 yılları arasında, Çin'de Tai Shan Dağı'nda, granite oyulan 6000 adet basamaktan inşa edildiği bilinen, Cennetin Güney Kapısı olarak da adlandırılan merdiven, ilk merdiven olarak kabul edilmektedir. (URL-1, 2018) Yapılmasındaki amacın, tanrıya ulaşma ve bağ kurma olduğu tahmin edilmektedir. Benzer şekilde M.Ö. 2100 yılında Sümerler Tanrıları için Ziggurat denilen merdivenli, çok katlı tapınaklar inşa etmişlerdir.

Gelişen Yunan uygarlıklarının inşa ettiği amfi tiyatrolarda, merdivenler hem çıkmak ve inmek hem de oturmak için kullanılmıştır. Türkiye'deki örnekleri de Efes ve Aspendos antik kentlerindeki amfi tiyatrolardır. Antik Çağda Romalılar, büyük bir ustalıkla merdivenlerini anıtsal biçimde tasarlamışlardır.

İran'daki Persepolis Antik Kenti'nin saraya çıkan Apadana Merdivenleri, 7 metre boyunda taş bloklardan oymadır. Her taş blokta beşer basamak yapılmıştır. UNESCO Dünya Kültür Mirasları arasında bulunan çift taraflı merdivenlerin rıht yükseklikleri ve geniş basamakları o kadar iyi ayarlanmıştır ki; gelen insanlar, atlarıyla da rahatça inip çıkabilmektedir. (URL-2, Gezimanya, tarih yok)

Güney Amerika'da İnka ve Maya uygarlıkları da çok basamaklı tapınaklar inşa etmişlerdir. Piramit şeklindeki tapınaklara çıkmak için, dört taraftan aynı ölçülere sahip merdivenleri kullanmak gerekmektedir. Her merdivende 91 basamak mevcuttur. Merdiven sayısı toplamda 364 olmaktadır. En tepede bulunan ve kralın üzerine çıktığı basamakla birlikte toplam basamak sayısı 365, yani yılın gün sayısına denk gelmektedir. (Daniken, 2018) Buradan merdivenlerin uygarlıkların inançlarının bir parçası olduğu da görülmektedir.

Orta çağ ve sonrasında merdivenler, sadece işlevsel değil, yapıları süsleyen ve destekleyen, yapının ihtişamı ile birlikte sahibinin statüsü hakkında bilgi veren, mekânın odak noktası haline gelen unsurlara dönüşmüştür. Bu sebepten dolayı Avrupa'daki saraylarda ve devlet binalarında gösterişli ve geniş merdivenler inşa edilmiştir. Bir yapıda, kapıya yaklaşırken veya kapıdan geçtikten sonra karşılaşılan merdivenler, o yapı hakkında ilk izlenimleri vermektedir. Özellikle tiyatro, opera salonları ve belediye binaları bu tür yapıların başında gelmektedir.

Klasik teoreme uygun tasarlanmış merdivenler Rönesans döneminde yapılmıştır. Bu dönemde merdivenler genelde yapının iç bölümünde görülmeyecek alanlara konumlandırılmıştır. Yarım sahanlıklar, gösterişli ahşap korkuluk dikmeleri, ilk basamakların yarım daire kıvrımı, merdivenin tasarımında Rönesans döneminin özellikleri olmuştur. Rönesans evlerinde kıvrımlı şekillerde çok sayıda ayaktan oluşan tırabzanlar içlerinde en gösterişli olanıdır. Geniş bir alana yayılan kıvrımlı, rahat iniş-çıkışlı bir merdiven Rönesans ihtişamının göstergesi olmuştur. Fransa ve İtalya'da görülen şato ve villaların görkemli merdivenlerinde bu öğeleri seçmek mümkündür. Barok dönemde, merdiven çok önemli bir yapı öğesi haline gelmiştir. Dramatik ve hareketli çizgiler kullanılarak yapıların giriş hollerine, hatta dış cephelerine dönerek çıkan, iki, üç sahanlıklı, süslü merdivenler yapılmıştır. Fransız devriminden sonra endüstrinin gelişmesi ile moda önem kazanmıştır. Salon

merdivenleri de artık kadınların pahalı giysilerini sergiledikleri bir podyuma dönüşmüştür (Şekil1).

Şekil 1.Titanic filminden bir sahne. Dönem kadınlarının şıklıklarını gösterdikleri geminin ahşap merdivenleri. (Titanic, James Cameron,1997, URL-3)

Art Nouveau'nun belirgin özelliği ritmik S şeklinde kıvrımlar, doğal bitkisel çizgiler, çiçek ve dal motifli, genelde metal malzemeden yapılan korkuluklardır. Basamaklar merdiven boşluğuna inerken zarifçe kıvrılır. Sarmal bezemeli merdiven sanatsal bir tasarım yaratmıştır. Bu tür kıvrımlar ile bezemeler Art Nouveau akımının temel öğelerindedir.19. yüzyılın sonu, merdiven yapımının altın çağı olarak kabul edilmektedir. İskoç mimar, Peter Nicholson, merdivenler hakkında bir kitap yazarak merdiven için matematiksel bir sistem geliştirmiştir. Geliştirdiği bu sistem ile merdiveni sanat boyutunda da ilerlemesinin önünü açmıştır. Böylece birçok sanatçı ve mimar eserlerinde merdiven kullanmaya daha çok yönelmiştir. 1980'lerde Çek mimar Eva Jiricna Londra'da cam ve paslanmaz çelik malzemeden merdivenler tasarlamaya başlamıştır. (Tegün, 2017)

Merdiveni çıplak iskeletiyle bırakacak şekilde en temeline kadar soymak ve onu taşıyan duvarla bütünleştirmek, modernist ve minimalist tasarımcıların sıkça kullandıkları bir yöntemdir. Çelik ve betonarmenin kullanılmaya başlaması çağdaş merdiven tasarımını etkilemiştir. Hangi malzeme kullanılırsa kullanılsın, ahşaptan çeliğe, betondan cama kadar o malzemelerden yapılmış bir merdiven bulunmaktadır. Bu da mimarların merdivenleri birer üslup tarzı olarak kullanmayı tercih ettiklerini göstermektedir. İyi bir merdiven, mimaride bir tasarım özelliğine dönüşüp, bir

mimarın imzası olmaktadır. (Broto, 2014) Merdivenler geçmişten günümüze günlük yaşamdaki sorunları çözüp, mekânların önemli bir parçası olmuştur.

Tablo 2.1.1.Geçmiş Dönemlerden Merdiven Örnekleri (URL-4-15)

TARİH ÖNCESİ VE ERKEN TARİH			
Ur Zigguratı	Persepolis	Tai Shan	Aspendos
			
MÖ.2100	MÖ.518-486	MÖ.206-220	MS.161-180
GOTİK		RÖNESANS	
			
Livraria Lello Portekiz-1869	Chateau Chambord Fransa-1526	İspanyol Merdivenleri İtalya-1723	Tassel Evi Belçika-1893
MODERNİST-MİNİMALİST			
			
MSGSÜ İstanbul-1883	AKM İstanbul-1969	Itamaraty Palace Brezilya-1970	Mimari Dökümantasyon Merkezi İspanya-2005

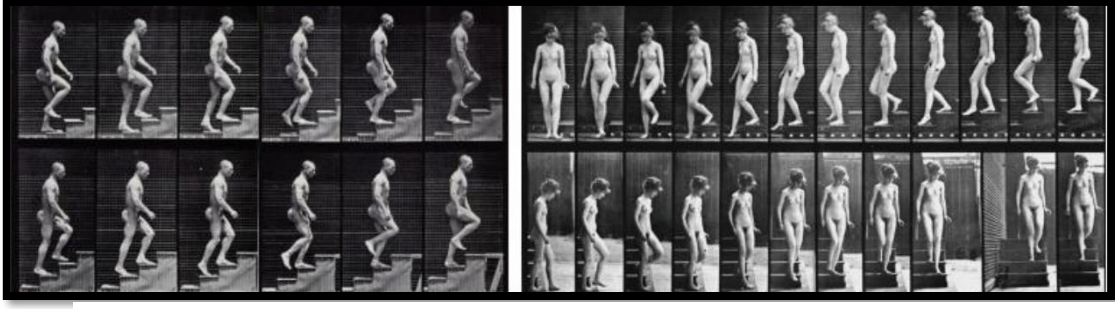
2.2 Biçimlerine Göre Merdivenler

D. K. Ching (2011) *İç Mekân Tasarımı* adlı kitabında merdivenlerden “*Hacimler arasındaki önemli mekânsal geçiş ögesidir*” şeklinde bahsetmektedir. İki farklı seviyeyi birbirine bağlayan merdiven aslında farklı amaçlara hizmet eden mekanlara geçişte kullanıcıyı alıştıran bir unsurdur. Bu hazırlık, kullanıcıya nasıl bir yere varacağı hakkında izlenimler vermektedir. Bunu farklı biçimlere bürünerek yapmaktadır. Örneğin; mekânın girişinde mevcut olan birkaç basamak özel alanı genel alandan ayırarak, genişlik hissi ile mekanlar arasındaki geçişi sağlamaktadır. Merdivenler farklı biçimlere büründükçe kullanıcının mekânı algılayışını, hareketlerini, merdiven ile bağ kurma şeklini, merdiven üzerindeki hareketlerini de etkilemektedir. Bu etki merdivenin öğelerinin birbirleriyle olan ilişkisine bağlıdır. Rıhtlar, basamak genişlikleri, sahanlıklar arasındaki matematiksel ilişki ne kadar doğru ve standartlar içinde ise kullanıcıya yaşattığı deneyim de doğru orantılıdır.

Fin mimar Alvar Aalto merdivenler hakkında şu açıklamada bulunmuştur: “*Bir keresinde merdiven standardizasyonu yapmaya çalıştım. Muhtemelen bu standardizasyonların en eskisidir. Elbette evlerimizle bağlantılı olarak yeni merdiven basamakları tasarlıyoruz, ancak standart bir basamak, binaların yüksekliğine ve her türlü şeye bağlı olarak değişiyor. Maddeyi elastik bir sistemle çözmeye çalıştık... İstedığınız gibi bir adım atamazsınız; özel bir oran olmalı...Dante'nin İlahi Komedyası adlı kitabında cehennemdeki en kötü şeyin merdivenlerin yanlış orana sahip olduğunu söylediği bölümdür.*” (Templer, 1992)

Merdiven çözümleri için geliştirilmiş formüllerle doğru tasarımlar oluşturulmaktadır. Doğru oranlara sahip bir merdiven kullanıcısıyla ritmik olarak uyum halindedir. İyi tasarlanmamış, bozuk oranlı bir merdiven her türlü kötü sürprize açıktır. Her ne kadar standartlara bağlı kalınabilse de günümüzde gelişen teknoloji ile birlikte merdiven tasarımları farklılık gösterebilmektedir.

Merdivenin rıht ve basamak boyutları vücut hareketine uygun boyutlandırılmalıdır. Eğimleri dik ise çıkışı fiziksel olarak zorlaştıracak, çıkan kişiyi de psikolojik olarak ürkütecektir, inişi de kararsızlaştıracaktır. (D.K.Ching, 2011)

Şekil 2.İnsan Lokomasyonu Eadweard J. Muybrige,1884-87, (Brazao,A 2014).

İnsan anatomisi, yatay düzlemde harekete kolay uyum sağlamaktadır. Daha sonra merdiven çıkmaya-inmeye çabalamak zorundadır. Zaman geçtikçe bu hareket alışkanlık haline gelmektedir. Bir ritüel haline gelen bu hareketler dizisi yatay bir düzlemde hareket etmenin tersine, belli bir geometri ile hareketlerin ritmini belirlemektedir. (Deplazes, 2005) Merdiveni kullanırken adımlar ritmik olarak kendiliğinden gerçekleşmektedir (Şekil2).

Lokomasyona en güzel örnek ünlü İtalyan Mimar Carlo Scarpa'nın merdivenleridir. Scarpa merdivenlerinde ilk basamağı vurgulamaktadır. Nursel Onat'ın değerlendirmesine göre (1999) Scarpa için merdiven sadece bir merdiven değil plastik bir unsurdur. Bunu ilk basamakta gösterdiği duyarlılık ile birlikte tüm merdivene yansıtmaktadır (Şekil3). Her insan ilk önce yürümeyi öğrenmektedir. İnsan gündelik yaşamda da bir şeye başlamak için ilk adımı atar. Bu da beraberinde değişimi getirmektedir. İlk basamak, ilk adımı çağırarak ve çağrıştırmaktadır. Scarpa kullanıcıyı merdivenlerindeki ilk basamağı vurgulayarak, onları ilk adımı atmaya davet etmekte ve yönlendirmektedir. Yeni karşılaşılan bir merdivenin ilk bir iki basamağında zorlanılabilir. Scarpa da bunun farkında olarak, merdiven tasarımlarında ilk basamağı kişiselleştirmiştir. "İlk Basamak Mimarı" olarak da anılmaktadır.

Şekil 3.Scarpa Merdiven Örneği, (URL-16)

Merdiven yaşanılan ortamın içinde sürekli bulunduğu ve kullanıldığı için alışkanlık edinildiğinden otomatik ve içgüdüsel olarak inilir ya da çıkılır. Örneğin apartmana girildiğinde orda olduğu bilindiği için adımlar ona doğru atılmaktadır. Kullanıcı evinden çıktığında sahanlıktan sonra merdiveni inerken ya da çıkarken yine aynı davranışı göstermektedir. Işıksız bir ortamda, ilk kez kullanılan bir merdiven bile olsa, ilk adımı tedirgin attıktan sonra sürekliliği yakalanmaktadır, farkında olmadan ritmik olarak çıkılıp ya da inilmektedir. Kullanıcı adımları merdiven ile temas halindedir. Ritmik hareket ettiği için bir dans figürü gibi alışkanlık haline gelmektedir.

John Templer'e (1992) göre merdiven; zorlayıcı bir uyarın gibidir. Karanlıkta tökezlerken bile merdivenin ne için olduğu algılandığında, kişiyi kullanım gerçeği ile ilgili olarak çıkmaya veya inmeye teşvik edebilmektedir. Örneğin; metronun yürüyen merdivenlerini değil de uzun ve dik olan sabit merdivenlerinden çıkmak tercih edilirse, tek tek basamakları tırmanıp, son basamağa varıldığında, kullanıcı kendine karşı başarı kazanmış gibi hissedebilmektedir.

Kullanıcı hareketi için dört alan vardır. Bunlar vücut elipsi, tampon bölgesi, pacing bölgesi, duyuşal bölgedir. Merdiveni kullanırken vücut elips şeklinde duran insanın fiziksel boyutlarını belirlemektedir. Pacing bölgesi; hareket halinde iken gerekli olan alandır. Duyusal bölge; bir insanın vücutu ile çevresi arasında tutmaya çalıştığı bölgedir. Tampon bölge kültürel psikolojik nedenlerden dolayı insanların kendileriyle başkaları arasında korudukları ortamdır. Bu algısal sistemler merdiven bilimine katkı sağlamaktadır. (Templer, 1992)

Merdiven, geometrisine ve insan yürüyüşüne uygun olmalıdır. Böyle inşa edilen bir merdivende kullanıcı kendini rahat hissedip, daha az efor harcayabilmektedir. Merdivendeki diğer insanların varlığı ve hareketleri; kişinin yönünü, ritmini, hızını kısıtlayabilmektedir. Normal yürüyüşü yaparken durmaya veya düzensizliğe zorlanırsa, kullanıcılar dengelerini korumaya çalışacaklarından davranışsal tepki verebilmektedirler.

Geniş basamak ve alçak rıhtlı bir merdiven, kullanım kolaylığının etkisiyle kullanıcıda olumlu etki bırakmaktadır. Merdiven dik ve dar çıkış sağlıyorsa, kullanıcıyı özel bir mekâna yönlendirmektedir; örneğin çatı arası... Merdiven sahanlıkları ise kullanıcılara dinlenme, alt kattaki boşluğu izleme, hatta farklı tasarımları ile sosyalleşme alanı sağlamaktadır. Ayrıca sahanlık, merdivenin yönünü değiştirerek kullanıcının farklı mahallere geçişine imkân tanımaktadır. Merdiven, tipine bağlı olarak farklı işlevler yüklenmiş çeşitli parçalardan oluşmaktadır. Basamak genişlikleri bireysel adımlara uygun, düzenli olarak bölünmelidir. Biçimsel alternatifler, topluluk, alan verimliliği, fonksiyonellik ve kişiye özel yönlendirme önceliği gibi niteliklerin, sirkülasyonun tasarım yolu ile elde edilebileceği özellikler olduğunu kanıtlamaktadır. Erişim aracı olan merdiven daha dinamik ve esnek hale geldiği zaman nitelikleri artmaktadır. Merdiven tasarımında dikkat edilmesi gereken diğer etken, her kat seviyesindeki yürüyüş yollarıyla (kat sahanlıkları) birleşmesidir. Ayrıca, merdiven için gereken mekân boşluğu da önemlidir (Merdiven evi). Her merdiven tipinin belirli oranları vardır, bunlar merdivenin yerleştirilebileceği yerle, etrafındaki mekanlar arasındaki ilişkileri etkiler. (D.K.Ching, 2011) Merdiven biçimleri, merdivenin temel formlarına göre birbirinden ayrılmaktadır. Bir merdivenin türü ve şekli o merdivenin mekânsal ve yapısal etkisini belirlemektedir.

Merdivenin biçimi, kullanım şekline, merdiveni çevreleyen alana, yapı içindeki yönlendirmesine bağlıdır. Merdivenler; projelendirme, yapının kullanım amacı, vs. gibi birçok parametreye, yani birçok değişkene sahip olmalıdır. Bu sebeple çok fazla türde şekillerine ve konstrüksiyonlarına göre sınıflandırmak mümkündür. Biçimlerine göre merdivenler düz çıkışlı, L-şekilli, U-şekilli ve dönel merdiven olarak dörde ayrılmıştır.

2.2.1 Düz Çıkışlı Merdivenler:

Düz merdivenlerin en belirgin özelliği çıkış hattının bir doğru üzerinde ve tüm basamakların plandaki şeklinin dikdörtgen ya da paralel kenar olmasıdır (Şekil4). Düz merdivenler yaygın olarak kullanılmasına rağmen, çizgisel olarak daha fazla alan kapladığı için kullanıldığı mekânda dezavantaj olabilmektedir. (URL-17, 2019) Düz merdivenler konforlu bir yürüyüş sağlamaktadır. Genellikle acil kaçış yollarının bir parçası olarak düz merdiven güvenli ve verimli merdiven türlerindedir.

Şekil 4. Düz Çıkışlı Merdiven Detayı ve Örnekleri, (Sol alt resim: Ching, F. D. K. 2011, URL-18)

2.2.2 L- Şekilli Merdivenler:

Bu merdivenlerde çıkış hattı farklı iki doğru üzerindedir (Şekil5). Sahanlıktan sonra yönü değişmektedir. Mekânın köşesinde kullanılarak yerden kazanç sağlamaktadırlar. L şeklinde merdivenlerde dönüşün yapıldığı sahanlık, kullanıcı için daha rahat hareket sağlamaktadır. Bu noktada 90 derece dönüş yapmaktadır. (Dordick, 2019) Sahanlıksız olarak da uygulanabilmektedir.

Şekil 5. L-Şekilli Merdiven Çizimi ve Örnekleri, (Sol üst resim: Ching,2011, URL-19)

2.2.3 U- Şeklinde Merdivenler:

U şeklinde merdivenler 180 derecelik açıyla yarım dönüş yapmaktadır. Sahanlık ile ayrılmış iki düz merdiven kolundan oluşmaktadır (Şekil6). Sahanlıksız olarak da uygulanabilirler.

Şekil 6. U-Şekilli Merdiven Çizim ve Örnekleri,(Sol üst resim: Ching, 2011, URL-20)

2.2.4 Dönel Merdivenler

Belli bir merkez etrafında dönerek yükselecek şekilde basamakların sıralandığı merdivenlerdir. (Schuster, 1970) Küçük mekanlarda alandan kazanç sağlanmaktadır. Orta çağda, savunma kulelerine ya da kilise kulelerine tırmanmaya yardımcı olmak için yaygınlaşmıştır. Saraylarda ve soyluların evlerinde, merdiven tasarımları daha görkemli ve süslü hale gelmiştir. Bu merdivenler bir yanda heykelsi etkilerinden ve bir yandan da sürekli hareket dizisi ve sürekli değişen kombinasyonlarından dolayı çok farklı düzeyli alanlar ve atmosferler yaratmaktadır.

Şekil 7. Dönel Merdivenler, (Sol üst resim: Ching, 2011, URL-21)

2.3 Malzemelerine Göre Merdivenler

Tarih öncesi dönemlerde merdiven yapımında malzeme olarak doğal taş ve ahşap kullanılmıştır. Romalıların betonu bulmasıyla merdivenler daha farklı boyut kazanmıştır. Endüstri döneminde betonarme ve çeliğin de kullanılması özgün, fonksiyonlarının yanı sıra şekilleri çeşitlenmiştir. (Engin, 2004)

Malzemedeki gelişim, merdivenin, farklı formlarda ve fonksiyonlarda hizmet etmesine önemli bir rol oynamıştır. İlk zamanlarda doğal taş ve ahşap kullanılarak formlar elde edilmiştir. Daha sonra çelik ve betonarmenin eklenmesi ile merdiven tasarımı artık duvarlara bitişik bir yapı elemanı değil, tek başına boşlukta salınabilen bağımsız bir eleman olmuştur. Böylece merdivenin etki şiddeti artmıştır. Yakın zamanlarda kullanıma eklenen cam, saydam yapılı, ışık ile etkileşime giren, kırılğan ve şeffaf bir malzemenin kullanıcıyı yükseğe taşıma zıtlığı ile heyecan uyandırmaktadır.

Merdiven tasarımında kullanılan malzemeler, merdivenin yaratacağı izlenimi etkilemektedir. Malzeme seçimine göre tasarıma bağlı olarak özgün kesitler ortaya çıkmaktadır. Tasarımcı gelişen malzeme teknolojisi ile malzemedan şekil alan merdivenler tasarlayabilmektedir. Seçtiği malzeme tasarımına yön verebilmektedir. Malzeme çeşitliliği ile merdiven formları esnek, akışkan, organik, dinamik, tasarımcının hayal gücünün sınırlarını geçmesine izin veren bir hal alabilmektedir.

Ahşap, cam, çelik ve beton, karma malzeme gibi hemen hemen her malzemedan merdiven üretilebilmektedir. Gerek bu malzemelerin tek başına kullanılması gerekse birbirleri ile farklı kombinasyonlar oluşturması merdiven tasarımını zenginleştirmektedir.

2.3.1 Ahşap Merdivenler

Ahşap, hemen her yerde bulunan yenilenebilir bir yapı malzemesidir. İşlemesi kolaydır. Ahşap yüzeylerin doğal bir rengi ve dokusu vardır. Hücreli ve lifli bir yapıya sahip olduğundan ağırlığı az, dayanımı yüksektir. Ahşap ile temas edildiğinde beden ısınısını fazla düşürmediği için sıcak bir etki uyandırmaktadır. Kesme biçimine bağlı olarak farklı yüzey dokuları elde edilebilmektedir. (Hegger, 2012)

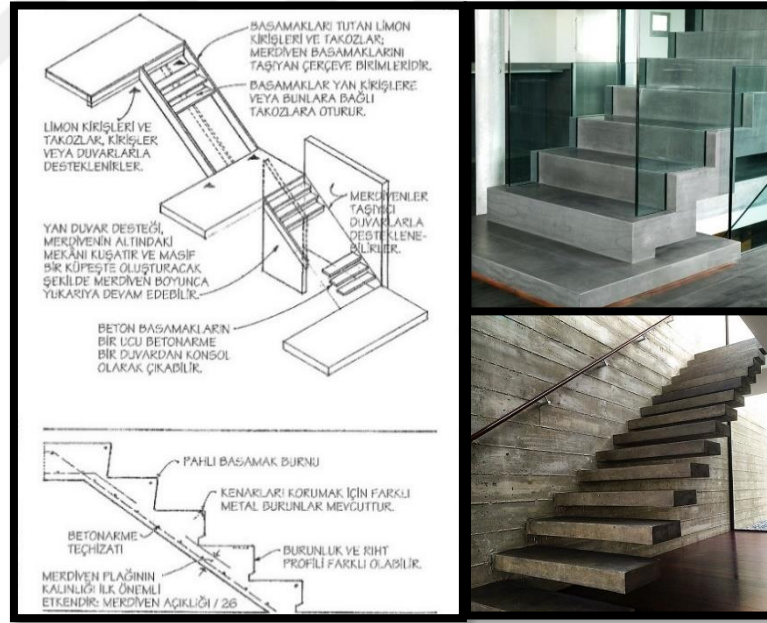
Şekil 8. Ahşap Merdiven Detay ve Örneği (Sol resim: Ching, 2011, Peter 2018)

Şekil 9. Ahşap Merdiven Örneği, (URL-22)

2.3.2 Beton Merdivenler

Beton, günümüzde yaygın olarak kullanılan yapı malzemesidir. Modern mimarlığın gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Sıvı halde uygulanır ve sağlamlığından dolayı yapay bir taş olarak da kabul edilmektedir. Betonun kalitesini içeriğindeki malzemelerin (agrega, çakıl, çimento, kum, su) oranları belirlemektedir. Merdiven duvara saplanmış basamaklardan oluşabileceği gibi beton malzemeden dökülerek yapılabilmektedir. Beton bir merdiven yapımı için önce merdivenin eğimine uygun olarak zemin düzeltilmektedir. Sonra basamakların boyut ve profiline uygun ahşap kalıp hazırlanmaktadır. Daha sonra kalıp içine bütünleştirici/taşıyıcı malzeme olarak uygun çapta inşaat demiri döşenmektedir. Sıvı beton hazırlanan kalıbın içerisine dökülmektedir. Beton merdivenler eğimli döşeme plakları olarak tasarlanmaktadır. Dayanıklı bir malzeme olduğu için sürekli bakım gerektirmemektedir. Yangın direnci yüksektir. Bu şekilde kullanılabilmesine rağmen üzeri seramik, mermer, ahşap, vs. malzeme ile kaplanarak da görsel zenginliği artırılabilir. (HEGGER, 2012)

Şekil 10. Betonarme Merdiven Örneği, Sol resim Ching, F. D. K. (2011) (URL-23)

2.3.3 Çelik Merdivenler

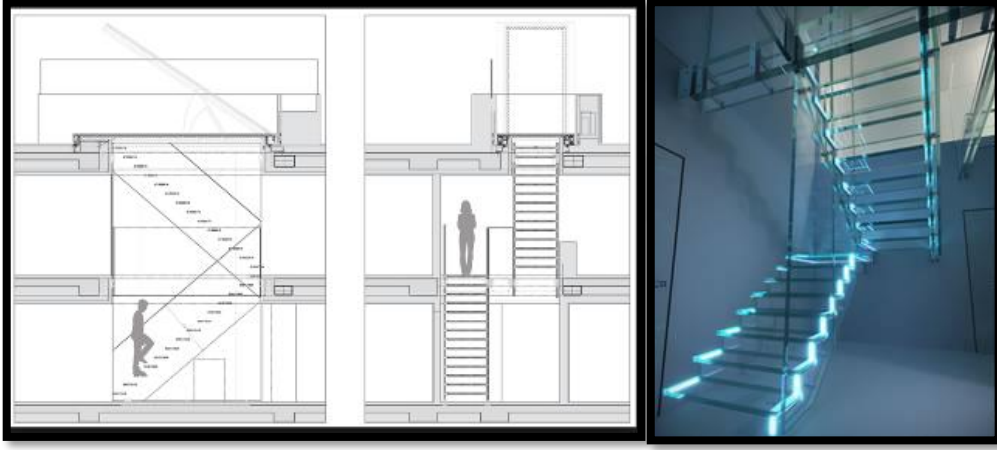
Az miktarda karbon içeren demirli metallere çelik denir. Bu yapı malzemesi dayanıklı, esnek, güçlü ve ağırdır. Çelik merdivenler I ve U profiller, uygun ebatlarda hazırlanmış sac levhalarla parçalar halinde üretildikten sonra bulon, perçin ve kaynakla şantiyede birleştirilip hemen kullanılabilir. Çelik merdiven tasarımı özgürleştirilen malzemelerden biri olmuştur. Çelikten tasarlanan merdivenler sınırsız formlar alabilmektedir. (HEGGER, 2012)

Şekil 11. Çelik Merdiven Detay ve Örneği, (Sol üst resim: Ching, 2011) (URL-24)

2.3.4 Cam Merdivenler

Cam saydam bir yapı malzemesidir. Saydam olduğu için görünmez bir düzlem olarak kullanılabilirdiği gibi ışığı manipüle edip mekânda ışık oyunlarına olanak vermektedir. Cam malzeme şeffaf bir görüntü sağlayarak mekân algısını tamamen değiştirebilmektedir. (HEGGER, 2012)Çağdaş bir yaklaşımı destekleyen ürün yelpazesindedir. Örneğin; Teknoloji devi Apple markasının tüm mağazalarında cam merdiveni kullanması, değişmez simgelerinden biri olmuştur.

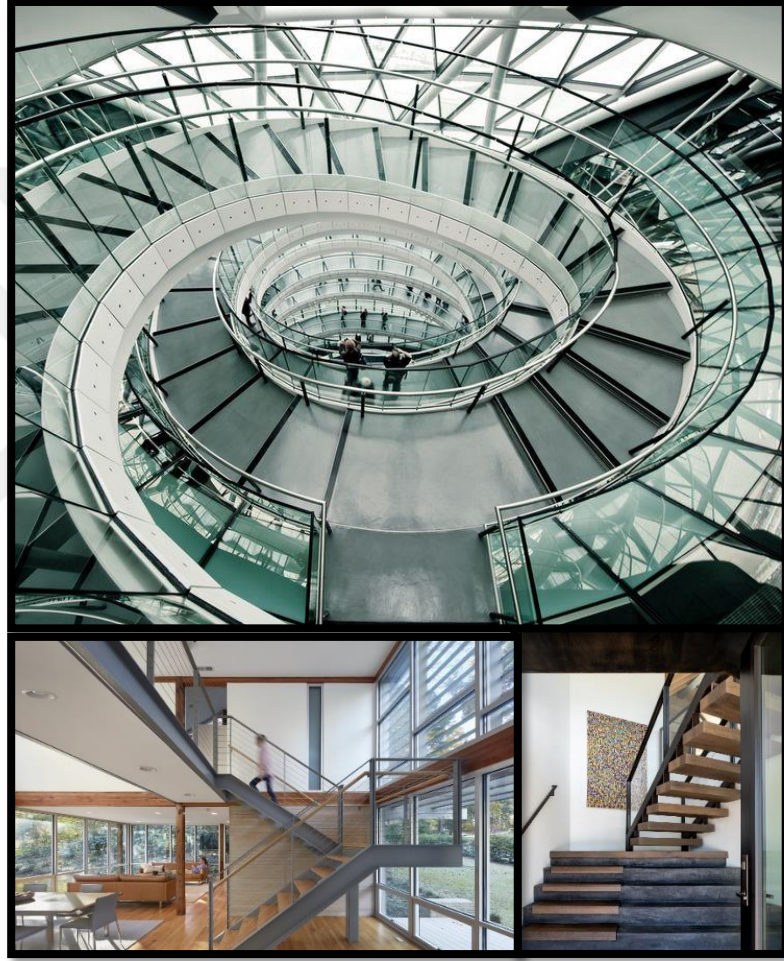
Şekil 12. Cam Merdiven Detayı ve Örneği, (URL-25)

Şekil 13. Zorlu Center Apple Store, (URL-26)

2.3.5 Karma Malzemeli Merdivenler

Basamakları ve konstrüksiyonu farklı malzemelerin bir araya getirilerek oluşturulan merdivene denir. Bu tip merdivenlerde tasarıma göre taşıyıcı kirişler betonarme, ahşap ve çelikten uygulanabilmektedir. Basamaklarda ise yine tasarıma göre doğal taş, yapay taş, cam, ahşap, çelik gibi malzemelerde kullanılmaktadır.

Şekil 14. Karma Merdiven Örnekleri, (URL-27)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DÜŞEY SİRKÜLASYON ELEMANI OLMANIN ÖTESİNE GEÇEN MERDİVENLER VE SINIFLANDIRILMASI

3. DÜŞEY SİRKÜLASYON ELEMANI OLMANIN ÖTESİNE GEÇEN MerdİVENLER:

Merdivenin; geçmişten günümüze resim, müzik, edebiyat ve sinema gibi birçok görsel sanat dalının vazgeçilmez bir unsuru olması gösteriyor ki; yaşamın tüm canlılığını barındıran bir öğedir. Bu sebeple merdivenler düşey sirkülasyon elemanı olmaktan çok daha fazla fonksiyonu içinde barındırmaktadırlar.

Mekân organizasyonunu oldukça etkileyen merdivenler, insanları kendiliğinden, hiçbir şüpheye yer bırakmadan, bir yerden farklı bir yere doğru yönlendirmelidir. Bir merdiven, tasarımı ile bulunduğu alanı etkilemelidir. Bu etki, mimari olarak merdivenin konumlandığı yere ve şekline bağlı olmalıdır. (Sarı, 2000)

The Architect (Mimar) filminden bir replikte “Merdiven mekânın yaşayan bir organıdır.” denilmektedir. (Parker, 2016) Vücudun en önemli organı olan kalp ile arasında benzerlik vardır. Tıpkı kalp gibi merdiven, mekânın en önemli organıdır. Basamaklar nasıl mekânın dikey sirkülasyonundan sorumlu ise aynı şekilde kalp de vücudun aşağısına ve yukarısına kan pompalamakla sorumludur. Merdivenlerin bu düzenli ritmi, kalbin atmasını ve nefes alıp vermeyi taklit etmektedir.

1938 doğumlu sinema kuramcısı Peter Wollen'nın dediği gibi “*Merdivenler mekânın simgesel döngüleridir.*” (URL-28, 2008) Basamaklar ve mekânın dikey düzenlenmesiyle, vücudun döngüsel yapısı arasında benzerlik görülmektedir. Kapı hariç, merdiven; mimarlığın bedenle en somut ve en doğrudan şekilde buluştuğu yapı elemanıdır. Net olmak gerekirse, merdiven bir “mimari eleman” olmasının yanı sıra, mimari görüntüleri destekleyen bir unsurdur. Merdiven yaşayan ve yaşanan görüntülerin somut olarak bir örneğidir.

Merdivenler üç boyutlu yapı elemanı oldukları için yalnızca bir yerden bir yere ulaşmak için değil, kullanıcının farklı deneyimler de yaşamasını sağlamaktadır. Mekânı farklı algılabilmektedirler. Merdivende yukarıdan aşağı bakıldığında algılanan şeyler, aşağıdan yukarı bakıldığında algılanan şeylerden farklı olmaktadır. Yalnızca eylemle değil, duygu ve duylara yansıyan deneyimler sunmaktadırlar.

Ulaşılacak yer ile kullanıcı arasında bağ kuran merdiven, mekânda bitmeyen bir sirkülasyon ile yaşamsal bir döngü oluşturmaktadır. Bu eylemi kendini hiç zorlamadan yapmaktadır. Kullanıcılarının her bir adımında ya da farklı kullanıcıların aynı zaman diliminde kullanarak farklı kombinasyonlar oluşturup, her kullanıcıya ve kullanıcı gruplarına, birbirine benzemeyen deneyimler sunmaktadır. Sokaktan girişte, sahanlığında durup, kapıyı açmak, kattan kata çıkmak ya da inmek, oturmak, basamaklarına geçip fotoğraf çekmek ya da çektirmek gibi benzeri eylemler kişi farkında olmasa da ne kadar fonksiyon yüklediğinin bir göstergesidir. Mekânın genel estetiğini güçlendirebilen bir unsur olan merdiven, günümüzde binayı bazen çepeçevre sararak, binanın kendisini oluşturan bir unsur haline gelmiştir. Kısaca mekânın kendisini oluşturabilmektedir.

Mimar David Rockwell'in 2018 TED Konferansındaki "Küçük şey Büyük fikir" adlı konuşmasında merdivenlerden şöyle bahsetmektedir "*Merdivenler bir mimarın üzerinde çalışması gereken duygusal olarak en şekillendirilebilir fiziksel elementlerden biridir. İnsanlar yaşadıkları dönemin şartlarına uygun olarak daha yükseğe çıkmak için taşıyabilecekleri kütükler, el merdivenleri ve doğal yükseltilerden yararlanmışlardır... Açık alanda, kapalı alan da ve acil durumda da kullanılmaktadır. Ancak kendilerine özgü sanatsal olan bir yanları da vardır. Bir merdiven üzerinde hareket ettiğimiz zaman, merdivenin biçimi bizim hislerimize ve hareketimize etki edebilmektedir...*"

Şekil 15. New York Kütüphanesi Merdivenleri, (URL-29)

New York Kütüphanesi'nin büyük merdivenlerinden inen kişi, caddenin panoramik manzarasına sahiptir (Şekil15). Merdivenleri geniş olduğundan iniş güvenli ve yavaştır.

Şekil 16. Sağ Kalanların Merdiveni, (URL-30)

Merdivenler işe daha çok duygu katmaktadır.11 Eylül ve Dünya Ticaret Merkezi'ne yapılan saldırı sonunda yıkılmayan merdiven "Sağ kalanların merdiveni" adını almıştır (Şekil16). Bu anıt merdiven yüzlerce insanı güvenli bir şekilde doğru yönlendirmiştir.

Küçük merdivenlerin de çok büyük etkileri olmaktadır. Eski bir barın dar merdivenlerinden inmek farklı bir deneyimdir (Şekil17).

Şekil 17. Bar Merdiveni Örneği, (URL-31)

Şekil 18. Veranda Merdivenleri, (URL-32)

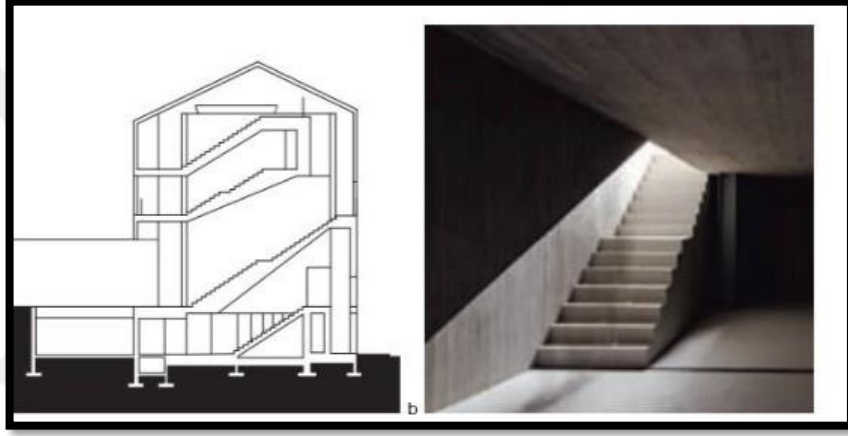
Veranda komşularla, arkadaşlarla toplanmak müzik dinlemek, sokağı seyretmek için kullanılan yerdir (Şekil18).

Merdivenler günlük hayatın bir parçası iken, aynı zamanda hayat içinde derin bir etkiye de sahip olmaktadır. Merdivenler, kullanıcılarının farklı katlar arasındaki yükseklik farklarını adım adım aşmalarını sağlayarak, estetik bir amaca sahip olmanın yanı sıra, öncelikle fonksiyonel kriterlere hizmet etmektedir. İyi tasarlanan bir merdiven ile kullanıcısı arasında farkında olmadan güçlü bir bağ oluşturmaktadır. (Peter, 2018)Kullanıcısı ve mekân ile doğru bağ kurabilen bir merdiven işlevinin yanı sıra işlevi ötesine geçerek farklı kimliklere bürünebilmektedir. Günümüzde merdivenler farklı ve yeni yaklaşımlar sergileyerek, mekânsal, sembolik ve yapısal açıdan son derece etkileyici bir hale gelmiştir. Mekânı tanımlayan bir unsur olan merdiven, mekânın algılanmasına ve atmosferine büyük fayda sağlamaktadır.

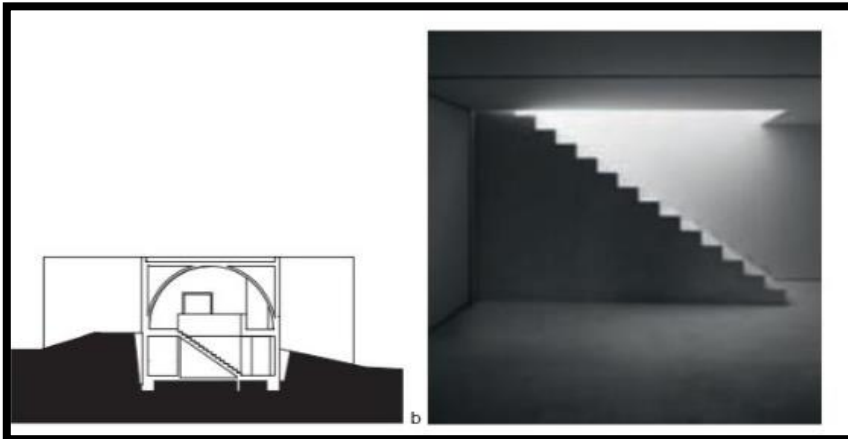

Şekil 19. Arima Konut Binası Merdiveni, (Peter, 2018)

Merdivende ışığın devamlılığı ve doğru bir biçimde yönlendirilmesi, çağdaş bir yorum olarak Jacob'un (Yakup'un) merdivenlerine benzemektedir. Japon mimar Hiroyuki Arima'nın tasarladığı konut binasında (Şekil19), merdiven tüm binanın içinde ve dışında süreklilik göstermektedir. Yaşam, yemek ve uyuma alanının yanı sıra, geniş açıklıkları nedeniyle dışarıya ve hatta gökyüzüne atıfta bulunmaktadır. Merdivenin kendisi; tamamen tavan seviyesinde sonlanan beyaz bütünsel bir gövde ve ardından binanın çatısında bulunan müzik odasına erişim sağlayan birkaç cam basamak ile tamamlanmaktadır. Bu haliyle mekân ile gökyüzü arasında yaşayan net bir bağ kurulmaktadır.

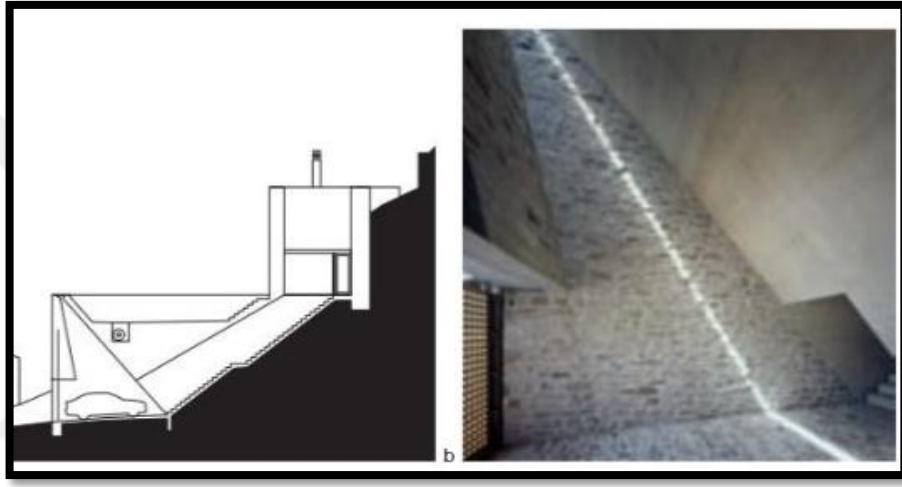

Şekil 20. Aires Mateus Estrela Konut Binası Merdiveni, (Peter, 2018)

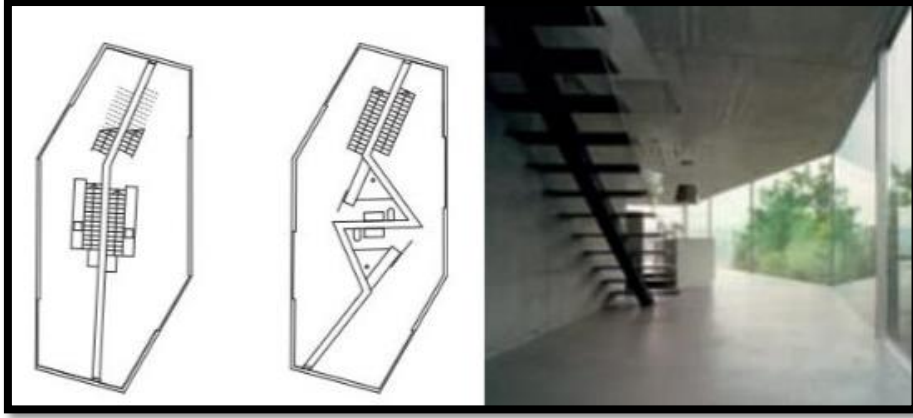
Şekil 21. Aires Mateus Fontinha Konut Binası Merdiveni, (Peter, 2018)

Estrela'daki (Portekiz) Aires Mateus konutun merdiveni mekânda doğrusal bir biçimde yerleştirilmiştir (Şekil20). Erişilmek istenilen alana aşağıdan yukarıya doğru yönlendirmektedir. Mimar Mateus'un Fontinha'daki tasarladığı konuttaki merdiven ve birleştiği alan merak uyandıran mekânsal bir izlenim yaratmaktadır (Şekil21). Jacob'un (Yakup'un) Merdiveni tarzında olan bu merdiven, bu nedenle genellikle bir ışık ya da ışık bandına doğru sürekliliği ve yukarı doğru bir yönü göstermektedir. Doğru olarak tasarlanan her merdiven, pozitif katkı maddesi olarak mekânsal unsur olduğu ve dolayısıyla merdiven boşluğunun monotonluğunda farklı tasarımlar yapılmasına imkân vermektedir.

Şekil 22. Wespi De Meuron Brione Konut Binası Merdiveni, (Peter, 2018)

Brione'deki taş evde Wespi De Meuron tarafından uygulanan etkileyici, koni formu bir alan yaratmıştır (Şekil22). Her şeyden önce bu merdiven tavandan gelen ışığa doğru çıkan basamaklarla tanımlanmaktadır. Merdiven yapı unsuru olarak arkaiktir (sanatın ilk safhasıdır- klasik çağ öncesi), alan sanki blok taştan oyulmuş gibi görünmektedir.

Şekil 23. Christian Kerez Zürih Konut Binası Merdiveni, (Peter, 2018)

İsviçreli mimar Christian Kerez'in merdivenleri, yapının bütün katlarından geçtikten sonra Yakup'un merdiveni kategorisine girmektedir ve binaya adını veren duvarla her katta bütünleşmektedir (Şekil23). Kısaca merdiven burada doğrudan ışığa yönlendiren bir rehber ve mekânın bütünlüğüne katkı sağlamaktadır. Örneklere görüldüğü gibi basit ve yalın malzeme ile doğru tasarlanan bir merdiven kullanıcıyı ve mekânı farklı etkiler altına almaktadır. Kimi zaman mekânda bir yönlendirici, kimi zamanda fonksiyonunu gerçekleştirirken bir heykel, anıt ya da bir mobilyaya dönüşebilmektedir.

Günümüzde asansörlerin ve yürüyen merdivenlerin varlığına rağmen standart merdivenden vazgeçmek mümkün değildir. Çünkü onlar hala çok katlı yapılarda ve modern gökdelenlerde yangın veya elektrik kesintisi durumunda acil durum yolu olarak hep vardır. Farklı tasarımlarıyla bulunduğu yeri anlamlandıran merdivenlerin tarihi hala devam etmektedir (Broto, 2014). Merdiven, bir moda objesi gibi gelip geçici ve tekrarlanan bir şey değildir. İyi bir tasarımcı, doğru uygulama ve malzeme seçimi ile merdiven; işlevselliğinin yanı sıra kendine heykelsi, anıtsal, sanatsal, sembolik ve çok fonksiyonlu değerler katmaktadır. Böylece uzun yıllar bulunduğu mekânda var olabilmektedir.

3.1 Alternatif Bir Merdiven Sınıflandırması

Tarihsel sürecinden bu yana işlevsel gereksinimden daha fazlası olan merdiven hem mimari de hem de diğer sanat dallarında önemli bir vurgu objesi haline gelmiştir.

Merdivenlerin işlevlerini yerine getirme şekilleri, formlarını ve kullanım amaçlarını etkileyerek sembolik, sanatsal ve estetik açıdan farklı sorular sorularak merdivenlerin sınıflandırılmasını sağlamaktadır.

Merdivenin yapının işlevsel gereksinimlerinden daha fazlası olduğu göz önünde bulundurularak teknik ve yapısal sorunları çözüldükten sonra formu, konumu, anlamı, malzemesi, yüklendiği anlam, karakteri üzerine çeşitli sorular üretilerek alternatif bir sınıflandırma yapmak mümkündür. Bu sınıflandırma için şu sorular örnek olarak üretilmiştir:

- Anlamsal açıdan değerlendirildiğinde:
 - Geçmişin sembol objesi mi?
 - Soyut bir anlamı var mı?
 - Kullanıcının psikolojisine etki etmekte midir?
 - Tarihsel bir anlam taşıyor mu?
 - Bir kentin simgesi mi?
 - Sosyal, kültürel ve turistik bir mekân mı?
 - Popüler bir obje mi?
 - Statü göstergesi mi?

- Görsel açıdan değerlendirildiğinde:
 - Bir deney objesi olabilir mi?
 - Dijital teknolojik özellikleri var mı?
 - Fiziksel aktiviteye uygun mu?
 - Sosyal aktiviteye uygun mu?
 - Merdiven bağımsız ve kendine özgü bir cisim olarak mı mekânda var oluyor?
 - Kullanıcının psikolojisine etki etmekte midir?

- Konumu değerlendirildiğinde:
 - Merdiven mekânın merkezinde midir?
 - Merdiven bağımsız ve kendine özgü bir cisim olarak mı mekânda var oluyor?
 - Merdiven mekâna yabancı mı?
 - Merdiven içinde bulunduğu mekanla uyumlu mu aykırı mı?

- Biçimsel olarak değerlendirildiğinde:
 - Sergilenen bir heykel formunda mı?
 - Bulduğu mekana kimlik kazandırıyor mu?
 - Merdiven popüler bir obje mi?
 - Merdiven statü göstergesi mi?
 - Bulduğu ortama sirkülasyon dışında katkısı var mı?
 - Bulduğu mekanda tek başına bir obje mi?

- İşlevsel olarak değerlendirildiğinde:
 - Merdiven bir mobilya mı?
 - Fiziksel aktiviteye teşvik ediyor mu?
 - Sosyal aktiviteye uygun mu?
 - Mekan kullanımını artırıyor mu?
 - Merdiven tüm mekânın kendisi mi?

Bu sorulara verilen olumlu ve olumsuz yanıtlar sayesinde merdivenler sembolik, sanatsal, heykelsi, anıtsal ve çok fonksiyonlu olarak alternatif bir şekilde sınıflandırılabilir.

Tablo3.1.1 Sembolik Merdiven İçin Geliştirilen Tablo

	EVET	HAYIR
Merdiven mekânın merkezinde midir?		
Merdiven içinde bulunduğu mekanla uyumlu mu aykırı mı?		
Merdiven mekâna yabancı mı?		
Merdiven bağımsız ve kendine özgü bir cisim olarak mı mekânda var oluyor?		
Merdiven tüm mekânın kendisi mi?		
Merdiven statü göstergesi mi?	X	
Merdiven popüler bir obje mi?	X	
Merdiven bir mobilya mı?		
Sosyal, kültürel ve turistik bir mekân mı?		
Fiziksel aktiviteye teşvik ediyor mu?		
Dijital teknolojik özellikleri var mı?		
Bulduğu ortama sirkülasyon dışında katkısı var mı?		
Soyut bir anlamı var mı?	X	
Sosyal aktiviteye uygun mu?		

Mekân kullanımını arttırıyor mu?		
Bulunduğu mekâna kimlik kazandırıyor mu?		
Geçmişin sembol objesi mi?	X	
Bir kentin simgesi mi?		
Sergilenen bir heykel formunda mı?		
Bulunduğu mekânda tek başına bir obje mi?		
Kullanıcının psikolojisine etki etmekte midir?	X	
Tarihsel bir anlam taşıyor mu?		
Bir deney objesi olabilir mi?		

Alternatif sınıflandırma için geliştirilen sorular yukarıdaki gibi cevaplandığında ortaya çıkan merdiven türü sembolik olarak adlandırılabilir. Soyut anlamlar taşıması ve geçmişin sembol objesi olması, gerçek anlamı dışında farklı anlamlar yüklenmesi bu tip merdivenin taşıdığı özelliklerdir.

Tablo 3.1.2 Sanatsal Merdiven İçin Geliştirilen Tablo

	EVET	HAYIR
Merdiven mekânın merkezinde midir?		
Merdiven içinde bulunduğu mekanla uyumlu mu aykırı mı?		
Merdiven mekâna yabancı mı?		
Merdiven bağımsız ve kendine özgü bir cisim olarak mı mekânda var oluyor?		
Merdiven tüm mekânın kendisi mi?		
Merdiven statü göstergesi mi?		
Merdiven popüler bir obje mi?		
Merdiven bir mobilya mı?		
Sosyal, kültürel ve turistik bir mekân mı?		
Fiziksel aktiviteye teşvik ediyor mu?	X	
Dijital teknolojik özellikleri var mı?	X	
Bulduğu ortama sirkülasyon dışında katkısı var mı?	X	
Soyut bir anlamı var mı?		
Sosyal aktiviteye uygun mu?	X	

Mekan kullanımını arttırıyor mu?		
Bulunduğu mekana kimlik kazandırıyor mu?		
Geçmişin sembol objesi mi?		
Bir kentin simgesi mi?		
Sergilenen bir heykel formunda mı?		
Bulunduğu mekanda tek başına bir obje mi?		
Kullanıcının psikolojisine etki etmekte midir?	X	
Tarihsel bir anlam taşıyor mu?		
Bir deney objesi olabilir mi?	X	

Alternatif sınıflandırma için geliştirilen sorular yukarıdaki gibi cevaplandığında ortaya çıkan merdiven türü sanatsal olarak adlandırılabilir. Bir deney objesi olması, dijital teknolojik özellikleri, psikolojik etkisi, soyut anlamları bu tip merdivenin taşıdığı özelliklerdir.

Tablo 3.1.3 Heykelsi Merdiven İçin Geliştirilen Tablo

	EVET	HAYIR
Merdiven mekânın merkezinde midir?	X	
Merdiven içinde bulunduğu mekanla uyumlu mu aykırı mı?		
Merdiven mekâna yabancı mı?		
Merdiven bağımsız ve kendine özgü bir cisim olarak mı mekânda var oluyor?	X	
Merdiven tüm mekânın kendisi mi?		
Merdiven statü göstergesi mi?	X	
Merdiven popüler bir obje mi?	X	
Merdiven bir mobilya mı?		
Sosyal, kültürel ve turistik bir mekân mı?		
Fiziksel aktiviteye teşvik ediyor mu?		
Dijital teknolojik özellikleri var mı?		
Bulduğu ortama sirkülasyon dışında katkısı var mı?	X	
Soyut bir anlamı var mı?		

Sosyal aktiviteye uygun mu?		
Mekan kullanımını arttırıyor mu?		
Bulunduğu mekana kimlik kazandırıyor mu?	X	
Geçmişin sembol objesi mi?		
Bir kentin simgesi mi?		
Sergilenen bir heykel formunda mı?	X	
Bulunduğu mekanda tek başına bir obje mi?	X	
Kullanıcının psikolojisine etki etmekte midir?		
Tarihsel bir anlam taşıyor mu?		
Bir deney objesi olabilir mi?		

Alternatif sınıflandırma için geliştirilen sorular yukarıdaki gibi cevaplandığında ortaya çıkan merdiven türü heykelsi olarak adlandırılabilir. Sergilenen bir heykel formunda mekanda olması, statü göstergesi, popüleritesi, mekana kimlik kazandırması, bağımsız bir obje olarak mekanın merkezinde var olması bu tip merdivenin taşıdığı özelliklerdir.

Tablo 3.1.4 Anıtsal Merdiven İçin Geliştirilen Tablo

	EVET	HAYIR
Merdiven mekânın merkezinde midir?		
Merdiven içinde bulunduğu mekanla uyumlu mu aykırı mı?		
Merdiven mekâna yabancı mı?		
Merdiven bağımsız ve kendine özgü bir cisim olarak mı mekânda var oluyor?		
Merdiven tüm mekânın kendisi mi?		
Merdiven statü göstergesi mi?		
Merdiven popüler bir obje mi?	X	
Merdiven bir mobilya mı?		
Sosyal, kültürel ve turistik bir mekân mı?	X	
Fiziksel aktiviteye teşvik ediyor mu?		
Dijital teknolojik özellikleri var mı?		
Bulduğu ortama sirkülasyon dışında katkısı var mı?	X	
Soyut bir anlamı var mı?		
Sosyal aktiviteye uygun mu?		

Mekan kullanımını arttırıyor mu?		
Bulunduğu mekana kimlik kazandırıyor mu?		
Geçmişin sembol objesi mi?		
Bir kentin simgesi mi?	X	
Sergilenen bir heykel formunda mı?		
Bulunduğu mekanda tek başına bir obje mi?		
Kullanıcının psikolojisine etki etmekte midir?		
Tarihsel bir anlam taşıyor mu?	X	
Bir deney objesi olabilir mi?		

Alternatif sınıflandırma için geliştirilen sorular yukarıdaki gibi cevaplandığında ortaya çıkan merdiven türü anıtsal olarak adlandırılabilir. Popülaritesi, kimlik kazandırması, kentin simgesi olması, sosyal, kültürel ve turistik özellikleri, tarihsel anlamı bu tip merdivenin taşıdığı özelliklerdir.

Tablo 3.1.5 Çok Fonksiyonlu Merdiven İçin Geliştirilen Tablo

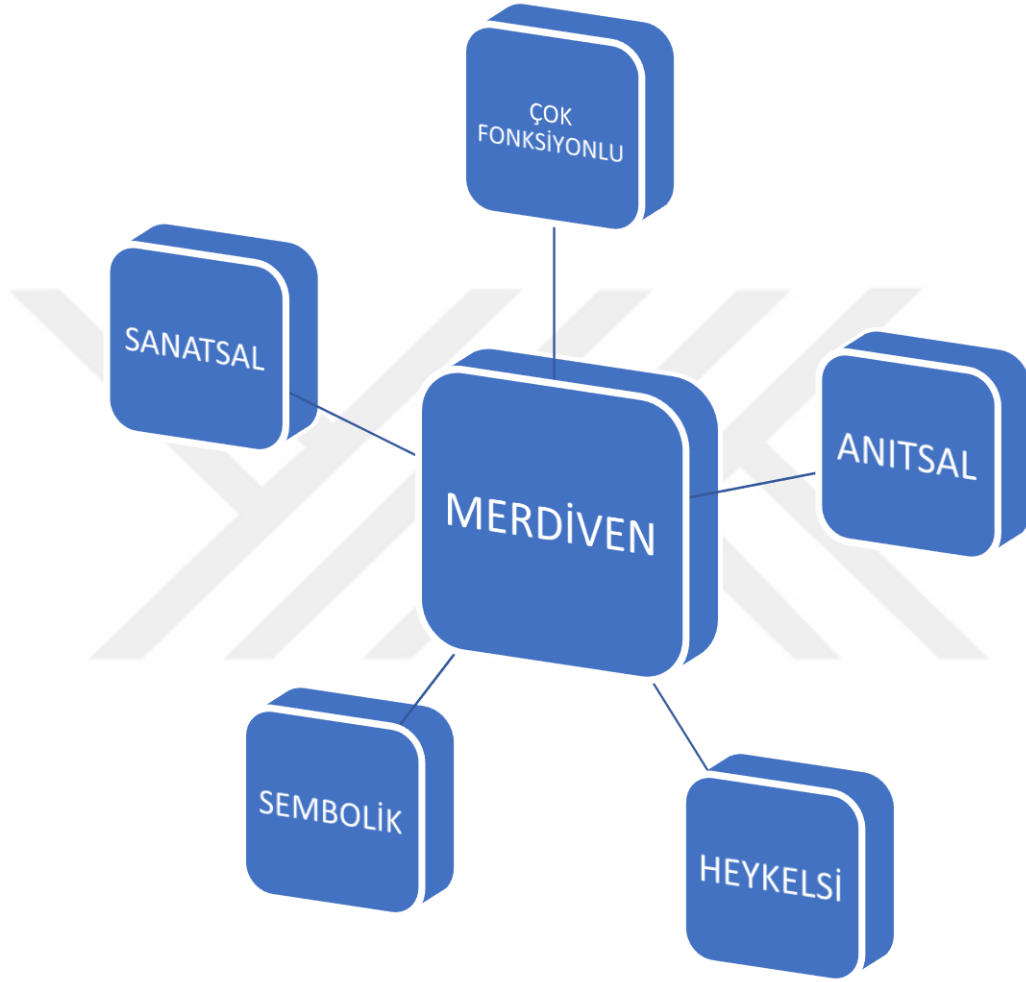
	EVET	HAYIR
Merdiven mekânın merkezinde midir?		
Merdiven içinde bulunduğu mekanla uyumlu mu aykırı mı?		
Merdiven mekâna yabancı mı?		
Merdiven bağımsız ve kendine özgü bir cisim olarak mı mekânda var oluyor?		
Merdiven tüm mekânın kendisi mi?	X	
Merdiven statü göstergesi mi?		
Merdiven popüler bir obje mi?		
Merdiven bir mobilya mı?	X	
Sosyal, kültürel ve turistik bir mekân mı?		
Fiziksel aktiviteye teşvik ediyor mu?	X	
Dijital teknolojik özellikleri var mı?		
Bulduğu ortama sirkülasyon dışında katkısı var mı?	X	
Soyut bir anlamı var mı?		

Sosyal aktiviteye uygun mu?	X	
Mekan kullanımını arttırıyor mu?	X	
Bulunduğu mekana kimlik kazandırıyor mu?		
Geçmişin sembol objesi mi?		
Bir kentin simgesi mi?		
Sergilenen bir heykel formunda mı?		
Bulunduğu mekanda tek başına bir obje mi?		
Kullanıcının psikolojisine etki etmekte midir?		
Tarihsel bir anlam taşıyor mu?		
Bir deney objesi olabilir mi?		

Alternatif sınıflandırma için geliştirilen sorular yukarıdaki gibi cevaplandırıldığında ortaya çıkan merdiven türü çok fonksiyonlu olarak adlandırılabilir. Mobilya olarak da işlev görmesi, mekan kullanımını arttırması, sosyal ve fiziksel aktiviteye uygunluğu, bazen mekanın kendisini oluşturması gibi ana işlevinin dışında birçok işleve hizmet etmesi bu tip merdivenin taşıdığı özelliklerdir.

Tasarımcı merdiveni fonksiyonunun ötesinde inceleyip değerlendirebilmek için, merdivenin teknik ve yapısal sorunları çözüldüğüne, ergonomik ve fonksiyonel olduğuna emin olduktan sonra bu ve benzeri soruları cevaplayabilir.

Merdivenler; sirkülasyon elemanı olmasının ötesinde farklı açılardan incelenebilir:

Şekil 24. Merdivenlerin Sınıflandırılması

3.2 Sembolik Merdivenler

Merdiven, genel tabirle bilmeye, bilinçlenmeye yönelik kademeli bir yükseliş ve şekil değiştirmenin bir sembolü olarak kullanılmıştır. İnişi ve çıkışı olan çift yönlü bir araçtır. Göğe yükselen merdiven oradaki tanrısallığa doğru bir tırmanma ve ona özgü değerleri; aşağıya doğru yönelen merdiven ise, oradaki bilinmeyenleri ve bilinçaltının derinliklerinde yatan gizli şeyleri öğrenme tutkusunu ifade etmektedir. Ayrıca merdiven fiziksel denge, dünyanın eksenini, hayat ağacının bir sembolü olarak da ifade edilmektedir. Merdiven üzerindeki hareketler kademeli olarak yapıldığı için bu sembol, basamak sayısı ile birlikte yorumlanmıştır. Örneğin; bazı kulelerde ve eski tapınaklarda merdiven basamaklarının sayısı, sayıların uğurlu kabul edilmesi ya da mitolojik bazı inançlar sonucu farklı olarak kullanılmıştır.

Bir başka örnek de Meksika'nın Yucatan Adasında bulunan El Castillo adıyla tanınan Kukulkan Piramitidir (Şekil25). Maya Uygarlığı tarafından inşa edilmiştir. Piramidin her dört merdiveni, 91 basamaklıdır. Üst platformla birlikte toplam sayısı 365'e ulaşan basamaklar Maya takviminin 365 gününe denk düşer. Yılın belli zamanlarında güneşin konumuna göre gelen güneş ışınları, basamaklarda görsel olarak dalga hareketi olacak şekilde tasarlanmıştır. (Daniken, 2018)

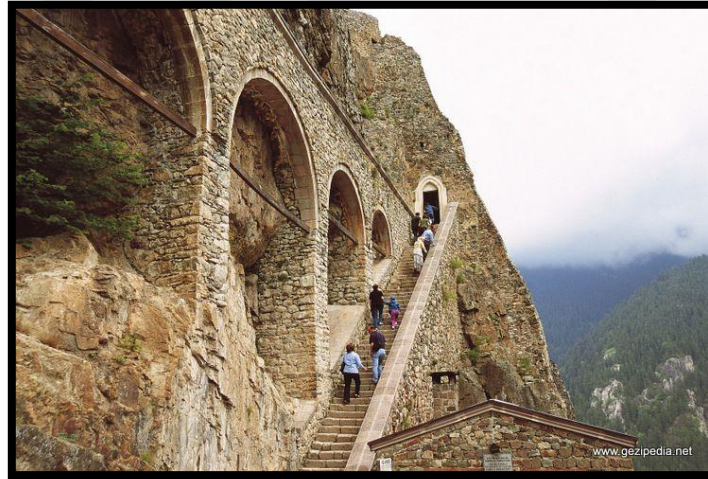

Şekil 25.Kukulhan Piramiti, (URL-33)

Şekil 26. Giza Piramitleri, (URL-34)

Merdiven Eski Mısır'da manevi olarak tanrılara ulaşım ve yükselme aracı olarak sembolleştirmiştir. Piramitlerin basamaklarını Mısırlılar, ölülerin ruhlarının tanrularına ulaşmasını sağlayan bir araç olarak görmüşlerdir (Şekil26). Eski Mısır Tanrısı olan Osiris'in Ölüler Diyarı'ndan kurtulması da dünyadan tanrılara kadar ulaşabilecek uzunlukta bir merdiven yapmasıyla olmuştur (URL-35).

Şekil 27. Sümela Manastırı Merdivenleri, (URL-36)

Sümela Manastırı'nın Merdivenleri dış dünya ile ilgisini kesen rahiplerin temsili olarak tanrıya yaklaşmalarını sembolize etmektedir (Şekil27).

Mezopotamya bölgesinde yaşayan medeniyetler, dini inançlarından dolayı, merdiveni bir sembol olarak kullanmışlardır. Ziggurat denilen basamaklı tapınaklar, tanrı ile insanlar arasındaki bağlantıyı sağlayan yer olarak sembolize edilmiştir (URL-35). Eski medeniyetlerin inanışlarına göre yer ile gök arasındaki ulaşım aracıdır.

Merdiven Ay'ın keşfinde bile kullanılmıştır. Merdiven öyle hayatın içindedir ki; insanoğlunun en büyük zaferlerinden biri olan Ay'a inişinde bile merdiveni kullanarak ilk adımını atmıştır. Sonrasında Neil Armstrong'un bu unutulmaz fotoğrafı bir klasiğe dönüşmüştür (Şekil28).

Şekil 28.1969 yılında Neil Armstrong Ay'a ayak basmak için merdiveni kullanmıştır (URL-37).

3.3 Sanat Eseri Olarak Merdiven

Merdiven, sembolik anlamı sebebiyle sanata da konu olmuştur.

Yazar Franz Kafka şöyle demiştir: “*Bir merdivenin üzerine basılmaktan yeterince çukurlaşmamış basamağı, basamağın kendi açısından işsiz, çakılmış bir tahta parçasıdır, yalnız...*” (Kafka, 2010)

Kafka'nın bu sözünde gerçek anlamının yanında mecazi bir ifadede vardır. Edebi olarak, insanın yaşanmışlığını, hayat tecrübesini, birikimlerini, yaşadığı deneyimlerle ve zorluklarla yıpranmışlığını ifade etmektedir. Gerçek anlamında merdiven açısından cümleye bakıldığında, kullanılmaktan aşınmış merdiven basamağı işlevselliğini, tarihini ve değerini ortaya koymaktadır.

Merdiven erozyonu insanların merdivenlere verdiği tepkilerin taşlaşmış ve dinamik bir göstergesidir. Erozyonun nedenleri anlaşılırsa bu en azından merdivenlere verilen davranışsal tepkilerin kısmi olarak anlaşılmasının göstergesidir. Erozyon kalıplarını inceleyerek merdivenin özellikleri tanımlanabilmektedir. Erozyon şekilleri normal merdiven oranları için koşulları göstermektedir. Değişen geometri aşınma konumunu ve boyutu değiştirir. Merdiven çıkma yürüme kadar bireysel eylemdir. Merdiven erozyonları merdivenlerdeki insan davranışlarının tutarlı olduklarını ortaya koymaktadır. (Templer, 1992)

Aşınmış basamaklar insan davranışını hakkında bilgiler vermektedir. Bir merdivenin yüzeyinin ne kadar sıklıkla kullanıldığını göstermektedir. Basamaklar üzerindeki aşınma modeli genel insan davranışının modelidir ve insanların bir merdivene inip çıkmak için nasıl bir yol seçtiklerini göstermektedir. Seçimlerini farkında olmadan ama bilinçli bir şekilde yapmaktadır. Bu aşınmış yol merdiven üzerinde bir rota oluşturmaktadır. Bu da kullanıcıyı aşınmış kısma doğru yöneltmektedir. Aşınmış basamaklar artık bilinen bir yol olabilmektedir.

Türk Edebiyatında da merdiven sembolik olarak kullanılmıştır. En güzel örneklerinden biri Ahmet Haşim'in Merdiven adlı şiiridir.

*Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden,
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak,
Ve bir zaman bakacaksın semaya, ağlayarak.
Sular sarardı, yüzün perde perde solmakta,
Kızıl havaları seyret ki, akşam olmakta.
Eğilmiş arza kanar, muttasıl kanar gller,
Durur alev gibi dallarda kanlı bülbüller,
Sular mı yandı, neden tunca benziyor mermer?
Bu bir lisan-ı kaşiyedir ki ruha dolmakta,
Kızıl havaları seyret ki, akşam olmakta.*

Őiire ad olarak kullanılan “Merdiven” çeşitli anlamlar yüklenmektedir. Bu Őiirde merdiven ölüm ile yaşam arasındaki bağı temsil etmektedir. İniŐleri ve ıkıŐları ile bir ömrü simbolize etmektedir. Ağır ağır çıkılan merdivenlerde geride kalan her basamak; geride bırakılan yıllarının ifadesidir. (Saka, 2011)

Sinema da merdivenlerin en çok kullanıldığı sanat dallarından biridir. Basamaklar ve merdivenler sinemada merkezi bir yere sahiptir. Arkasındaki duyguyu seyirciye sembolik olarak anlatmaktadır. Merdiven sanatsal bakış açısıyla birleŐince sahip olduğu anlam dışında farklı anlamlar taşımaktadır. Zaman ile birlikte sinemada ikonik bir nesne haline gelmiştir. Yükselen basamaklar gökyüzü ile buluŐmayı, aşağı inen basamaklar ise yeraltı dünyasına inişi temsil etmektedir.

Merdiven görüntüsü bazen bir labirent görüntüsünü anımsatmaktadır. Bu sebepten kişinin bilinçaltına yaptığı yolculuğu temsil etmektedir. Merdiven dikey bir labirenttir. Bir merdivenden inmek, sosyal alandan ayrılmak anlamına gelmektedir. Özel ve farklı bir dünyaya geçiŐin yanı sıra gizli kalan bir Şeyi açığa çıkarmayı ifade etmektedir. Bir merdiveni inmek aynı zamanda, kişinin kendi içine dönmeyi, kendini tanımayı, bir gruba katılmayı ve kamusal bir alana girmeyi ifade etmektedir.

Merdivenler genellikle aşağıdan fotoğraflanmaktadır. Yukarı çıkan bir insan arkadan ve aşağı inen bir insan nden görüntülenmektedir. Yukarıdan fotođraflanmıŐ merdivenler baŐ dönmesini, düŐüŐü ya da panik içinde bir kaçıŐı göstermektedir. (Pallasmaa, 2008)

Editör Albert Gomez'in¹ 37 farklı ünlü filmde merdiven sahnelerini birleştirdiği videosunda, sinemada sembol ve ikon olarak merdiven kullanımını göstermektedir. Albert Gomez, Alfred Hitchcock'un The 39 Steps filminden etkilenerek bu kısa filmi oluşturmuştur. Birçok önemli filmde merdiven sahnelerinin ard arda sıralanması, dönemler, tarzlar, akımlar arasında geçişi göstermektedir. Ardarda sıralanan sahneler sinemada geçmişten günümüze örneklerle merdivenin ne kadar etkileyici bir kullanım yarattığını bu kısa film ile çok iyi anlatmaktadır. (Cengiz, 2016)

¹ Video'da kullanılan filmler:Gone With the Wind, Up, The Truman Show, No Country for Old Men, Battleship Potemkin, Sunset Boulevard, Nosferatu, A Streetcar Named Desire, Saving Private Ryan, Her, The Godfather III, Nuovo Cinema Paradiso, The Bourne Identity, Ghostbusters, The Wolf of Wall Street, The Artist, Titanic, Pretty Woman, Inception, Harry Potter and the Sorcerer's Stone, Labyrinth, The Untouchables, The Little Colonel, Yankee Doodle Dandy, The Big Lebowski, Beetlejuice, The Changeling, The Shining, Black Swan, Home Alone 2: Lost in New York, The Money Pit, Pirates of the Caribbean, Django Unchained, Psycho, Death Becomes Her, Vertigo, Rocky

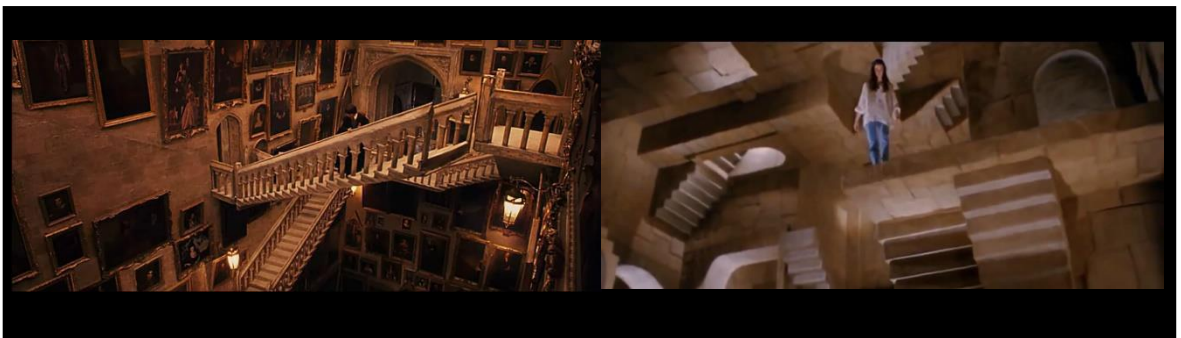
Şekil 29. *Gone With the Wind*, Victor Fleming, 1939- *The Truman Show*, Peter Weir, 1998

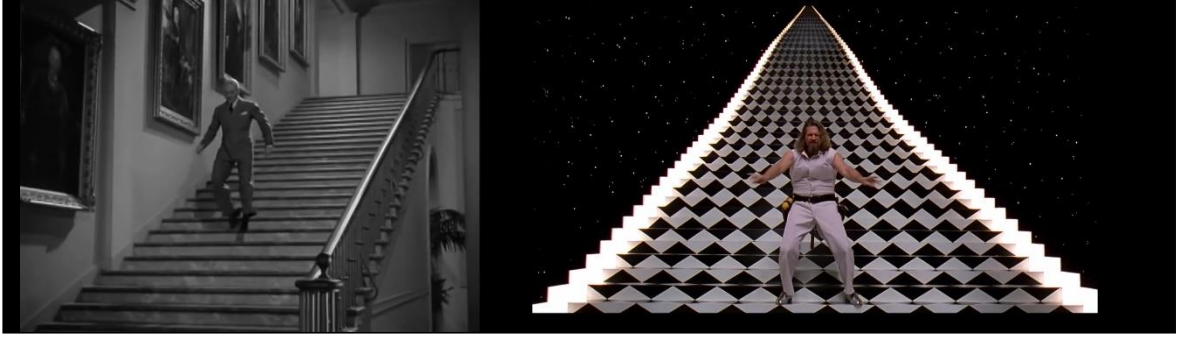
Şekil30. *Battleship Potemkin*, Sergey Aizenştayn, 1925- *Gentlemen Prefer Blondes*, Hawks, H., 1953

Şekil 31. *Ghostbuster*, Ivan Reitman, 1984- *The Artist*, Michel Hazanavicius, 2011

Şekil 32. *Harry Potter*, David Yates, 2001 - *Labyrinth*, Wes Ball, 2014, (URL-38)

Şekil 33. YankeeDoodleDandy,Michael Curtiz, 1942 -The Big Lebowski,E.& J Coen,1998

Şekil34. Beetlejuice,Tim Burton,1988-The Shining,Stanley Kubrick,1980

Şekil35. The Money Pit,Richard Benjamin,1986-Pirates of the Caribbean,G.Verbinski,2003

Şekil36. Psycho, Alfred Hitchcock, 1960 -Rocky, John G. Avildsen, 1976, (URL-39)

Merdivenden çıkmak veya inmek, merdivendeki bir karşılaşma, karşılama veya kovalamaca filmin güçlü sahnelerini destekleyen alt anlam olarak gayet başarılı bir şekilde kullanılmaktadır. Merdiven sayesinde bir çöküş, bir yükseliş, bir tanışma, bir uzlaşma ve daha birçok anlam, çok daha güçlü bir anlatımla beyazperdeye yansıtılmaktadır. Merdivenin tekrarlı, kat kat yapısı görüntüdeki ritim duygusunu güçlendiren bir özelliğe sahip olunca sinema içerisinde artık merdiven ikonik bir nesne haline gelmiştir. Merdiven sinemada kullanımda metamorfoza uğrayarak, olduğu nesneden çok daha anlamlı ve duygu yüklü ögeye dönüşmüştür.

Merdivenlerin etkin kullanıldığı bir diğer ünlü film Rocky'dir. Ünlü boksör Rocky'nin koşarak Philedelpia Sanat Müzesine gelip, merdivenlerini çıkıp, kollarını açarak haykırmaktadır (Şekil37). Filmden sonra müzenin merdivenleri "Rocky Steps" olarak adlandırılarak en popüler yerlerden biri olmuştur. Philadelphia Sanat Müzesi merdivenlerinde resim çekmek için her gün sürekli bir insan sirkülasyonu vardır. Ziyaretçiler ünlü Rocky selamını denemek için müzenin merdivenlerinde koşuşturmaktadırlar. Müzenin merdivenlerini ziyaret etmek, basamaklarda koşmak ve manzaranın fotoğrafını çekmek, Philadelphia'ya ilk ziyarette kazanılmış bir zafer gibi görülmektedir (URL-40, 2018).

Şekil37.Rocky filminden sahne, John G. Avildsen,1976, (URL-41)

Penrose merdiveni imkânsız merdiven olarak da bilinmektedir. Lionel Penrose ve oğlu Roger Penrose tarafından oluşturulan imkânsız bir nesnedir. Penrose üçgeninin merdiven şeklindeki varyasyonu olarak kabul edilmiştir. Bu yapılamada 90 derecelik dönüşlerle yükselen bir merdiven 2 boyutlu olarak tasvir edilmiştir. (URL-42, 2018)

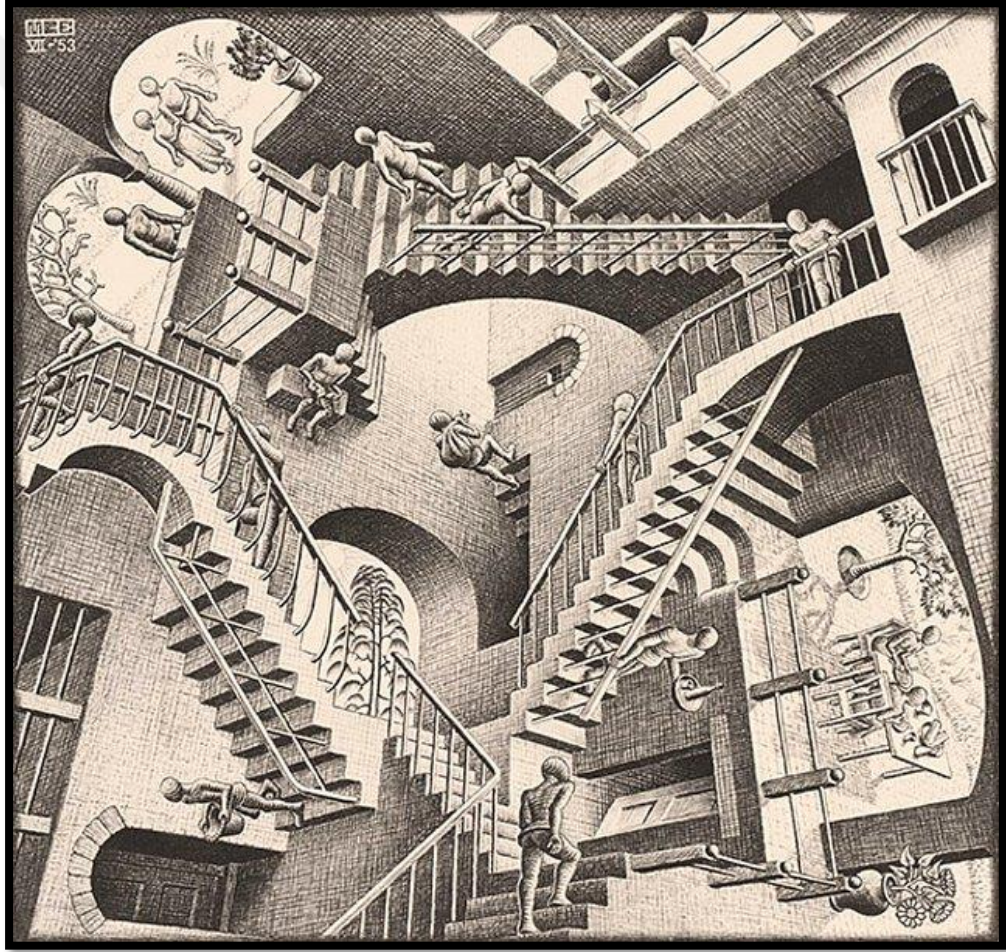
Baba ve oğul Penrose tarafından yayınlanan bir makalede “Penrose Merdiveni yapısının her parçası iki kat arasındaki merdivenleri temsil ettiği için kabul edilebilir, fakat merdivenlerin bağlantısının görüntüsü bir bütün olarak tutarsızdır” diye açıklanmıştır. Teknik olarak, bir yükselme ve alçalma olmadığı halde, hep başladığı noktaya dönüşü sonsuza kadar devam eden bir döngü olarak ortaya çıkmaktadır.

Penrose Merdiveni fizik kurallarına aykırı duruşuyla, Inception filmindeki bu sahnede seyircinin algılarıyla oynayarak, hafızalarda yer etmiştir (Şekil38). Filmde derin ve sürreal etki, Penrose merdiveni ile oluşturulmuştur.

Şekil38. Inception filmi, Penrose Merdiveni, C. Nolan, 2010, (URL-43)

Hollandalı ünlü ressam ve grafik sanatçısı M.C. Escher'in (1898-1972) merdivenleri de resim sanatında en etkili eserlerden biri olarak kabul edilmektedir. M.C Escher'in Görelilik adlı eserinde matematiksel paradokslar, göz yanılsamaları ve illüzyon, yönü belli olmayan merdivenler ile resmedilmiştir (Şekil39). Yarattığı imkânsız figürler sürekli yukarı ya da aşağı hareket etmesine rağmen yine başladığı noktaya geri dönmektedir. Gerçeklik ve gerçek olmayan arasında insan beyni ikilemede kalmaktadır. Resimde merdivenlerden ne çıkılabilmektedir ne de inilebilmektedir. Bu merdivenler sonsuz bir döngü halindedir. (Hofstadter, 2011)

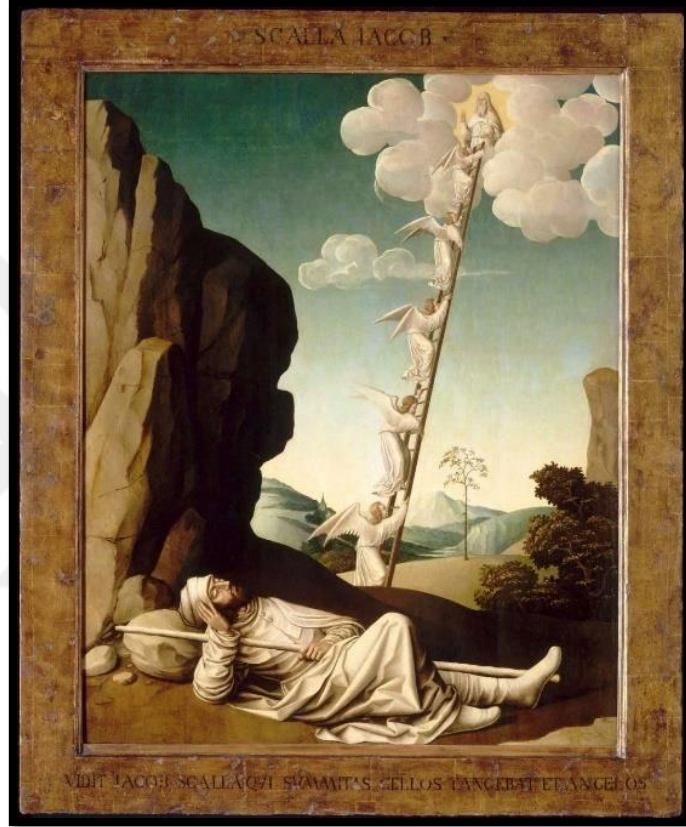

Şekil 165. Relativity (Görelilik), M. C. ESCHER,1953, (URL-44)

Jacob'un Merdiveni (Yakup'un Merdiveni); dünyanın üç katı olan yeraltı, yeryüzü ve gökyüzünü birleştirmektedir. Tanrının melekleri gökyüzünden yere inip,

çıkmaları için kullanılmaktadır. Tevrat'ta geçen Hz. Yakup'un rüyasında gördüğü dünya ile cennet arasındaki merdiven resmedilmiştir (Şekil40).

Yakup'un Merdiveni, masonlukta da geçerli olan hayali bir merdivendir. Bu merdiven ile tanrısal güce ulaşmanın ve yükselmenin simgesidir.

Şekil40. Jacob's Ladder (Yakup'un Merdiveni),1490, Painting School of Avignon Musee du Petit Palais,Fransa, (URL-45)

Yakup'un Merdiveninin üst başındaki Ahura Mazda yıldızı gibi, sağ üst köşede ayı çevreleyen yıldızların sayısının yedi olması, inançsal mükemmeliyet ifadesini, ayrıca bir locanın kusursuz olması için yeterli mason sayısını simgelemektedir.

3.3.1 Deneysel Merdiven

Deneysel sanat uygulamalarında yeni yaklaşımlar kullanılmaktadır. Bu projeler ile toplumdaki bir soruya cevap bulunabilmekte, insanlara farklı deneyimler hissettirilmektedir. Deneysel sanat izleyicilerin ilgisini çekmeli ve onların eseri anlamalarını sağlamalıdır. Bu süreç genellikle araştırma geliştirme deneme süreçleri içerir. Deneysel sanatların birlikte çalıştığı disiplinlerden biride mimaridir. Bu projeler topluma katılım, kamusal alanlara sanatsal müdahaleler, sosyal katılım ile oluşabilmektedir. Fiziksel bir deneyimin ruhsal bir deneyim olarak dönüşümüdür. Sanat ve mimarinin deneysel birlikteliğini vurgulayan unsurlardan biri merdivendir.

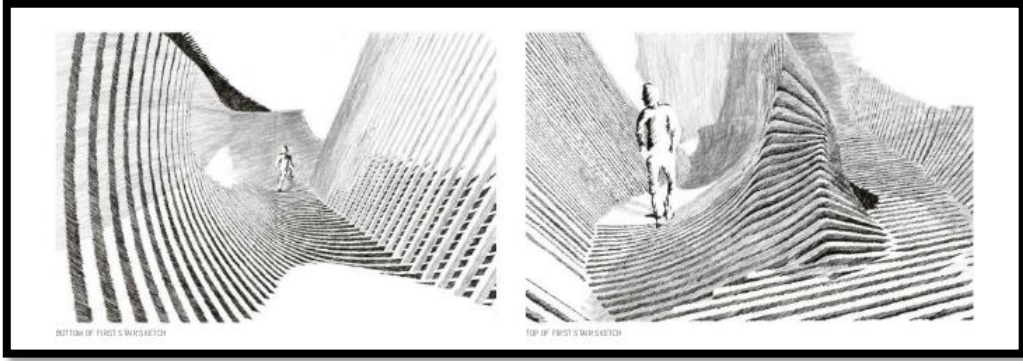
Volkswagen firması tarafından desteklenen Piano Stairs (Piyano Merdivenler) girişimi, günlük yaşamın sıradanlığını bozup, çıkma eylemini daha eğlenceli, daha ritmik hale getirerek insanların davranışları üzerindeki etkilerini incelemiştir. İsveç'in Stockholm kentinde Odenplan metro istasyonunda yapılan bu deneyde, yürüyen merdivenin yanına müzikal merdiven tasarımı olan Piano Stairs inşa edilmiştir. Amaçları toplumdaki artan hareketsiz yaşam ve obeziteye karşı teknolojiyi ve deneysel sanatı birleştirip, insanları yeniden aktif yaşama teşvik etmektir. Bazı kullanıcılar 2 veya 10 kişilik gruplar halinde istasyonda buluşup, yeni sesler oluşturmuşlardır ve merdiven aracılığı ile yeni insanlar tanıyıp, sosyalleşebilmektedir. Sonuçlar, %66 dan fazla insanın o gün normalden daha fazla merdiven kullandığını göstermiştir. Yapılan bu çalışma ile insanlara hareket alışkanlığı kazandırılacağını mümkün kılmaktadır. (Peeters, 2013)

İyi tasarlanmış ve sürpriz deneyimlere açık merdiven, günümüzde artan hareketsiz yaşama bir başkaldırı olmakta ve çözüm üretmektedir. Kişiyi motive ederek, aktiviteye teşvik etmektedir. Merdiven ile insanlara çocuk olmayı hatırlatarak, şehirleri daha eğlenceli hale getirip, deneysel oyun alanları oluşturarak daha mutlu, daha zinde ve daha sağlıklı toplum haline getirebilmektedir.

Tablo 3.3.1.1. Piano Stairs (Piano Merdivenleri), (URL-46-49)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u></p> <p>Piano Merdivenleri Stockholm / İSVEÇ</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u></p> <p>Fun Factory & Volkswagen Yapılış Yılı: 2009</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Merdivenin tasarımcıları, merdivenleri dev bir piyano klavyesine dönüştürerek, her basamağına basıldığında farklı bir nota çalacak şekilde tasarlamışlardır. Basamak kenarlarına konulan sensörler kullanıcıların hareketlerini algılamaktadır. Özel bir yazılım aracılığıyla basamaklara basıldıkça melodiler ve besteler çalmaktadır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Yapılan bu deneyde tasarımcılar, kullanıcıların basamaklarla oynayarak, sesler yaratmaya çalıştıklarını gözlemlemektedir. Birkaç gün sonra, tasarımcılar, kullanıcıların eşlerini, arkadaşlarını merdivenlere katılmaya davet ettiklerini görmüşlerdir. Video kayıtları ve kullanıcılar ile yaptıkları röportajlarda sağladıkları veriler aracılığı ile kullanıcıların davranış ve hareket biçimleri hakkında bilgi sahibi olmuşlardır. İnsanlar ses yaratmak için sıranın kendisine gelmesini beklemişlerdir.</p>	

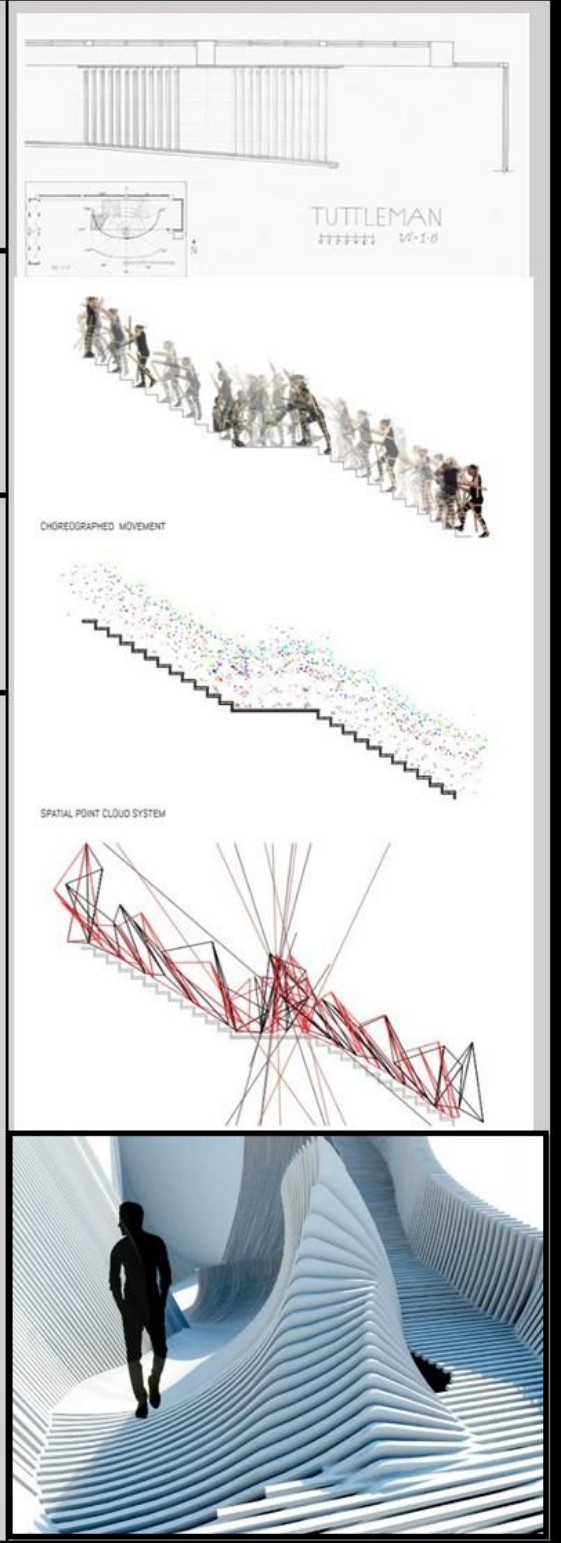
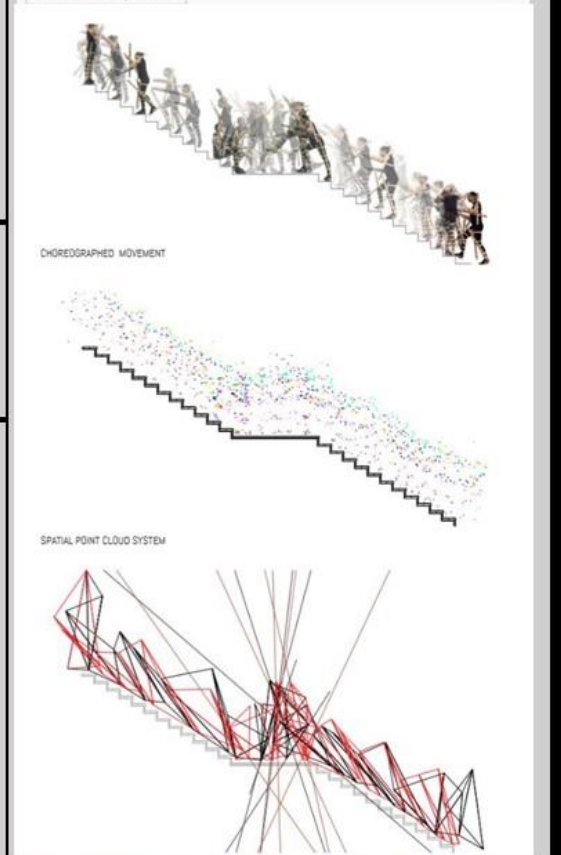

Sonja Bijelic; Tutelman Eğitim Merkezi merdivenlerinde yaptığı araştırmada, harekete geçen kullanıcının belli noktaları, kayıt altına alınarak, mekân ve zamanda haritalandırılmıştır. Bu noktalar, kişinin mekânı nasıl kullanıp, doldurduğunun analizine görsel olarak olanak sağlamaktadır. Ortaya çıkan veriler incelendiğinde, hareketin sallanma şekli tanımlandıktan sonra yeni merdiven basamakları maksimum yürüme hareketi oluşturacak şekilde esnetilmiştir. Bu görselde meydana gelen ikinci bir merdiven şeklinde ise dalgalanma hareketi bozulmaktadır. Oluşan bu yeni şekil, merdivenin yapısında dikey ve yatay hareket ederek merdiven olmanın ne demek olduğunu zorlamaktadır. Sonuç olarak merdivenin yapısındaki bu deneme ile merdiven sabit olmayan bir grafik sergilemektedir.

Şekil 41. Oluşan Grafiğin Üç Boyutlu Görseli

Kaynak: TAVERÍA K., Architecture and Design,2016

Tablo 3.3.1.2.Reimagine Merdiveni, (URL-50-53)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Reimagine Merdiveni Philadelphia / ABD</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Sonja Bijelic Yapılış Yılı: 2016</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Betonarme merdivendir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Tuttleman Eğitim Merkezi öğretimi görevlisi Profesör Sonja Bijelic insan vücudu ile yapı formu arasındaki ilişkiyi anlatmak için bir merdiven üzerinde araştırma yapmıştır. Ölçüm ve dokümantasyon yoluyla, genel bir ölçek anlayışı geliştirmiştir. Vücudun merdivenden yukarı hareketi, insan ayağı ile merdiven rıhtının ölçeği arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için çizilmiş ve analiz edilmiştir. Kullanıcının mevcut basamaktaki rıht oranlarının genel olarak ölçülendirilmesinden sonra, bir merdivenin farklı bir doğal hareketle nasıl görüneceğini incelemek için koreografik bir rutin hareket geliştirilmiştir.</p>	

Tablo 3.3.1.3.Diminish and Ascend Merdiveni, (URL-54-57)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Diminish and Ascend Merdiveni (Azaltmak ve Artmak) Bondi / AVUSTRALYA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> David Mc Cracken Yapılış Yılı: 2013</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Alüminyum metal kullanılarak yapılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Avustralya'nın Bondi kentinde sanatçı David Mc Cracken tarafından, 2013 yılında yapılan Diminish and Ascend adlı eser belli açılardan sonsuza giden, hiç bitmeyen bir merdiven gibi görünen bir heykeldir. Heykele bakıldığında atmosferin ötesine geçen uzun bir tırmanış gibi gözükse de aslında optik bir illüzyondur. Sanatçı bu heykeli yaparken sonsuzluk yanılsamasını bütün açılardan koruyarak, perspektif ile oynamaktadır. Heykel göz seviyesinde uzaklaştıkça boyutta küçülen bir şekilde inşa edilmiştir. Alüminyum metal kullanılarak yapılan bu merdivenleri tırmanmaya çalışan kişi, aslında çok ileri gidememektedir.</p>	

Tablo 3.3.1.4. Untitled (Başlıksız) Merdiven, (URL-58-60)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Untitled (Başlıksız) Merdiveni Londra / İNGİLTERE</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Rachel Whiteread Yapılış Yılı: 2001</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> ikinci dünya savaşında bombalanan Amiral Lord Nelson'nın da evi olan bir zamanlar sinagog ve tekstil deposu olarak kullanılan binanın endüstriyel merdivenlerinin kalıbını hazırlayarak alçıdan inşa ettiği heykeldir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Temsil ettiği binanın bir hayaleti olarak sergilendiği mekânda bulunmaktadır. Bu heykel geçici mimari ile her gün geçtiğimiz, içinde bulunduğumuz ama gözümüze çarpmayan alanlarla etkileşiminin bir sonucu olarak karşımıza koymaktadır.</p> <p>Bu eser merdiveni alışılmış şeklinin dışında yeniden inşa ederek, gerçek anlamının dışına çıkartarak, Whiteread burada özgün ve mimari özellikleri bir araya getirme isteğini gerçekleştirirken izleyen için hem geçmişi hatırlama hem de umursamama duygusu uyandırmaktadır.</p>	

Tablo 3.3.1.5.KPMG Merdiveni, (URL-61-64)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> KPMG Binası Avlusu Merdiveni Münih / ALMANYA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Olafur Eliasson Yapılış Yılı :2004</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Çelik konstrüksiyon ve basamakları ahşap malzemedir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Merdiven çift sarmal yapıdadır.9 metre yüksekliğindeki merdivene aynı anda çıkılıp inilmektedir. Birbirine bağlanan iki merdiven ile sonsuz bir görüntü oluşmaktadır. Yapının dengelenmesi için basamakların yükseklikleri bazı yerlerde değişmektedir. Heykelsi merdivene baktığımızda sürekli bir döngü görülmektedir. Boş bir bina avlusuna anlam kazandırmaktadır. Ziyaretçilerin ve sosyal medyanın ilgisini toplamaktadır.</p>	

Tablo 3.3.1.6. Spinning (Döndürme) Merdiveni, (URL-65-67)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Spinning (Döndürme) Merdiveni Stuttgart / ALMANYA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Carlo Kurth Yapılış Yılı: 2018</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Metal malzemedendir yapılmıştır. Parçalar elektrik kaynağı ile birleştirilmiştir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Alman sanatçı Carlo Kurth'un Spinning Stairs adlı deneysel çalışmasında üzerine basıldıkça kendi eksenini etrafında dönen bir metal merdiven meydana getirmiştir.</p>	

Tablo 3.3.1.7. Merdivenler, (URL-68-71)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Merdivenler Cenevre / İSVİÇRE</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Peter Greenway Yapılış Yılı: 1994</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Özel yapım beyaz renkli ahşap malzeme kullanılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Sinema ile ilgili konum, izleyici vb. temalara odaklanan sanatçı ekibi ile şehrin kalabalık ve sakin yerlerine merdiveni yerleştirdi. Şekil ve boyutları farklı olan merdivenlerin üstlerinde gözetleme deliği vardı. Ziyaretçiler deliklerden bakarak sürekli ve canlı bir görüntüyü algılıyorlardı. Sanatçı ve ekibi, günün her saati izlenen görüntülerden 100 bakış açısı art arda sıralanıp deneysel bir video oluşturmuşlardır.</p>	

3.4 Heykelsi Merdivenler

İzlenmek için var olan heykel ile yaşayarak denenilen mimarlık kavramlarının birleşmesi, farklı bir bakış açısı ortaya koymaktadır.

Antik çağlardan itibaren mimarlık ve heykel birbirlerini tamamlayan ve betimleyen iki farklı disiplindir. Antik Yunan ve Roma dönemlerinde heykel, genelde tanrı ve tanrıça gibi dini figürler, imparatorlar ve bilim insanlarını konu edinmiştir. Barok ve Gotik dönemde ise yapının strüktürlerini gizlemek amacı ile kullanılmıştır.

Rönesans döneminde heykel, mimaride fonksiyondan uzaklaşarak, yüzeyleri kendini sergileme aracı olarak kullanmıştır. Endüstri Devrimi ile yapıda yeni ve farklı malzemelerin kullanılmasına başlanması, sadeleşmesi, heykeli mimariden ayırmıştır.

Günümüze yaklaştıkça farklı boyutlarda heykel ve mimarinin birleşip, mimari heykel ya da heykelsi mimarlık terimlerinin ortaya çıktığı görülmektedir. Merdivenler mimaride bu birleşmenin en iyi örneklerini vermektedir. Heykelsi merdivenler sirkülasyon fonksiyonunu yerine getirirken, aynı zamanda tasarım bağı olarak bulunduğu mekânda sergilenen bir heykel formunda da olabilmektedir. Heykelsi merdiven kendine özgü karakteriyle, kendini ilgi odağı yaparak bulunduğu mekâna ya da yapıya anlam ve değer kazandırmaktadır.

Heykelsi merdivenler; biçimleri, malzemeleri, yapıları, tasarımları ile ilgili olarak güçlü bir bireysellik sergiledikleri zaman, yani mekânsal konseptin geri kalanıyla açıkça algılanabilir bir kontrast oluşturduklarında, heykel olarak sınıflandırılmaktadır. Genelde bu tür merdivenler anlaşılabilirliği için tek bir gövdeye benzerdir.

Aşağıdaki tablolarda heykelsi merdivenler dünyadan örneklerle açıklamaları ile incelenmiştir:

Tablo 3.4.1. Livraria Lello Kitapçısı Merdiveni, (URL-72-75)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Livraria Lello Kitapçısı Merdiveni Porto / PORTEKİZ</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Xavier Esteves Yapılış Yılı :1906</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Masif ahşap konstrüksiyondur.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Heykelsi merdiven mekandaki en baskın unsurdur. Kırmızı merdivenler mekana akıyor hissi uyandırmaktadır. Ayrıca Harry Potter'ın yazarına ilham kaynağında olmuştur. Masalsı ve fantastik görüntüsüyle her gün ziyaretçi akınına uğramaktadır. Kitapçıdaki kitaplardan çok mekanın kırmızı heykelsi merdiveni ilgi görmektedir.</p>	

Tablo 3.4.2. Armani Store Merdiveni, (URL-76-79)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u></p> <p>Armani Store New York / AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u></p> <p>Massimiliano & Doriana Fuksa Yapılış Yılı :2009</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Armani Mağazası'nın bu merdiveni çelik konstrüksiyondan yapılarak plastik malzeme giydirilmiştir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Projenin çekirdeği heykel görünümünü vurgulayan merdivendir. Kasırganın geometrisinden esinlenen merdiven mağazada yapısında kendi dinamizmini sergilemektedir. Merdivenin karmaşık dönüş hareketi ile her kattaki farklı alanları işaret etmektedir. Aydınlatma ile genel düzen içinde bunu vurgulamaktadır. Armani'nin bu mağazasına gelenler sadece alışveriş yapmak için değil, kasırga görünümlü bu heykelsi merdiveni görmek ve deneyimlemek için ziyaret etmektedirler.</p>	

Tablo 3.4.3. Antinori Şaraphanesi Merdiveni, (URL-80-83)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Antinori Şaraphanesi Merdiveni Bargino/İTALYA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Archea Associati Yapılış Yılı :2012</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Çelik konstrüksiyon yapılmıştır. 35 parçadan oluşmuştur. Saha da birbirine kaynatılmıştır. Üç noktada merkezi kolona sabitlenmiştir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Antinori Şaraphanesi toprakla bütünleşmiş gibi görünmektedir. Tepede gizlenmiş gibi görünen şaraphanede göze çarpan tek şey, çatı yüzeylerini birbirine bağlayan aşınmış çelikten heykelsi merdivendir. Değişken yarı çapı ile merdiven merkezi kolon etrafında dört kez dolanmaktadır. 105 ton ağırlığında ve 17 metre yüksekliğindedir. Buna rağmen hafif gibi görünmektedir.118 basamaklı bu heykelsi merdiven Toscana Vadisinin manzarasına bakmaktadır.</p>	

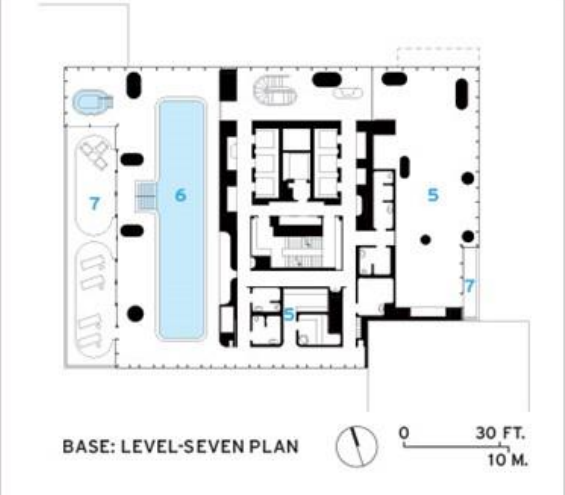
Tablo 3.4.4.UN City Merdiveni, (URL-84-86)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> UN City Kopenhag / Danimarka</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> 3XN Mimarlık Yapılış Yılı :2013</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Çelik konstrüksiyondur. Basamakları ve iç korkulukları doğal ahşap malzeme ile kaplanmıştır. Dış yüzeyde siyah lake boyalı sac ile kaplanmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Yapının atriumunun merkezinde yer almaktadır. Bu mekânsal heykel kurumun insanlar ile diyalog ve etkileşiminin sembolü olarak tasarlanmıştır. Çalışanları merdivenleri kullanmaya yönlendiren bu heykelsi merdiven, ofis katları arasındaki iletişimi güçlendirmektedir. Yapının kendisinden çok atriumun ortasında yükselen bu dev heykel ilgi odağı olmaktadır.</p>	

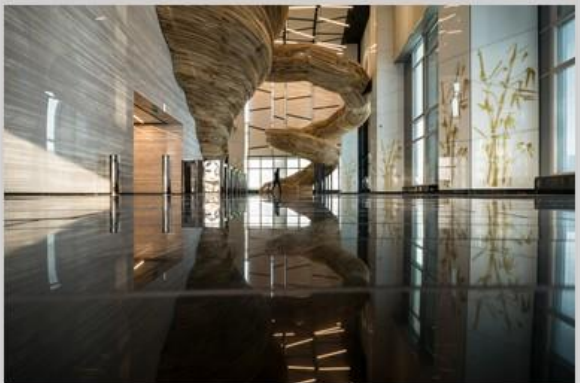
Tablo 3.4.5.Harbin Opera Binası Merdiveni, (URL-87-89)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Harbin Opera Binası Merdiveni Harbin /ÇİN</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> MAD Mimarlık Yapılış Yılı :2015</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Mançurya külü rengi ahşap kaplama Basamaklar ise doğal taş kullanılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Yapı bulunduğu coğrafyanın sert ikliminden esinlenerek tasarlanmıştır. Su ve rüzgardan aşınmış gibi gözükten yapı bunu iç mekanda özellikle merdivenlerde de vurgulamıştır. Geniş fuayede yer alan ana salonun seyirci bölümüne giriş merdivenleridir. Cam duvarlar sayesinde dış mekandan heykelsi görünümü ile algılanmaktadır. Ahşapla kaplanan yüzeyi zamanla erozyona uğramış bir görüntü sergilemektedir. Ziyaretçiler sanat etkinliğine gelirken, eğrisel merdivenler ile sanatsal bir deneyim yaşamaktadır.</p>	

Tablo 3.4.6.56 Leonard Street Apartmanı Merdiveni, (URL-90-92)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u></p> <p>56 Leonard Street Apartmanı</p> <p>New York / AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u></p> <p>Herzog & de Meuron Mimarlık</p> <p>Yapılış Yılı : 2016</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Demirli beton malzemeden yapılmıştır. Basamakları koyu renk doğal taş ile kaplanmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Heykelsi beton merdiven dairenin farklı iki katını birbirine bağlamaktadır. GYM/SPA katında lobide konumlanmıştır.</p> <p>Beton merdiven doğal haliyle yapının genel görüntüsüne bağlı olarak, strüktürün etkileyici halini görünür kılmıştır.</p> <p>Betonarme döşemelerdeki hareketli yerleştirme merdivenin formunda da ortaya çıkmıştır. Binadaki Anish Kapoor heykelinde gönderme yapmaktadır.</p>	

Tablo 3.4.7. Atrium Tower Lobi Merdiveni, (URL-93-96)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Atrium Tower Lobi Merdiveni Tel Aviv / İSRAİL</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Tomer Gelfand-Oded Halaf Yapılış Yılı :2016</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Merdiven metal bir iskeletten ve belirli ölçülerde kesilen ham Amerikan lale ağacından oluşmaktadır. Esnek ve bükülebilir ahşap profiller birbirine eklenerek düzensiz eğrisel form oluşturulmuştur.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Bu heykelsi merdiven lobide danışma masasından başlayarak bir kasırga görüntüsünde yükselmektedir. Kullanılan her bir parça kendine özeldir. Merdivenin montajı dört ayda tamamlanmıştır. Merdivene benzemeyen görünümü ile siyah zeminde bir heykel olarak kendini sergilemektedir.</p>	

Tablo 3.4.8.Experimentarium Bilim Merkezi Merdiveni (URL-97-99)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Experimentarium Bilim Merkezi Hellerup / DANİMARKA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> CEBRA Mimarlık Yapılış Yılı :2017</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Helix merdiven 10 m uzunluğunda 160 ton çelik ve 10 ton bakırdan meydana gelmiştir. Çelik konstrüksiyon üzerine parlak bakır kaplanmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Bilim Merkezinin girişinde konumlanan Helix (Sarmal) Merdiveni ziyaretçilere farklı bir sirkülasyon deneyimi sunmaktadır. DNA'nın sarmal yapısından esinlenerek tasarlanan merdiven, yapının bilim merkezi olarak hizmet ettiğini vurgulamaktadır. Özgün yapısıyla ziyaretçilerin diğer katları da gezmeleri için davetkar yapıyla merak uyandırmaktadır. Merdivenin görsel zenginliğinin yanında, mekanda sürekli akış hissi sağlamaktadır.</p>	

Tablo 3.4.9. LVMH Ofisi Merdiveni, (URL-100-103)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> LVMH Ofisi Merdiveni Paris / FRANSA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Ora İTO Yapılış Yılı :2018</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> 400 den fazla kıvrımlı ahşap çita yan yana monte edilip merdiven boyunca dalga hareketi oluşturmaktadır. Büyük gizli giriş dilimleri desteklemektedir. Metal desteğin her iki tarafına MDF yerleştirilip, Fransız meşe ile kaplanmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Ofisin dört katını birbirine bağlayan merdiven binanın merkezinde yer alarak sanki uzay boşluğunda dalgalanıp yayılıyor hissi uyandırmaktadır. Konumlandığı alanı tanımlayan heykelsi bir görünüme sahiptir. Bu dalgalanma hareketi mekana girdiğinizde etrafınızı sararak sizi doğru kata çıkarmaktadır. Merdivenin basamakları LED ışık ile aydınlatılmıştır. Biyomorfik yapıdaki heykel merdiven, iç mekanın minimal dizaynı ile zıtlık oluşturmaktadır.</p>	

Tablo 3.4.10. Vertebrae Merdiveni, (URL-104-107)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u></p> <p>Vertebrae Merdiveni</p> <p>KANADA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u></p> <p>Andrew Mc Connell</p> <p>Yapılış Yılı :2013</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Balınanın omurgasından ilham alınmıştır. Her parça, sağlam, kendini destekleyen bir yapı oluşturmak için birbirine kenetlenen bir basamak, bir korkuluk parçasının birleştirilmesinden oluşmaktadır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>"Vertebrae Merdivenleri, kullanıcılarının yüklerini taşıyan ve bu kuvvetleri taban plakasına transfer eden tek bir yapısal eleman olarak tasarlandığı için başka hiçbir gizli destek yoktur ve kendini taşımaktadır. Organik formda, heykelsi bir dikey sirkülasyon parçası elde edilir.</p>	

3.5 Anıtsal Merdivenler

Anıtlar, hem toplumda yaşanan önemli bir olayın, dönüm noktasının, toplumun özelliklerinin, değişikliklerinin yansıtıldığı kamu yapılarıdır. Bir yapıyı anıt yapan kullanıcıların ona yüklediği anlamdır. Anıtı sadece tarihsel bir olayın temsili olarak değerlendirmemek gerekir. Mısır firavunlarının sonsuzluğunun sembolü piramitler, insanoğlunun anıt dikme iç güdüsünün eski çağlara dayandığının bir örneğidir.

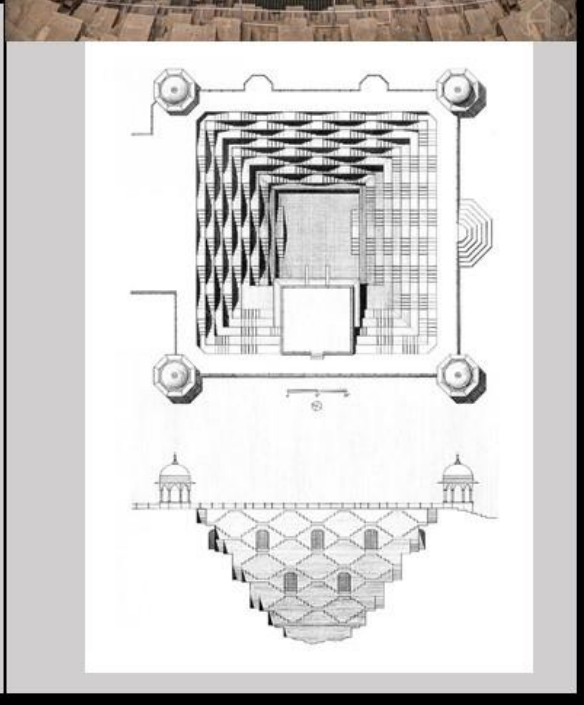
Anıtı bir yapıya indirgemeyip, yapının unsuru olan merdiven üzerinden ele aldığında, kullanıcıyı kendisinden uzaklaştırmadan hem taşıdığı anlamı hem de işlevini yerine getirmektedir.

Merdivende anıtsallık, geçmişin sembol objesi olmanın ötesine geçip, modern bir yaklaşım haline gelmektedir. Bir merdivenin anıtsal olabilmesi için geçmişte inşa edilmiş olması gerekmemektedir. Anıtsal merdivenleri yalnız tarihi ve önemli olayları temsil eden yapı elemanı olarak değerlendirilmemelidir. Günümüzde inşa edilmiş, anıtsal değer taşıyan merdivenlerde mevcuttur. Çünkü kullanıcıların yüklediği anlam ile kısa zamanda ya da uzun zaman içerisinde anıtsal değer kazanabilmektedir

Anıtsal merdiven, bulunduğu zaman ve mekâna, bir olaya, çağrışım yapacak, belli büyüklükte sembolik yapılarıdır. Tasarımın uygulanışına göre tamamen görsel ya da görselliğin yanı sıra kullanılabilir durumda inşa edilebilmektedir.

Anıtsal merdivenler buldukları mekâna kimlik, değer ve hafıza kazandırmaktadırlar. Böylece merdiven kavramı malzeme, şekil ve tasarımın birleşik bir araya gelmesinden daha fazlası olabilmektedir. Aşağıdaki tablolarda anıtsal merdivenler Türkiye ve dünyadan örneklerle incelenmiştir:

Tablo 3.5.1. Baori Merdivenleri, (URL-108-111)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Baori Merdivenleri Rajasthan / HİNDİSTAN</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Yapılış Yılı : M.S.9.yy</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Doğal taş malzemedendir yapılmıştır..</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Basamaklı su kuyusu 33 metre derinliğinde ve 13 katlıdır. 3500 basamaktan oluşan bu yapı yöre halkının merdivenleri kullanarak su seviyesine rahatça ulaşmalarını sağlamaktadır. Merdivenler görünüşte labirenti andırmaktadır. Simetrik merdivenleri ile Hindistan'ın en ünlü anıtsal yapılarından biridir. Hint mimarisinin bütün özelliklerini barındırmaktadır.</p>	

Tablo 3.5.2. İspanyol Merdivenleri, (URL-112-114)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> İspanyol Merdivenleri Roma / İTALYA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Francesco De Sanctis Yapılış Yılı :1717</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Betonarme merdivendir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Roma'nın merkezinde yer almaktadır. 135 basamaktan oluşmaktadır. Ülkenin sahip olduğu en tarihi ve popüler lokasyonlardan biridir. Hollywood ve Avrupa yapımı birçok filmlerinin unutulmaz sahnelerine ev sahipliği yapmıştır. Merdivenlerin karşısında ünlü alışveriş caddesi Via Condotti vardır. Roma'nın geleneksel buluşma yeri olmuştur.</p>	

Tablo 3.5.3.Bom Jesus do Monte Merdivenleri, (URL-115-118)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Bom Jesus do Monte Merdivenleri Braga / PORTEKİZ</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Rodrigo de Moura Telles Yapılış Yılı : 1722</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Parlak beyaz sıva ile kaplı koyu granitten inşa edilmiştir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> 2003 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesine alınmıştır. Kutsal yol olarak bilinen bu merdiven, tepedeki Bom Jesus (İyi İsa) kutsal alanına çıkmaktadır. Din adamları, 600'e yakın basamaktan dizlerinin üzerinde çıkmaktadır. Her merdivenin tepesinde çeşme vardır. İlk üç çeşme erdemi, diğer çeşmelerde beş duyuyu temsil etmektedir.</p>	

Tablo 3.5.4.Potemkin Merdivenleri, (URL-119-122)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Potemkin Merdivenleri Odessa / UKRAYNA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> İtalyan Mimar Francesco Carlo Boffo Yapılış Yılı :1837-1841</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Doğal taş malzemedir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Odessa'nın en ünlü simgesi olan anıt merdiveni 192 basamaktan oluşmaktadır. Denizden şehre girişte yer almaktadır. 200 basamaktan oluşan Potemkin Merdivenleri, limanı genişletme çalışmalarında 8 basamağı toprak altında kalmıştır. 1905 Çarlık rejimine karşı ayaklanmayı konu alan, dünya sinemasında önemli yere sahip Potemkin Zırhlısı filmindeki ikonik sahne sonrası dünyaca ün kazanmıştır.</p>	

Tablo 3.5.5.Kamondo Merdiveni, (URL-123-125)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Kamondo Merdiveni İstanbul / TÜRKİYE</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Thomas Heatherwick Yapılış Yılı :1850</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Betornarme merdivendir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Dönemin önemli banker ailelerinden olan Kamondo Ailesinden Salomon Kamondo tarafından yaptırılmıştır. Avusturya Lisesinde okuyan torunları zorlu yokuşu rahat çıkması amacıyla inşa ettirilmiştir. Geçmişten günümüze görüntüsüyle dikkat çekmektedir. Anıtsal değere sahip bu merdiven sosyal medya ve fotoğrafçılar için yıllardır popülerliğini korumaktadır.</p>	

Tablo 3.5.6.Pompidou Kültür Merkezi Merdiveni, (URL-126-129)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Pompidou Kültür Merkezi Paris / FRANSA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Renzo Piano & Richard Rogers Yapılış Yılı :1977</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Çelik konstrüksiyon kullanılmıştır. Cam fanus içerisine alınmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Tasarımda tüm tesisatlar binanın dışındadır. Binanın dış cephesindeki kırmızı renkteki bu boruda binanın merdivenleri mevcuttur. Dışarıdan baktığınızda işleyen bir makine gibidir. Kırmızı renkte insan dolaşımını simgeleyen bu fanus merdiven binanın dışında hareketli bir yılan gibi yükselmektedir. Paris'in mimari ikonlarından biridir.</p>	 <p>CENTER GEORGES POMPIDOU - PARIS</p>

Tablo 3.5.7.Robson Meydanı Merdiveni, (URL-130-133)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Robson Meydanı Merdivenleri Vancouver/ KANADA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Arthur Erickson Yapılış Yılı : 1983</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Dökme beton üzerine doğal taş malzemedir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Robson Meydanı hükümet binalarını, ofisleri, sanat galerilerini birbirine bağlayan kamusal bir alandır. Tasarımda rampalar ve merdivenler birbiriyle bütünleşmiştir.</p>	

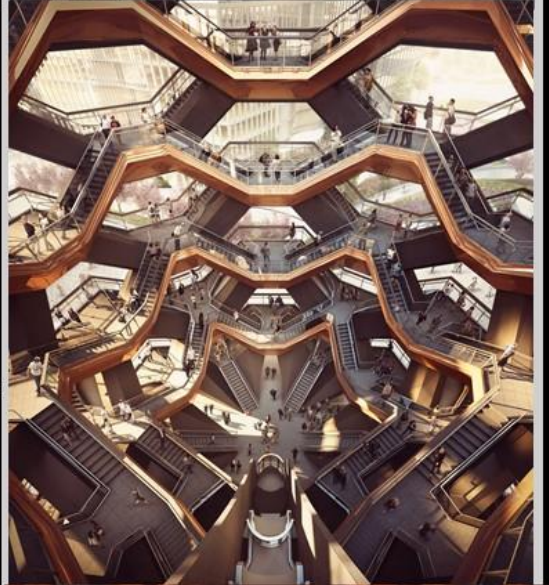

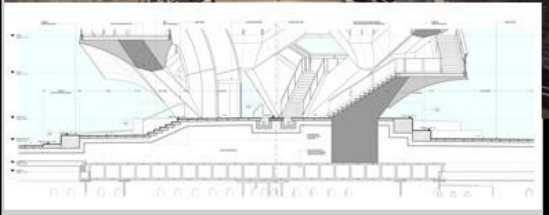
Tablo 3.5.8.La Grande Arche Merdivenleri, (URL-134-137)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> La Grande Arche Merdivenleri Paris / FRANSA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Otto Von Spreckelsen Yapılış Yılı :1989</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Betonarme konstrüksiyondur. Beyaz mermer kullanılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Paris'in en ünlü yapılarından biridir. Merdivenler yüzlerce insanın basamaklar üzerinde oturarak güneşli havaların tadını çıkarması için alan sağlamaktadır. Merdivenleri çıktıktan sonra Paris ve ötesinin panoramik manzarası izlenebilmektedir. Fransız Devrimi'nin 200.yılına ithaf edilerek yapılmıştır. Fotoğraf sanatçılarına güzel kareler sunmaktadır.</p>	

Tablo 3.5.9.Vlooyberg Tower Merdiveni, (URL-138-141)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Vlooyberg Tower Tielt-Winge / BELÇİKA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Close to Bone Mimarlık Yapılış Yılı :2015</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>13 ton çelikten yapılmıştır. En üst platform 10.08 metre + 1.20 metre korkuluk duvarı ile toplam 11.28 metre yüksekliktedir. Korkuluk duvarı kiriş görevini görmektedir. Kırmızı kahverengi yıpranmış çelik ile kaplanmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Merdiven kulesini heykelleştiren bir hikayesi vardır. Tielt da yaklaşık 4 metre uzunluğundaki ahşap gözetleme kulesi Vandallar tarafından ateşe verilmiştir. Onarılamaz şekilde hasar alan kule bir süre halka kapalı tutulmuştur. Daha sonra belediyenin kararı ile günümüzdeki yeni ve anıtsal halini almıştır. Bilinçli olarak dayanıklı malzeme seçilmiştir. Tasarımcı bu kuleyi tasarlamak kendi ağırlığına bir savaştır demiştir. Anıtsal değere sahip bu merdiven geçmişine karşı ikonik bir heykeldir.</p>	

Tablo 3.5.10.Vessel Merdiveni, (URL-142-146)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Vessel Merdiveni New York / ABD</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Thomas Heatherwick Yapılış Yılı :2019</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Yapının inşasında çelik taşıyıcı sistem kullanılmıştır. Parlak bakır rengi çelik kaplama kullanılmıştır. Basamakları ve sahanlıkları prekast beton ile kaplanmıştır. Korkuluklarda cam malzeme kullanılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Bal peteği formunda birbirine bağlı merdivenlerden oluşmaktadır. 46 metre yükseklikte,154 merdiven,2500 basamak,80 bağlantı noktası mevcuttur. Yapıya baktığımızda Escher'in merdivenlerine gönderme yapmaktadır. Kullanıcılar hem deneyimleyebildikleri hem de taşıyıcı sistemi ile iletişim kurabildikleri bu yapı kısa sürede kendinden söz ettirerek anıtsallaşmıştır.</p>	

3.6 Çok Fonksiyonlu Merdivenler

Gelişen teknoloji ile birlikte insanın yaşam alanı küçülmekte ve minimalist, akıllı çözümlü tasarımlara yer verilmektedir. Bu da merdiven tasarımlarında da etkisini göstermektedir. Merdivenler küçük alanlara büyük çözümler sunarak, ana işlevinin dışına çıkarak birden fazla işlev üstlenmektedir. Yer değiştiren, hareketli tasarımlar ile merdiven ana işlevi dışında, bir depolama alanı, bir seyir terası, oturma, dinlenme elemanı, mutfak, çalışma alanı, mekânın bölücü duvarı da olmaktadır.

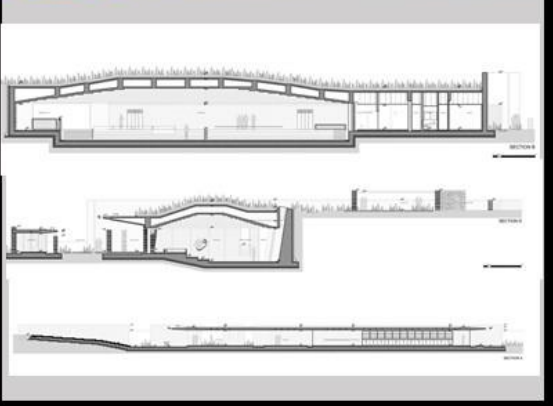
Merdiven insan ile fiziksel bir ilişki içindedir. Mekânın bir parçası olan merdiven farklı işlevsel özelliklerini ortaya çıkararak, kullanıcının isteklerini karşılayacak, sorunlarına çözüm bulacak, güvenli ve konforlu, günlük hayatta aktif kullanılabilen bir eleman da olabilmektedir. Çocuklar için belirli oyunların oynanacağı bir oyun alanı olma özelliğine sahiptir. Kullanıcıları bilinçli ve sosyal aktivitelere teşvik etmek için, kullanıcı da hareket arzusu uyandıran, heyecan verici, diğer alanlarla ilişkilendirilmiş, mekânsal kullanımı arttıran tasarım örnekleri görülmektedir.

Çok fonksiyonlu merdivenler, aşağıdaki tablolarda Türkiye'den ve dünyadan örnekler ile farklı işlevleri ile beraber açıklamalarıyla incelenmiştir:

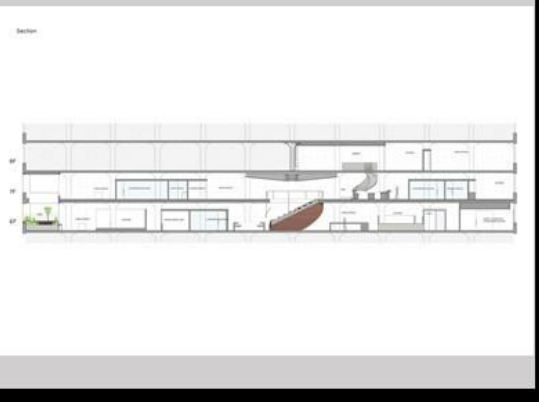
Tablo 3.6.1.Panorama Evi Merdiveni, (URL-147-150)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Panorama Evi Merdiveni Sachangdong/ GÜNEY KORE</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Moon Hoon 2011</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Komple masif ahşaptan yapılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Merdiven evin merkezinde yer almaktadır. Ev sahiplerinin 4 çocuğuna yönelik tasarım yapılmıştır. Bu merdiven rafları ile depolama, kütüphane, okuma alanı, çalışma alanı ev sineması, kaydırak, oyun alanı olarak bir çok işlevi yerine getirmektedir. Sirkülasyonun en eğlenceli ve aksiyonlu hali Panorama evi merdiveni örneğidir.</p>	

Tablo 3.6.2.Sancaklar Camii Merdiveni, (URL-151-155)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u></p> <p>Sancaklar Camii Merdiveni İstanbul / TÜRKİYE</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u></p> <p>Emre Arolat Yapılış Yılı:2013</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Doğal taş malzeme kullanılmıştır..</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Yapı eğimli kırsal arazi ile merdivenler sayesinde ilişki kurmaktadır. Aşağı doğru inen basamaklar, ziyaretçileri eğimle kaybolan camiinin girişine yönlendirmektedir. Aynı zamanda basamaklar yapının çatısı olarak da görev yapmaktadır. İç mekanda tavanda basamak izleri kullanılarak dekoratif bir unsur olmaktadır.</p>	

Tablo 3.6.3.Wieden-Kennedy Ofis Binası Merdiveni, (URL-156-159)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Wieden+Kennedy Ofis Binası Merdiveni New York / ABD</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> WORKAC Mimarlık Yapılış Yılı: 2014</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Betonarme taşıyıcı sistem üzerine masif ahşap kaplama yapılmıştır. Basamakların arka yüzeyinde aydınlatma elemanları kullanılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Jeton şeklindeki merdiven ofis binasının 7. katında yer almaktadır. İki zemin arasındaki iletişimi sağlayan bu merdiven ofis çalışanları için seminer alanı olarak da kullanılmaktadır. Basamakların arka yüzeyindeki görünüm mekanın dekoratif bir unsuru olmaktadır. Aynı zamanda arkadaki ledler ile merdivenin arka yüzeyi aydınlatma elemanı olarak da işlev görmektedir.</p>	

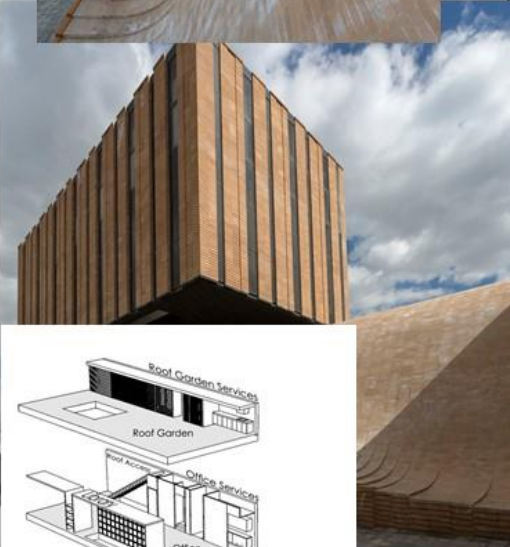
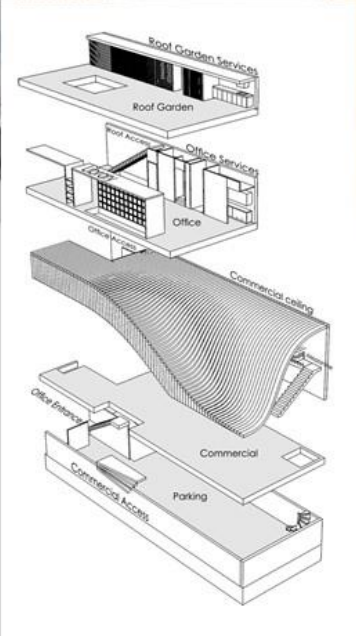
Tablo 3.6.4.Living Merdiveni, (URL-160-163)

<u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u>	
Living Merdiveni Soho / İNGİLTERE	
<u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u>	
Paul Cocksedge Yapılış Yılı: 2015	
<u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u>	
Ahşap ve çelik konstrüksiyondur. Amerikan beyaz meşe ağacı kaplama kullanılmıştır.	
<u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u>	
12 metre yüksekliğindedir. Binanın atriyumu içinde yer alır. 4 ofis katını birbirine bağlar.Korkuluk boyunca nane gibi bitkilerin ekimine olanak sağlayan uçan bahçe gibidir. Merdivenin başlangıcı ve bitişi arasında yaşayan farklı bir habitat vardır. Yalnızca bir merdiven değil aynı zamanda nefes alınan sosyal ya da bireysel zaman geçirilecek bir alan hizmeti sunmaktadır. Bu spirial merdiven ofis çalışanlarına koku alma, bakma, durma, oturma, tanışma, dinlenme gibi olanaklar sağlar.	

Tablo 3.6.5.Panzerhalle Evi Merdiveni, (URL-164-166)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Panzerhalle Evi Salzburg / AVUSTURYA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Smartvoll Mimarlık Yapılış Yılı: 2015</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Betonarme taşıyıcı sistem kullanılmıştır. Beton çıplak haliyle mekanla bütünleşmektedir. Korkulukları beyaz boyalı renkte metal profil ve tellerdendir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Evin merkezinde yer almaktadır. Bu heykelsi merdiven mekanı odalara bölerek ayırıcı, mutfağın üzerinde bir çatı görevi görür, mekanda hem özel alanlar oluşturup hem de her şeyi görmemizi sağlar . Merdiven ev ile bütünleşip aynı zamanda evi alanlara bölerek bir seperatör görevi görmektedir. Bunu mekanda hissettirmeden yapmaktadır.</p>	

Tablo 3.6.6.Termeh Ofis Binası Merdiveni, (URL-168-170)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u></p> <p>Termeh Ofis Binası Hamedan / İRAN</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u></p> <p>Farshad Mimarlık-A.Bathaei Yapılış Yılı : 2015</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Çelik konstrüksiyon kullanılmıştır. Yerel tuğlalar ile kesintisiz olarak kaplanmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Dalga formundaki merdiven ile kullanıcıları binada dolaşmaya teşvik etmektedir. Dışarıdan bakıldığında merdivenler binayı erişimi sağlamakta ve aynı zamanda çatı ile bütünleşerek bahçe ile bağ oluşturmaktadır. İçeriden bakıldığında ise Bu dalga hareketini içeride de görülmektedir. Merdiven iç mekanda dekoratif bir tavan gibi davranmaktadır.</p>	

Tablo 3.6.7.Aparat Merdiveni, (URL-171-176)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Aparat Merdiveni Tahran / İRAN</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Qastic Mimarlık Yapılış Yılı :2016</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Çelik taşıyıcı sistem üzerine 30x5 cm ebatlarında tuğlalar ile kaplanmıştır. Rıhtlarda düzenli çizgisel boşluklar bırakılarak led ile aydınlatılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Dikey bir dolaşım elemanı değil aynı zamanda ofis çalışanlarının toplandığı, sunum yaptıkları, video izledikleri, toplantı yaptıkları ve sosyalleştikleri bir merdivendir. Le Corbusier'in insan boy-orantı çiziminden esinlenilerek tasarlanmıştır. Merdiven oturma, kalkma, ayakta durma gibi ergonomik işlevler sunmaktadır. Bu akışkan form ile eğlenceli bir ofis ortamı yaratmaktadır.</p>	

Tablo 3.6.8.Kayan Merdiven, (URL-177-180)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Duncan & Lyndsay Evi Kayan Merdiveni</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Studio Mc Leod Yapılış Yılı: 2017</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Çelik taşıyıcı sistem kullanılmıştır. Çelik işlenmemiş olarak bırakılmıştır. Basamaklar suni çim ile kaplanmıştır. Merdivenin kaymasını sağlayan üst kısımdaki sürgü kapak dişlisi ve zemindeki tekerleklerdir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Ev sahibinin motosikletini kapalı alanda saklamak istemesinden dolayı kayan merdiven tasarımı ortaya çıkmıştır. Motosikletin kolayca dışarı çıkarılabilmesi için evin giriş kısmına yakın olması gerektiğinden en uygun yerin merdivenin alt kısmı olduğuna karar verilmiştir. Bu kayan merdiven hem üst kata ev sahiplerinin ulaşımını sağlayıp hem de motosikletleri için garaj görevi görmektedir.</p>	

Tablo 3.6.9.Tianjin Binhai Merdiveni, (URL-181-184)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Tianjin Binhai Halk Kütüphanesi Tianjin/ÇİN</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> MVRDV – Tianjin Urban Design Yapılış Yılı: 2017</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Çelik konstrüksiyon üzerine kalıplı beton malzemeden yapılmıştır. Kütüphanenin bazı merdivenlerinde korkuluklar cam ya da metal profildir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Merdiven ışık yayan kürenin etrafında şekillenmektedir.</p> <p>Mekanda basamaklar ve raflar iç içe geçmiştir. Kütüphane merdivenlerinin basamakları raflara erişim alanı, kitap rafı, okuma, dinlenme, oturma alanı olarak da kullanılmaktadır. Dalgalanan formu ile bir topoğrafya oluşturarak organik bir tasarıma sahiptir.</p>	

Tablo 3.6.10.Tiny Apartmanı Merdiveni, (URL-185-187)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u></p> <p>Tiny Apartmanı Merdiveni Taipei / TAYVAN</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u></p> <p>Little Design Mimarlık Yapılış Yılı:2019</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Ahşap kaplama kullanılmıştır. Dolaplar beyaz lake ahşaptır. Korkuluklar beyaz renkte boyanmış metal profildir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Dairenin alanı 17.6 metrekaredir. Tavan yüksekliği 3.4 metredir. Bu yüzden tasarımcı yerden tasarruf sağlayan bu akıllı merdiveni tasarlamıştır. Merdiven yatak odasına ulaşımı sağlarken aynı zamanda depolama alanı olarak kullanılmaktadır. Bu küçük daireye akıllı bir çözüm sunmaktadır.</p>	

4. SONUÇLAR

Bu tez merdivenin ana işlevinin ötesine geçmesini örnekler ve uygulamalar üzerinden irdelemiştir. Merdivenin sadece farklı kotları bağlayan bir yapı elemanı olmanın yanı sıra, dünyadaki ve ülkemizdeki örneklere dayanarak sembolik, psikolojik, anıtsal önemini vurgulamayı amaçlamıştır. Merdivenler temel alınarak sembolik, sanatsal, heykelsi, anıtsal, çok fonksiyonlu olarak sınıflandırılıp, mekâna ve insana karşı nasıl ve ne amaçla etkilediği ortaya konmaya çalışılmıştır.

İlk olarak tarihsel sürecinde merdiven; korunmak ve güvenlik amacıyla daha yüksekte olma ihtiyacı, antik dönem yapılarında dinsel ve manevi bir anlam yüklenmiştir. Taşdığı yapısal ve fonksiyonel özellikleri ile merdivenler; kullanılmaya başlandığı eski çağlardan itibaren sürekli bir gelişim içindedir. Mimarlık tarihinin zaman çizelgesine bakıldığında merdivenler tanrıya ulaşma, içsel yolculuk, statü gibi bilinç ötesine basamak basamak gidilen bir yolu sembolize etmektedir. Merdiven insan ve toplum üzerinde etki yaratmaktadır. Basamaklarda adım adım yükselmek ilahi bir deneyim olmaktadır. Doğru tasarlanan bir merdiven, ulaşım aracı olmanın yanında insan doğasının, psikolojik, sanatsal yönlerini de temsil edebilmektedir. Böylece merdiven eşsiz bir mimari obje olabilir.

Merdiven sembolik değerini geçmişten günümüze kadar taşımaktadır. Sanatsal açıdan örneklere bakıldığında sinemada bazı filmlerde izleyicinin aklında kalan sahne olmaktadır. Merdivenler; mimari yapı ile sınırlandırılmamalıdır. Deneysel merdiven örneklerinde anlaşılacağı gibi aktivite ve insan arasında bağ kurabilmektedir. Dokunsal ve görsel olarak kullanıcı tarafından algılanan merdiven, psikolojik olarak etkileyip aktiviteye yönlendirmektedir. Doğru uygulanmış bir merdiven kişiyi motive ederek, farkında olmadan fiziksel aktiviteye teşvik edebilmektedir. Hem çekici hem de alışkanlık haline gelen bir unsur olabilmektedir.

Merdiven, doğru tasarlandığında ana işlevinin ötesine geçerek çok daha etkili niteliklere sahip olabilmektedir. Estetik açıdan iyi tasarlanmış bir merdiven, boşlukta süzülürken o boşluk artık bir boşluk değil, merdivenin etkisine girmiş bir hacimdir. Farklı biçimlerde tasarlanabilen merdiven, mekanın sınırları içerisinde yerleştirilse de, etkisi ile bu sınırların dışına da taşabilmektedir. İyi tasarlanmış bir merdiven fonksiyonel olmasının yanı sıra heykelsi ve anıtsal bir varlık olarak da anılabilir, görseelliği daha da vurgulanarak bulunduğu ortama göre adlandırılabilir.

Heykelsi merdiven örnekleri incelediğinde genellikle spiral formlu dönel merdivenlerin tercih edildiği görülmektedir. Heykeldeki plastik yapı, akışkan görünüm ve süreklilik bu form ile yakalanmıştır. Heykelsi merdivenler mekânı kavrayarak içten dışa doğru bir etki yaratmaktadır. Genel olarak beton, ahşap, çelik konstrüksiyon ile yapılsalar da plastik, alüminyum ve benzeri malzemeler ile kaplanarak görsel etkileri artırılmıştır. Merdiven örneklerinde yalnızca beton, cam, ahşap ve çelik malzemedan yapılanlar olduğu gibi karma malzemeli heykelsi merdivenlerde mevcuttur. Merdivenin görsel ve tematik etkisini arttırmak için tasarımcılar plastik, alüminyum, bakır ve benzeri kolay işlenebilen malzemeler tercih etmektedirler. Heykelsi merdiven örneklerinde, merdiven genelde yapıların galeri boşluğuna konumlandırılmıştır. Mekân sade bir tasarım ile oluşturulsa da heykelsi merdivenin dinamik etkisi tüm mekâna yeniden dekoratif bir etki ve değer katmaktadır.

Anıtsal merdiven örnekleri incelendiğinde, her tarihsel özelliği olan merdiven anıtsal değildir. Yakın zamanda yapılan anıtsal merdiven örneklerine de rastlanılmaktadır. Geçmişinde sembolik-tarihsel bir olay yaşamamış merdiven örnekleri de incelenmiştir. İspanyol Merdivenleri ve Vessel örneklerine bakıldığında biri geçmişten diğeri ise günümüzden tarihsel bir olaya ev sahipliği yapmamış iki merdivendir. Ancak insanların zamanla gösterdikleri ilgi ve yükledikleri anlam ile anıtsal bir değer kazanmışlardır. Malzeme olarak tasarımlarda dış etkenlere dayanıklı çelik, beton ve doğal taş kullanılmıştır. Eğer ahşaptan hazırlanacak ise fırınlanmış emprenyeli olarak kullanılmıştır. Anıtsal merdivenler, genellikle kamusal açık alanlarda inşa edilmiştir. Anıtsal merdiven örneklerinde basamak sayılarının çokluğu

görülmektedir. Bu tür merdivenler tanrıya ulaşmanın bir yolu olarak bir ritüel ortamı oluşturmaktadır.

Çok fonksiyonlu örneklerde merdivenler mobilya gibi tasarlanabilmekte, duvar gibi bölücü bir öge olabilmekte, mekânın alanlarını oluşturabilmekte, tribün ya da amfi gibi kullanılabilen, küçük hacimli bir mekânı depolama elemanı olarak çözüm sağlayabilmektedir. Merdivenler, kimi zaman mekânın kendisini oluşturabilmekte, kimi zaman ise kendine ait bir habitat kurarak kullanıcıları üzerinde toplayarak, sosyal, dinlenme ya da çalışma alanı oluşturabilmektedir.

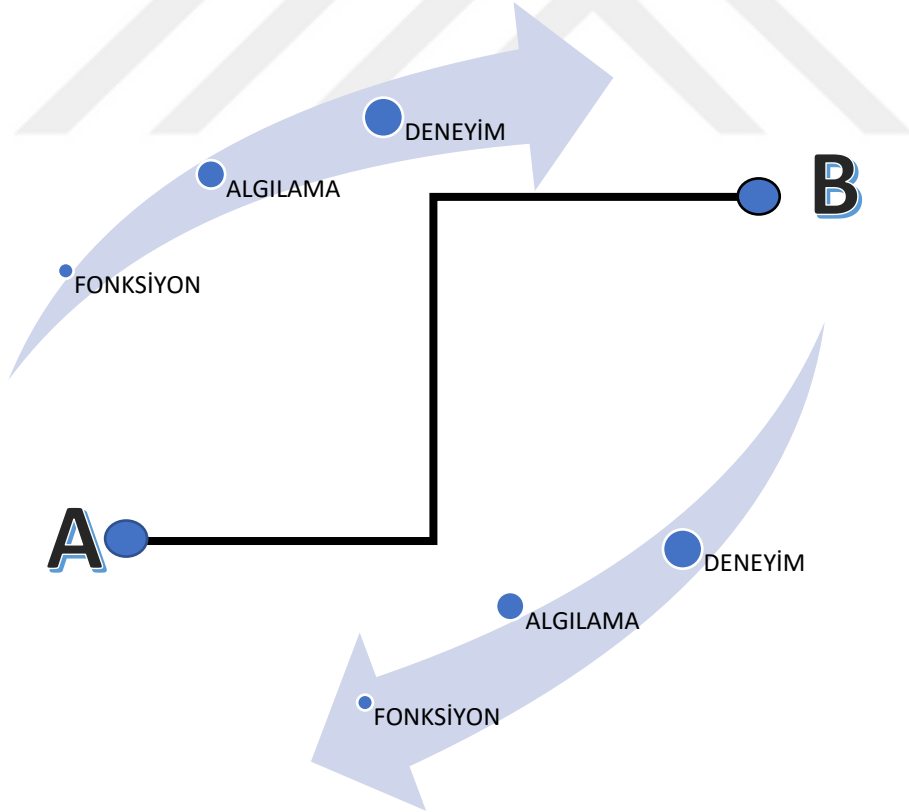
Sıradan bir ofis binası içinde etkileyici bir merdiven barındırarak; kurumun dışındakilerin ilgisini çekebilmektedir. Bu şekilde merdiven bir tanıtım unsuru da olmaktadır. Kurum rakiplerine karşı iş sektöründe markasının statüsüne iyi tasarlanmış bir merdiven ile katkıda bulunabilmektedir. Sıradan bir ofis yapısı etkileyici bir merdiven ile turistik amaçla gidilen, fotoğraf çekilip, sosyal medyanın farklı uygulamalarında paylaşılan bir unsur haline gelmektedir. Merdiven hem mekânın kendisine hem de insan ve dış çevreye etki etmektedir. Malzeme olarak ahşap, çelik, betonarme, tuğla kullanılmaktadır. Bu malzemeler çok fonksiyonlu merdiven örneklerinde karma olarak da uygulanmıştır.

Günümüzde, bilgisayar ve gökdelen çağında merdiven öneminden bir şey kaybetmemiş, aksine daha da öne çıkmıştır. İnsanları farklı seviyelere taşıyan merdiven, farklı disiplinlere de ilham vermektedir. İyi tasarlanmış bir merdiven mekâna, çevresine ve kullanıcıya etki eder ve mekânı, çevreyi, insanı birbiri ile etkileştirmektedir. Merdiven bir uyaran gibidir. Karşılaştığımız merdiven önce görsel olarak bizi etkilemeli, sonra kendisini seyrettirebilmedir. Daha sonra kullanıcı davranışlarını etkileyip, kendisine doğru fiziksel bir hareket yapılmasını sağlamalıdır. Bir boşluğun ortasında heykelsi bir merdiven ile karşılaşıldığında kullanıcıyı kendine doğru çekerek, onu varacağı noktaya hazırlamalıdır. Merdiven bilinç düzeyinde birbirinden farklı kişiliğe sahip ve bu kişilik yapıları arasında geçişler yaparak karakterize olmuş bir yapı elemanıdır. Merdiven çoklu kişiliğe sahiptir.

Heykelsi merdivenlerde kullanıcının bulunduğu noktaya göre merdivenin etkisi farklılık göstermektedir Kullanıcı tarafından merdivene dışarıdan bakıldığında estetik ve heykelsi özelliği ön plana çıkmaktadır. Merdiveni kullandığında ise kişiye göre değişen fiziksel ve psikolojik etkileri görülebilmektedir.

Anıtsal merdivenlerde bulunduğu yere bağlı olarak kişinin bakış açısına göre farklı etkileşimler göstermektedir Ayrıca bazı merdivenlerde tarihi ve sembolik bir olayın mekânı olup anıtsallaşırken, bazı örneklerde toplumun gösterdiği ilgi ile birlikte zaman içinde anıtsallaşmaktadır.

Çok fonksiyonlu örneklerde işlev ön plana çıkmaktadır. Kullanıcı merdiveni kendi yapılış amacında kullanırken, depolama, oturma, dinlenme, çatı, duvar gibi fonksiyonlarını estetikle birleştirerek ifade etmektedir.

Şekil42. Merdiven ve Süreç Şeması

Merdiven; yalnızca A noktasından B noktasına çıkmak değildir(Şekil42). Birbirinden farklı yüksekliklerde bulunan iki yüzey dairesel, eğimli ya da dik basamaklarla birbirine bağlayan, A noktası ile B noktası arasındaki süreçtir. A noktasında bulunan bir kişi, B noktasına geldiğinde aynı kişi değildir. Merdiven belki de bir yaşam sürecine de benzetilebilir. İlk basamak doğum, son basamak ölüm, arası yaşamın evreleridir. Üzerinde durma ve hareket etme eylemlerinin birlikte var olduğu üç boyutlu yapı elemanı olan merdiven, mekanı ve insan davranışını etkilemektedir. Merdiven insanı bir noktadan bir noktaya taşımakla kalmayıp, aynı zamanda insanın psikolojik, sanatsal, ilahi ve güçlü yönlerini etkileyip, ortaya çıkarmaktadır.

Farklı seviyeler arasında hareket etmemize ve ulaşımımıza yardımcı olan merdiven, estetik açıdan zengin, görsel olarak ilginç ve çekici olabilmektedir. Görsel olarak iyi tasarlanmış ve uygulanmış bir merdiven, her zaman var olduğu mekanı geliştirebilir ve farklı özellikler katabilmektedir. Merdiven var olduğu alanı fiziksel ve görsel olarak doldurarak, tanımlayıp, güçlü bir kütle hissi verebilmektedir.

Merdiven, sadece işlevsel bir gereksinimden daha fazlası haline gelmiştir. Böylece mimarlar etkileyici bir tasarım ve kullanıcı deneyimi yaratmak için merdivenin önemini yeniden keşfederek, merdivende farklı malzemeler ve formlar denemektedirler. Merdiven tek başına da bir mekanı tanımlayabilmektedir. Kendi içinde bir değer barındıran merdiven, özünde bu değeri bulunduğu mekana ve kullanıcıya yansıtarak daha da geliştirip, çoğaltmaktadır.

Merdivenin fiziksel işlevlerinin ötesine geçmesi, mekân yaratmanın, mekânı tanımlamanın, mekânın dışına taşmasının anlamı insanın fiziksel ve psikolojik alanıyla bağ kuran, insanı etkileyen bir yapı elemanından da öteye geçmesidir. Merdiveni mimari ile sınırlamadan düşünmek daha doğru olabilir. Geçmişin, bugünün ve geleceğin içinde var olan zamansız bir kavramdır. Merdivende dönemsel olarak farklı malzemeler de kullanılsa, o yine de tüm zamanlara hitap edebilir. Aslında merdiven evrim geçirmemiştir. İster geçmiş

isterse yakın zamanda yapılmış bir merdiven de olsa, o şimdinin ve gelecek zamanın aynı değeri taşıyan merdivenidir.

KAYNAKÇA

- Brazao, A (2014).*Stairs* Tecnical Dictionary.Lisboa:FAUL.s.11
- Ching, F. D. K. (2011). *İç Mekân Tasarımı*. İstanbul: Yem Yayın. s.230-231-232-233-234
- Peter C., Reisch,D., Katinka,T.,(2018) *Stairs*.(14 Mart 2019) Detail Practice Dergisi s.12-54
- Broto, C. (2014). *New Staircases*. KTH Architecture.
- Cengiz, D. D. (2016, Temmuz 25). *Sinemada Merdiven Kullanımı Ve Merdivenin Anlamsal Bütünlüğü*. Filmloverss: filmloverss.com adresinden alındı
- Peter, C., C. P. (2018). *Stairs. Detail Practice*, s.12-62.
- Ching, F.D.K.(2011). *İç Mekan Tasarımı*. YEM, s.39-228-229-230
- Daniken, E. V. (2018). Chichen İtza. *Ancient Aliens Tv Program*.
- Deplazes,A.(2005). *Constructing Architecture*. Berlin: Birkhauser.
- Dindone, I. (2014). *Staircases Kth Architecture*.
- Dordick,V.(2019,Nisan).*13TypesOfStaircases*.Homedit:
<http://homedit.com/different-types-of-staircases> adresinden alındı
- Dovibois.(2019,Mart).*TypesOfStaircases*.Davibois:
<https://davibois.com/en/content/types-staircases> adresinden alındı
- Engin, N. (2004). *Mekan Merdiven Malzeme*. Nisan 10, 2019 tarihinde
<http://www.yapkat.com/images/malzeme/dosya/880352199077660099573135> adresinden alındı
- Hegger, M. (2012). *Yapı Malzemeleri*. Yem .
- Hofstadter, D. R. (2011). *Gödel Escher Bach*. İstanbul: Pinhan.

- Kafka, F. (2010). *Aforizmalar*. Altı 45.
- M.Peeters.(2013).*SocialStairs*.experientialdesignlandscapes:
<http://www.experientialdesignlandscapes.com/files/peeters> adresinden alındı
- Neufert, E. (2017). *Yapı Tasarımı*. Beta.
- Onat, N. (1999). Merdiven,Carlo Scarpa Ve İlk Basamak. *Tasarım Kuram*, 9.
- Pallasmaa, J. (2008, Eylül). *Sinema Ve Mimarlık*. Arkitera: <Http//V3.Arkitera.Com>
Adresinden Alındı
- Parker, J. (Yöneten). (2016). *The Architect* [Sinema Filmi].
- Saka, İ. (2011). Yeni Makale.
- Sarı, A. (2000). *Merdivenler*. Yem.
- Schuster, F. (1970). *Treppen*. Julius Hoffmann.
- Taveira, K. (2015). *Architecture & Design*. Issue: <Issue.Com> Adresinden Alındı
- Tegün,T.(2017,Ocak30).*Stairs*.Interestingengineering.Com:
<Https://Interestingengineering.Com/Stairs-Religious> Adresinden Alındı
- Templer, J. (1992). *Staircases*. Abd: Massachusetts Teknoloji Enstitüsü.
- Visitphilly. (2018). *Visitphilly*. <Https://Www.Visitphilly.Com/Things-To-Do/Attractions/The-Rocky-Statue-And-The-Rocky-Steps/>) Adresinden Alındı
- Vitruvius. (2017). *Mimarlık Üzerine*. Alfa.

İNTERNET KAYNAKLARI

URL-1 < <https://www.elevestairs.com/stairs-history.php> > adresinden alındı. Erişim tarihi Şubat 2018.

URL-2 < <https://gezimanya.com/GeziNotlari/perslerin-kenti-persapolis-taht-i-cemsid>

URL-17 < *25 Types Of Staircases.* <https://homestratosphere.com/types-of-staircases> >adresinden alındı.Erişim tarihi Mart 2019.

URL-28 *Sinema Ve Mimarlık.* Arkitera: [https://v3.arkitera.com/g143-sinema-ve-mimarlık.html?year=&aıd=2628](https://v3.arkitera.com/g143-sinema-ve-mimarlik.html?year=&aıd=2628) adresinden alındı.Erişim tarihi Eylül 2018.

URL-35<<https://okuryazarim.com/sembolizmde-merdiven/>>adresinden alındı.Erişim tarihi Eylül 2018.

URL-42<*PenroseMerdiveni.*<https://tr.wikipedia.org/wiki/penrosemerdiveni>> adresinden alındı. Erişim tarihi Aralık 2018.

GÖRSEL KAYNAKLAR

URL-3 <https://tr.pinterest.com/pin/70437464351802/>
<http://www.hollywood.com/movies/things-you-never-knew-about-titanic-60227786/>
erişim tarihi 03.05.2018

URL-4 <https://www.spiritualsun.com/spiritual-sitesthe-great-ziggurat-of-ur-aligns-to-summer-solstice-sunrise>, erişim tarihi 03.05.2018

URL-5 < <https://www.flickr.com/photos/97924400@N00/4508848245> >, erişim tarihi 03.05.2018

URL-6 < <https://whc.unesco.org/en/list/437> >, erişim tarihi 03.05.2018

URL-7 < <https://www.turizmaktuel.com/haber/2019-turkiye-de-gobeklitepe-antalya-da-aspandos-yili> >

URL-8 <http://www.portugaltraveltips.co.uk/shops/livraria-lello-bookshop/>, erişim tarihi 03.05.2018

URL-

9 https://www.reddit.com/r/Damnthatinteresting/comments/9ac1jy/leonardo_da_vincis_double_helix_staircase_inside7, erişim tarihi 03.05.2018

URL-10 <https://colosseumrometickets.com/spanish-steps>, erişim tarihi 03.05.2018

URL-11 <https://whc.unesco.org/en/list/1005/gallery>, erişim tarihi 03.05.2018

URL-12 <http://www.arkitera.com/gorus/304/akademi-ve-istanbulun-masumiyeti--var-olma-ve-yok-olmalar-arasinda>, erişim tarihi 03.05.2018

URL-13 <https://www.arkitektuel.com/ataturk-kultur-merkezi-akm/>, erişim tarihi 03.05.2018

URL-14<http://architectuul.com/architecture/viewimage/itamaraty-palace/11621>,
erişim tarihi 03.05.2018

URL-15<https://tr.pinterest.com/pin/168955423498448670>, erişim tarihi 03.05.2018

URL-16<https://www.archdaily.com/155074/ad-classics-olivetti-showroom-carlos-scarpa/5038136028ba0d599b000cd8-ad-classics-olivetti-showroom-carlos-scarpa-photo-by-seier-plus-seier-http-wwlickom-photos-seier>

URL-18 <https://www.homestratosphere.com/types-of-staircases#foobox-180straight-stairs.jpg>
<https://www.homedit.com/different-types-of-staircases/modern-house-featuring-straight-stairs/> <https://unsplash.com/photos/3GX4PJ-qces>

URL-19<https://www.homestratosphere.com/types-of-staircases#foobox-190quarter-turn.jpg> <https://www.homedit.com/different-types-of-staircases/l-shaped-stairs/>
<https://acearchi.en.made-in-china.com/product/NKVmaPuyJGRr/China-Small-Space-L-Shape-Staircase-with-Glass-Balustrade.html>

URL-20<https://www.homestratosphere.com/types-of-staircases/#foobox-20/0/180-degree.jpg>
<https://www.homedit.com/different-types-of-staircases/u-shaped-stair-design/>
<https://www.homedit.com/different-types-of-staircases/pupo-gaspar-arquitetura-shaped-stairs>

URL-21 <https://www.homestratosphere.com/types-of-staircases/#foobox-21/0/spiral.jpg>
<https://www.homedit.com/different-types-of-staircases/circular-modern-stairs/>
<https://www.homedit.com/different-types-of-staircases/spiral-stairs-type/>

URL-22 <http://www.contemporist.com/sculptural-wood-staircase-inside-a-restaurant/>

URL-23 <https://tr.pinterest.com/minimalistspace/minimalist-stairs/>
<https://www.concretewavedesign.com/awesome-floating-concrete-stairs/>

URL-24<http://spain.aricaustermann.com/wpcontent/uploads/spain.aricaustermann.com/2009/07/Spain-Portugal-015.JPG/>
http://kenrymax.ucoz.com/publ/phong_cach_ni_tht_mi/suspended_solid_steel_staircase_seems_to_float_on_air/5-1-0-68
<https://mymodernmet.com/best-stair-design/>

URL-25 <https://www.static.dezeen.com/glass-stair-skylight>

<https://www.stairs-siller.com/glass-stairs/cam>

URL-26 <https://www.eocengineers.com/en/projects/apple-zorlu-86>

URL-27 <https://tr.pinterest.com/pin/360569513909821144>

<https://www.dwell.com/browse/photos/6526103898926145536?filter=6268417501073629199>

<https://www.dwell.com/browse/photos/6515715260162043904?filter=6268417501073629199>

URL-29 <http://www.arkitera.com/haber/29591/new-york-halk-kutuphanesi-icin-yeni-master-plan>

URL-30 <https://www.911memorial.org/survivors-stairs>

URL-31 <https://www.ted.com>talks>davidrockwell>.Kaynak kullanılarak videodan görüntü tarafımca alınmıştır.

URL-32 <https://www.ted.com>talks>davidrockwell> .Kaynak kullanılarak videodan görüntü tarafımca alınmıştır.

URL-33 <https://www.cancun-sightseeing.com/chichen-itza-regular>

URL-34 https://en.wikipedia.org/wiki/EgyptAll_Gizah_Pyramids

URL-36 <https://www.gezipedia.net/252-sumela-manastiri-tanitimi.html>

URL-37 https://www.hq.nasa.gov/sja11A11_PAOMissionReport.html

URL-38-39-41 39 Staircases, (2016), Albert Gomez .

URL43 [https://inception.fandom.com/wiki/Penrose_stairs_\(dream\)?file=Penrose_Stairs.jpg](https://inception.fandom.com/wiki/Penrose_stairs_(dream)?file=Penrose_Stairs.jpg)

URL-44 <https://www.mcescher.com/gallery/back-in-holland/relativity/>

URL45 https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nicolas_Dipre._Le_songe_de_Jacob._c.1500_Avignon,_Petit_Palais.jpg

URL-46, Piyano Merdiven, <https://www.designoftheworld.com/piano-stairs/>, erişim tarihi 25.12.2018

URL-47<https://goodvertising.site/the-fun-theory/>, erişim tarihi 25.12.2018

URL-48 <https://goodvertising.site/the-fun-theory/>, erişim tarihi 25.12.2018

URL-49<https://www.sportspace.eu/en/project/piano-trap/>, erişim tarihi 25.12.2018

URL-50-53, Kyle Taveira, Architecture and Design,2016, erişim tarihi 14.03.2019

URL-54-57<https://mymodernmet.com/david-mccracken-diminish-and-ascend/> erişim tarihi 04.04.2019

URL-58,<https://www.albrightknox.org/artworks/200616a-g-untitled-domestic>, erişim tarihi 28.03.2019

URL-59https://issuu.com/tomridout/docs/albright_knox_untitled__domestic__, erişim tarihi 28.03.2019

URL-60<https://www.albrightknox.org/artworks/200616a-g-untitled-domestic>, erişim tarihi 28.03.2019

URL-61,<https://tr.pinterest.com/pin/203999058102874679/> erişim tarihi 10.11.2018

URL-62<http://thefinestmagazine.com/listen-to-stories-of-spiral-staircases/> erişim tarihi 10.11.2018

URL-63https://www.flickr.com/photos/yushimoto_02/1418296339, erişim tarihi 10.11.2018

URL-64<https://olafureliasson.net/archive/artwork/WEK100857/umschreibung>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-65-67,<https://vimeo.com>carlokurth>, erişim tarihi 13.03.2019

URL-68 <https://www.eastman.org/peter-greenaway>, erişim tarihi 28.04.2019

URL-69 <https://www.rochestercitynewspaper.com/rochester/peter-greenaway-stairs-1-geneva-the-location/Slideshow/2558851/2558828>, erişim tarihi 28.04.2019

URL-70 https://www.researchgate.net/figure/Peter-Greenaway-b-1942-Wales-The-Stairs-Geneva-The-Location-1994-Ph-Christophe_fig7_235982982, erişim tarihi 28.04.2019

URL-71 <http://cri.ch/stairs/img0092.jpg>, erişim tarihi 28.04.2019

URL-72 <https://tr.pinterest.com/augustabenners/bookshops-and-books/> erişim tarihi 21.04.2019

URL-73 <https://www.theculturemap.com/livraria-lello-porto-bookstore/> erişim tarihi 21.04.2019

URL-74 <https://sofianaaustralia.com/livraria-lello-110-years-of-history/> erişim tarihi 21.04.2019

URL-75 <https://pontosdevista.pt/2017/01/13/111-anos-livraria-lello/> erişim tarihi 21.04.2019

URL-76,<https://www.archdaily.com/16094/armani-fifth-ave/500f469628ba0d0cc7002448-armani-fifth-ave-image>, erişim tarihi 05.04.2019

URL-77<https://homesthetics.net/armani-5th-avenue-new-york-store-by-massimiliano-doriana-fuksas-architects/> erişim tarihi 05.04.2019

URL-78<https://www.archdaily.com/16094/armani-fifth-ave/500f46f928ba0d0cc7002455-armani-fifth-ave-image>, erişim tarihi 05.04.2019

URL-79<https://www.archdaily.com/16094/armani-fifth-ave/500f476328ba0d0cc7002465-armani-fifth-ave-image>, erişim tarihi 05.04.2019

URL-80 <https://www.archea.it/en/antinori-winery/> erişim tarihi 21.04.2019

URL81https://static.designboom.com/wpcontent/uploads/2012/11/cantinantinori_04.jpg, erişim tarihi 21.04.2019

URL-82<https://www.galeriemagazine.com/tastemaker-alessia-antinori-blends-wine-and-art-in-tuscany/> erişim tarihi 21.04.2019

URL-83https://www.archute.com/antinori-winery-exemplary-merge-architecture-landscape-class-archea-associati/section_03/ erişim tarihi 21.04.2019

URL-84-86,<https://www.dezeen.com/2013/07/03/un-city-by-3xn/> erişim tarihi 27.07.2018

URL-87, <https://www.archdaily.com/778933/harbin-opera-house-mad-architects/56717b67e58ecec579000007-harbin-opera-house-mad-architects-photo>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-88<https://www.archdaily.com/778933/harbin-opera-house-mad-architects/56717bebe58ecec579000008-harbin-opera-house-mad-architects-photo>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-89<https://artborghi.files.wordpress.com/2018/01/dsc4408.jpg>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-90,<https://www.archdaily.com/870107/305-56-leonard-street-herzog-and-de-meuron/59248b5fe58ece1584000254-305-56-leonard-street-herzog-and-de-meuron-photo>, erişim tarihi 31.07.2018

URL-91,<https://www.archdaily.com/870107/305-56-leonard-street-herzog-and-de-meuron/59248b5fe58ece1584000254-305-56-leonard-street-herzog-and-de-meuron-photo>, erişim tarihi 31.07.2018

URL-92,<https://www.architecturalrecord.com/articles/12677-leonard-street-by-herzog-de-meuron>, erişim tarihi 31.07.2018

URL-93,<https://www.archdaily.com/790429/atrium-tower-lobby-tomer-gelfand-ltd/57735faee58ece9af300007c-atrium-tower-lobby-tomer-gelfand-ltd-photo>, erişim tarihi 04.08.2018

URL-94,<https://www.archdaily.com/790429/atrium-tower-lobby-tomer-gelfand-ltd/57736431e58ece9af3000094-atrium-tower-lobby-tomer-gelfand-ltd-photo>, erişim tarihi 04.08.2018

URL-95,<https://www.archdaily.com/790429/atrium-tower-lobby-tomer-gelfand-ltd/57736045e58ece1f4300004c-atrium-tower-lobby-tomer-gelfand-ltd-photo>, erişim tarihi 04.08.2018

URL-96,<https://www.archdaily.com/790429/atrium-tower-lobby-tomer-gelfand-ltd/57735fcae58ece1f4300004b-atrium-tower-lobby-tomer-gelfand-ltd-photo>, erişim tarihi 04.08.2018

URL-97,<https://www.archdaily.com/804130/experimentariumcebra/5888cf7ae58ece908f000177-experimentarium-cebra-photo>, erişim tarihi 28.07.2018

URL-98,<https://www.archdaily.com/804130/experimentariumcebra/5888cf48e58ece908f000176-experimentarium-cebra-photo>, erişim tarihi 28.07.2018

URL99<https://www.archdaily.com/804130/experimentariumcebra/5888cf1ae58ece61eb0002e6-experimentarium-cebra-photo>, erişim tarihi 28.07.2018

URL-100-103,<https://www.dezeen.com/2017/10/15/lvmh-media-division-offices-staircase-ora-ito-paris-france/> erişim tarihi 26.07.2018

URL-104-107, https://www.dezeen_Vertebrae-Staircase-by-Andrew-McConnell_1, erişim tarihi 13.05.2019

URL-108,https://www.travelportal.cz/zajezdy/indie/kombinace-destinaci/h4248_hotel-zlaty-indicky-trojuhelnik - erişim tarihi 27.07.2018

URL-109,<https://www.devdiscourse.com/article/agency-wire/23160-madhogarh-fort-will-be-developed-on-pattern-of-mughal-gardens-in-pinjore>, erişim tarihi 27.07.2018

URL-110<https://www.pinterest.es/pin/506514289331455521/> erişim tarihi 27.07.2018

URL-111<https://tr.pinterest.com/pin/386042999287919082/> erişim tarihi 27.07.2018

URL-112, <https://wallbox.ru/tag/дома>, erişim tarihi 21.04.2019

URL-113<https://miifotos.com/imágenes/spanisg-steps-e1.html>, erişim tarihi 21.04.2019

URL-114<http://repicvo.pw/Pza-Spagna.html>, erişim tarihi 21.04.2019

URL115,https://www.reddit.com/reuropecomments7mhrlvthe_stairway_and_church_of_bom_jesus_do_monte_in

URL-116 <https://tr.depositphotos.com/93985194/stock-photo-bom-jesus-do-monte-in.html>

URL-117<https://luxeadventuretraveler.com/the-sacred-way-to-bom-jesus-do-monte>

URL-118 <https://www.aswesawit.com/braga-catholic-shrine>

URL119-

120,<https://www.lavanguardia.com/hemeroteca/20180919/451904840773/el-acorazado-potencim-cine-peliculas.html>

URL-121<https://kitchendecor.club/files/ukraine-map-city-kiev.html>

URL-122https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Odessa_Trepppe.JPG

URL-123,<http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hayat/karakoy-kamondo-merdivenlerinin-ilginc-hikayesi-40734635>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-124<http://www.dergibursa.com.tr/kamondo-merdivenlerinde/ozgurcakir-9/> erişim tarihi 10.11.2018

URL-125https://tr.wikipedia.org/wiki/Kamondo_Merdivenleri, erişim tarihi 10.11.2018

URL-126,<https://temporarilylost.com/2011/10/05/return-to-paris/centre-pompidou-1/> erişim tarihi 05.04.2019

URL-127<https://pxhere.com/en/photo/1233492>, erişim tarihi 05.04.2019

URL-128<https://hiveminer.com/Tags/pompidou%2Cstairs/Recent>, erişim tarihi 05.04.2019

URL-129<https://www.archdaily.com/64028/ad-classics-centre-georges-pompidou-renzo-piano-richard-rogers/5037e1d528ba0d599b0001d9-ad-classics-centre-georges-pompidou-renzo-piano-richard-rogers-> erişim tarihi 05.04.2019

URL130,<https://www.pinterest.es/pin/570690584030961126/> erişim tarihi 06.05.2019

URL-131<https://incl.ca/wp-content/uploads/2014/03/robson-square.jpg>, erişim tarihi 06.05.2019

URL-132<http://www.thismess.net/2016/02/adventures-in-university-design-that.html>, erişim tarihi 06.05.2019

URL-133<http://vanphotodoc.blogspot.com/2012/03/robson-square-stairs.html>, erişim tarihi 06.05.2019

URL-134,https://www.123rf.com/photo_53947720_business-people-have-lunch-at-the-stairs-of-la-grande-arche-at-la-defense-in-paris-france-on-april-1.html, erişim tarihi 21.04.2019

URL-135<https://trvl.com/stories/photo-day-la-defense>, erişim tarihi 21.04.2019

URL-136<http://footage.framepool.com/en/shot/354843902-collection-robert-harding-grande-arche-national-landmark-la-defense>, erişim tarihi 21.04.2019

URL-137https://farm7.staticflickr.com/6084/6030512810_434e06073b_b.jpg, erişim tarihi 21.04.2019

URL-138,<https://www.archdaily.com/787423/vlooyberg-tower-close-to-bone/5735afbee58ece94ff0000ef-vlooyberg-tower-close-to-bone-photo>, erişim tarihi 05.04.2019

URL-139<https://www.archdaily.com/787423/vlooyberg-tower-close-to-bone/5735b110e58ece6f9e000116-vlooyberg-tower-close-to-bone-photo>, erişim tarihi 05.04.2019

URL-140<http://kot0.com/gokyuzune-cikan-merdiven/>, erişim tarihi 05.04.2019

URL-141<https://www.archdaily.com/787423/vlooyberg-ower-close-to-bone/5735ae49e58ece94ff0000e3-vlooyberg-tower-close-to-bone-3d>, erişim tarihi 05.04.2019

URL-142-146,<http://www.heatherwick.com/project/vessel/> , erişim tarihi 28.07.2018

URL-147, <https://www.archdaily.com/357131/panorama-house-moon-hoon/5163a636b3fc4bc5260002f2-panorama-house-moon-hoon-photo>, erişim tarihi 31.07.2018

URL-148<https://www.archdaily.com/357131/panorama-house-moon-hoon/5163a545b3fc4b2ba700031f-panorama-house-moon-hoon-photo>, erişim tarihi 31.07.2018

URL-149<https://www.archdaily.com/357131/panorama-house-moon-hoon/5163a62bb3fc4b9d4f000315-panorama-house-moon-hoon-photo>, erişim tarihi 31.07.2018

URL-150<https://www.archdaily.com/357131/panorama-house-moon-hoon/5163a766b3fc4b2ba7000327-panorama-house-moon-hoon-first-floor-plan>, erişim tarihi 31.07.2018

URL-151-155,<http://www.arkitera.com/galeri/detay/117704/6/Proje/2049>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-156,<https://www.archdaily.com/516876/wieden-kennedy-ny-workac/539f228fc07a80569e00096f-wieden-kennedy-ny-workac-photo>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-157,<https://www.archdaily.com/516876/wieden-kennedy-ny-workac/539f20b9c07a803df40008f7-wieden-kennedy-ny-workac-photo>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-158,<https://www.archdaily.com/516876/wieden-kennedy-ny-workac/5723237ce58ece757b00008a-wieden-kennedy-ny-workac-image>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-159,<https://www.archdaily.com/516876/wieden-kennedy-ny-workac/539f23dec07a803df4000900-wieden-kennedy-ny-workac-longitudinal-section>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-160,<https://www.archdaily.com/642612/living-staircase-paul-cocksedge/557f83cfe58ece56d800004f-living-staircase-paul-cocksedge-photo>, erişim tarihi 25.12.2018

URL-161,<https://www.archdaily.com/642612/living-staircase-paul-cocksedge/557f843de58ece56d8000050-living-staircase-paul-cocksedge-photo>, erişim tarihi 25.12.2018

URL-162,<https://www.archdaily.com/642612/living-staircase-paul-cocksedge/557f85c1e58ece56d8000053-living-staircase-paul-cocksedge-photo>, erişim tarihi 25.12.2018

URL-163,<https://www.archdaily.com/642612/living-staircase-paul-cocksedge/557f85d8e58ece710300005b-living-staircase-paul-cocksedge-detail>, erişim tarihi 25.12.2018

URL-164,<https://www.archdaily.com/866822/loft-panzerhalle-smartvoll-architekten-zt-kg/58c068b9e58ece1b6a000115-loft-panzerhalle-smartvoll-architekten-zt-kg-photo>, erişim tarihi 30.07.2018

URL-165<https://www.archdaily.com/866822/loft-panzerhalle-smartvoll-architekten-zt-kg/58c067a3e58ece1b6a00010c-loft-panzerhalle-smartvoll-architekten-zt-kg-photo>, erişim tarihi 30.07.2018

URL-166<https://www.archdaily.com/866822/loft-panzerhalle-smartvoll-architekten-zt-kg/58c067a3e58ece1b6a00010c-loft-panzerhalle-smartvoll-architekten-zt-kg-photo>, erişim tarihi 30.07.2018

URL-167<https://www.archdaily.com/866822/loft-panzerhalle-smartvoll-architekten-zt-kg/58c06438e58ece1b6a0000f2-loft-panzerhalle-smartvoll-architekten-zt-kg-plans>, erişim tarihi 30.07.2018

URL-168,<https://www.archdaily.com/788959/termeh-office-commercial-building-farshad-mehdizadeh-architects-plus-ahmad-bathaei/5755d13de58ecec290000051-termeh-office-commercial-building-farshad-mehdizadeh-architects-plus-ahmad-bathaei-image>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-169<https://www.archdaily.com/788959/termeh-office-commercial-building-farshad-mehdizadeh-architects-plus-ahmad-bathaei/5755d118e58ecec29000004f-termeh-office-commercial-building-farshad-mehdizadeh-architects-plus-ahmad-bathaei-image>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-170<https://www.archdaily.com/788959/termeh-office-commercial-building-farshad-mehdizadeh-architects-plus-ahmad-bathaei/5755d132e58ececbb90000082-termeh-office-commercial-building-farshad-mehdizadeh-architects-plus-ahmad-bathaei-diagram>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-171,<https://www.archdaily.com/874443/aparat-headquarters-qastic/5950991cb22e3898a7000ae3-aparat-headquarters-qastic-photo>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-172<https://www.archdaily.com/874443/aparat-headquarters-qastic/59509c9cb22e3898a7000aef-aparat-headquarters-qastic-photo>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-173<https://www.archdaily.com/874443/aparat-headquarters-qastic/59509b7eb22e3898a7000aea-aparat-headquarters-qastic-photo>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-174<https://www.archdaily.com/874443/aparat-headquarters-qastic/59509f00b22e38e929000621-aparat-headquarters-qastic-photo>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-175<https://www.archdaily.com/874443/aparat-headquarters-qastic/59509bf2b22e3898a7000aec-aparat-headquarters-qastic-photo>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-176<https://www.archdaily.com/874443/aparat-headquarters-qastic/59509c45b22e3898a7000aed-aparat-headquarters-qastic-section-d>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-177-180, <http://www.arkitera.com/haber/28553/kayar-merdiven>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-181-,<https://www.archdaily.com/882819/tianjin-binhai-library-mvrdv-plus-tianjin-urban-planning-and-design-institute/59fb06b8b22e3822460001d0-tianjin-binhai-library-mvrdv-plus-tianjin-urban-planning-and-design-institute-photo>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-182,<https://www.archdaily.com/882819/tianjin-binhai-library-mvrdv-plus-tianjin-urban-planning-and-design-institute/59fb061fb22e3822460001c8-tianjin-binhai-library-mvrdv-plus-tianjin-urban-planning-and-design-institute-photo>, erişim tarihi 10.11.2018

URL-183<https://www.archdaily.com/882819/tianjin-binhai-library-mvrdv-plus-tianjin-urban-planning-and-design-institute/59fb0634b22e384533000313-tianjin-urban-planning-and-design-institute-photo>

[binhai-library-mvrdv-plus-tianjin-urban-planning-and-design-institute-photo](#), erişim tarihi 10.11.2018

URL-184<https://www.detail-online.com/article/open-eye-library-by-mvrdv-31914/> erişim tarihi 10.11.2018

URL-185-187,<https://www.dezeen.com/2019/02/05/tiny-apartment-little-design-taipei-taiwan-micro-home/> erişim tarihi 13.03.2019

URL188https://www.google.com.tr/search?q=everson+museum&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiN6vv4h4DiAhXloIsKHbvhANAQ_AUIDigB&biw=1536&bih=747#imgrc=X7lvMg-2MIAOvM:

URL--189https://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g48713-d611260-i36129812-Everson_Museum_of_Art-Syracuse_Finger_Lakes_New_York.html

URL-190<https://shadesoffred.files.wordpress.com/2012/03/everson-museum-of-art.jpg>

URL-191<http://drmm.co.uk/projects/view.php?p=endless-stair>

URL-192<http://drmm.co.uk/projects/view.php?p=endless-stair>

URL-193<https://tr.pinterest.com/pin/572168327634813428/>

URL-194<https://www.archdaily.com/909257/i-believe-in-questions-that-are-eternal-dong-gong-of-vector-architects/5c379ac708a5e5a82200017c-i-believe-in-questions-that-are-eternal-dong-gong-of-vector-architects-photo>

URL-195<https://www.alilahotels.com/yangshuo/spa-alila>

URL-197<https://www.designboom.com/architecture/vector-architects-alila-yangshuo-hotel-guangxi-china-12-12-2017/gallery/image/g17-21>

URL-198<https://www.archdaily.com/772302/the-greja-house-park-plus-associates/55d7b938e58ece6085000127-the-greja-house-park-plus-associates-photo>

URL-199<https://www.archdaily.com/772302/the-greja-house-park-plus-associates/55d7b957e58ece6085000128-the-greja-house-park-plus-associates-photo>

URL-200<https://www.archdaily.com/772302/the-greja-house-park-plus-associates/55d7b9a7e58ece608500012a-the-greja-house-park-plus-associates-photo>

URL-201<https://www.archdaily.com/772302/the-greja-house-park-plus-associates/55d7ba69e58ece5ffc00012f-the-greja-house-park-plus-associates-section>

URL-202-205<https://www.interiordesign.net/slideshows/detail/8767-everything-they-could-want-and-more/>

URL-206 helis/<https://www.archdaily.com/799954/see-the-engineering-behind-this-floating-award-winning-stone-helical-stair/58347afae58ece94800013f-see-the-engineering-behind-this-floating-award-winning-stone-helical-stair-image>

URL-207<https://www.archdaily.com/799954/see-the-engineering-behind-this-floating-award-winning-stone-helical-stair/58347bace58ece9f30000255-see-the-engineering-behind-this-floating-award-winning-stone-helical-stair-image>

URL-208<https://www.archdaily.com/799954/see-the-engineering-behind-this-floating-award-winning-stone-helical-stair/58347c12e58ece9f30000257-see-the-engineering-behind-this-floating-award-winning-stone-helical-stair-image>

URL-209<https://www.archdaily.com/799954/see-the-engineering-behind-this-floating-award-winning-stone-helical-stair/58347c12e58ece9f30000257-see-the-engineering-behind-this-floating-award-winning-stone-helical-stair-image>

URL-210-213 <https://www.archdaily.com/883180/acmes-wildly-twisting-wooden-staircase-draws-inspiration-from-coco-channels-famous-mirror-stair/5a01c551b22e3816ed000269-acmes-wildly-twisting-wooden-staircase-draws-inspiration-from-coco-channels-famous-mirror-stair-photo>

URL-214<https://www.archdaily.com/877789/space-design-of-elephant-parade-office-the-worlds-leading-marketing-agency-cun-design/599309f7b22e385f1500001f-space-design-of-elephant-parade-office-the-worlds-leading-marketing-agency-cun-design-photo>

URL-215 <https://www.archdaily.com/877789/space-design-of-elephant-parade-office-the-worlds-leading-marketing-agency-cun-design/599309b8b22e385f1500001a-space-design-of-elephant-parade-office-the-worlds-leading-marketing-agency-cun-design-photo>

URL-216 <https://www.archdaily.com/877789/space-design-of-elephant-parade-office-the-worlds-leading-marketing-agency-cun-design/599309b2b22e38fe84000044-space-design-of-elephant-parade-office-the-worlds-leading-marketing-agency-cun-design-photo>

URL-217
https://www.designer.com/news/image/26096/Joseph_Miami_Design_District_08

URL-218
https://www.designer.com/news/image/26096/Joseph_Miami_Design_District_04

URL-219
https://www.designer.com/news/image/26096/Joseph_Miami_Design_District_05

URL-220
https://www.designer.com/news/image/26096/Joseph_Miami_Design_District_06

URL-221-223 https://www.architectmagazine.com/technology/detail/detail-the-miles-stairs-somerset-house_o

URL-224 <https://www.archdaily.com/895297/nio-house-aim-architecture/5b0c1aedf197cc1db1000154-nio-house-aim-architecture-photo>

URL-225<https://www.archdaily.com/895297/nio-house-aim-architecture/5b0c1c79f197cc1db100016c-nio-house-aim-architecture-photo>

URL-226<https://www.archdaily.com/895297/nio-house-aim-architecture/5b0c1c66f197cc77460000b1-nio-house-aim-architecture-photo>

URL-227 <https://www.archdaily.com/895297/nio-house-aim-architecture/5b0c1abef197cc1db1000153-nio-house-aim-architecture-1f-final-plan>

URL-228<http://avax.newspictures/160535>

URL-229<https://www.easytourchina.com/photo-p2775-down-the-long-staircase>

URL-230<https://selfplannedtrip.com/travel-blogtianmen-mountain>

URL-231<http://www.worldtrippackage.com/tianmen-mountainsteep-stairs-picture-of-tianmen-mountain-national-forest-park-tianmen-mountain>

URL-232<http://beingatraveler.com/how-to-visit-sigiriya-lion-rock-hike-using-local-transport-by-bus>

URL-233<https://www.alamy.com/stock-photo-stairs-at-lion-rock-or-sigiriya-rock-fortress-central-province-sri-129260891.html>

URL-234<https://www.atlasandboots.com/sigiriya-rock-fortress>

URL-235<http://www.jetwinghotels.com/island/insiderayurveda-sri-lanka>

URL-236<https://www.estonoentraenelexamen.com/2013070312-amazing->

URL-237[staircases-around-the-world](#)

URL-238<http://www.orangesmile.com/extremeenfurious-stairsstairs-to-schlossberg.htm>

URL-239<https://www.gettyimages.nodetailvideoup-the-stair-to-schlossberg-stock-footage856215824>

URL-240https://www.tripadvisor.ru/LocationPhotoDirectLink-g294318-d10074576-i181568681-MachuPicchu_Center-Machu_Picchu_Sacred_Valley_Cusco_Region.html

URL-241<https://www.boletomachupicchu.com/machu-picchu-huayna-picchu-boleto-mas-deseado/>

URL-242https://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g294318-i21197175-Machu_Picchu_Sacred_Valley_Cusco_Region.html

URL-243<https://tr.pinterest.com/pin/428123508300364845/>

URL-244<https://tr.pinterest.com/pin/813392382669384482/>

URL-245<https://www.sandiegoreader.com/news/ecuador/>

URL-246<http://www.orangesmile.com/extreme/tr/ofkeli-ayak-yollari-merdivenler-pailon-del-diablo.htm>

URL-247<https://www.redbull.com/at-de/die-laengsten-treppen-der-welt>

URL-248<https://olhares.sapo.pt/santuاريو-de-nossa-senhora-dos-remedios-foto2119064.html>

URL-249<https://www.visitportugal.com/zh-hans/node/134774>

URL-250<https://www.visitportugal.com/it/node/134774>

URL-251<http://www.portoenorte.pt/en/what-to-do/nossa-senhora-dos-remedios-viewpoint/>

URL-252-255 <https://www.romewise.com/vatican-museum-must-sees.html>

URL-256https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Double_spiral_and_helicoidal_flight_staircase_at_the_entrance_to_the_Vatican_Museums_designed_by_Giuseppe_Momo_1932..jpg

URL-257-260 <https://medellinliving.com/el-penol-monolith/>

URL-261https://commons.wikimedia.org/wiki/File/Bahai_Gardens_Upper_Stairs.jpg

URL-262<https://hiveminer.com/Tagsbahai%2Cstairs>

URL-263<https://www.lonelyplanet.com/israelhaifaattractionsbaha-i-gardensapoi-sig1444834361051>

URL-264<https://www.amusingplanet.com/201508the-100-stepped-garden-of-awaji.html>

URL-265<https://www.archdaily.com/184921/moses-bridge-road-architecten/5016b84028ba0d1416000e2a-moses-bridge-road-architecten-image>

URL-266 <https://charismaticplanet.com/stairways-to-heaven/>

URL-267https://www.archdaily.com/594947/ribbon-chapel-nap-architects/54d21418e58ece26580000a3-_35a7133_re-jpg

URL-268 <https://www.mvrdiv.nl/projects/238/the-stairs-to-kriterion?photo=15223>

URL-269 <https://www.archdaily.com/525381/cultura-bookstore-studiomk27>

URL-270 <https://www.archdaily.com/536451/sdm-apartment-arquitectura-en-movimiento-workshop>

URL-271<https://www.ignant.com/2016/11/25/the-square-staircase-by-amir-zinaburg/>

URL-272 <https://www.dezeen.com/2019/03/15/akademeia-high-school-warsaw-medusa-group/>

URL-273 <https://www.archdaily.com/872524/heavy-rotation-house-parametr-architecture>

URL-274<https://www.archdaily.com/884174/house-w-kc-design-studio>

Ek-1: Heykelsi / Everson Müzesi Merdiveni, (URL-188-190)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Everson Müzesi Merdiveni New York / ABD</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> I.M.Peı Yapılış Yılı :1968</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Betonarme merdivendir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Yapı içindeki merdiven ile hareket sağlanmıştır. Müzenin içerisinde heykel niteliğinde sergilenen bir obje gibi görünmektedir. Mekana katkıda bulunmaktadır.</p>	

Ek-2: Heykelsi / Endless (Sonsuz) Merdiven, (URL-191-193)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Endless Stair (Sonsuz Merdiven) Tate Modern Sanat Galerisi Londra / İNGİLTERE</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> DRMM Mimarlık Yapılış Yılı :2013</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Karmaşık heykelsi formuna rağmen taşıyıcı sistemi basittir. Amerikan Lale ağacından üretilen çapraz lamine ahşap (CLT) kullanılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Tasarım ekibinin amacı sürdürülebilir, sonsuza dek şekil değiştirip kullanılacak bir heykel merdiven tasarlamak olmuştur. Form farklı yönlerdeki, birkaç farklı merdivenin birleşmesinden oluşmaktadır. Ziyaretçiler merdivenin üst noktasında mevcut olan seyir terasına ulaşana kadar, keyifli bir deneyim yaşayabilirler.</p>	

Ek-3: Heykelsi / Alila Yangshou Hotel Merdiveni, (URL-194-197)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Alila Yangshuo Hotel Guanji /ÇİN</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Vector Mimarlık Yapılış Yılı :2013</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Betonarme taşıyıcı sistem kullanılmıştır. Beton yalın haliyle bırakılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> 1960lı yıllarda inşa edilen, eski bir şeker fabrikası olan bina modern retro endüstriyel tasarımı ile konaklama tesisi olarak kullanılmaktadır. Merdiven Karst mağarasını keşfediyor hissi uyandırmaktadır. Doğa ile iç içe olan bu yapıda betonun soğukluğu hissedilmemektedir. Bu kıvrımlı merdiven deniz kabuğunun formunu andırmaktadır. Mekanda gizemli, sakin, dingin bir izlenim uyandırmaktadır.</p>	

Ek-4: Heykelsi / Greja Evi Merdiveni, (URL-198-201)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Greja Evi Merdiveni Jalan Greja /SİNGAPUR</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Park + Associates Mimarlık Yapılış Yılı :2014</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Bükülerek özel form verilmiş çelik konstrüksiyon ile bambu kaplamadan meydana gelmektedir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Evin girişinde yemek ve oturma alanlarının arasında yer almaktadır. Bu heykelsi merdiven iki alanı bölerken akışkan formuyla yapının estetiğine katkı sağlamaktadır. Bu merkezi döner merdiven yaşam alanları içinde kesintisiz ve yumuşak bir geçiş ortamın yaratmaktadır. Yapının şeffaflığı ve ilk basamağının süs havuzunun kenarında konumlandırılması merdivene bakıldığında derinlik, dinginlik hissi uyandırmaktadır.</p>	

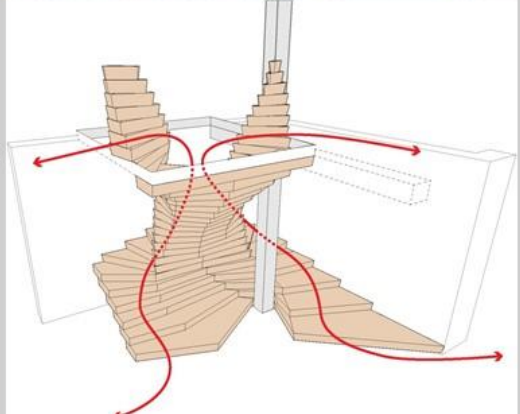
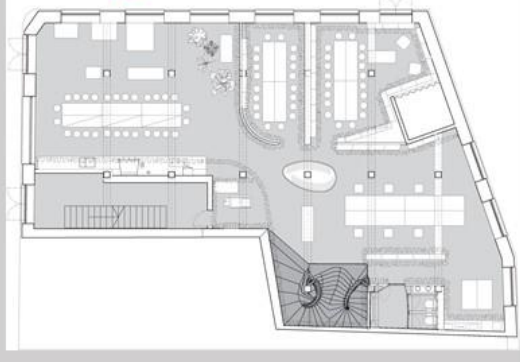
Ek-5: Heykelsi /Tree Top Residence Merdiveni, (URL-202-205)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Tree Top Residence Los Angeles / ABD</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Belzberg Mimarlık Yapılış Yılı :2015</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Çelik konstrüksiyon üzerine doğal ahşap malzeme kaplanmıştır. Korkuluklarda cam malzeme kullanılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Sarmal yapıdaki bu merdiven eve girişte bir heykel olarak işlev görmektedir. Yukarı kattan bodrum katına ışık sağlamaktadır. Evin dar planından dolayı bu heykelsi merdiven ana dolaşım yoludur. Sade tasarımdaki evin hareket ve odak noktası halindedir</p>	

Ek-6: Heykelsi/ Taş Sarmal Merdiven, (URL-206-209)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Taş Sarmal Merdiven Formby/ İNGİLTERE</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> RAL Mimarlık Yapılış Yılı :2016</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Çelik flanşlar betonarme döşemelere sabitlenerek 13 mm çapında çelik örgü kablolar yardımıyla doğal taş basamak blokları birbirine kuvvetli yapıştırıcı ile kenetlenir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>4.6 metre çapında dönel bir merdivendir. Taş bloklardan oluşan merdiven helisel özelliğinden dolayı bulunduğu boşlukta hafiflik hissi uyandırmaktadır. Binanın atriyumundan çatı katına doğru uzanmaktadır.</p>	

Ek-7: Heykelsi / Twisting Ahşap Merdiven, (URL-210-213)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u></p> <p>Twisting Ahşap Merdiven ACME Ofis Londra / İNGİLTERE</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u></p> <p>Stüdyo ACME Yapılış Yılı : 2017</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Merdiven serbest duran bir konsol olarak tasarlanmıştır. Merdivenin dengeli olması için çapraz lamine ahşap tabakalardan üretilmiştir. 20 basamağın her biri birbirine uygun vidalarla sabitlenmiştir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>İkiz spiral merdiven Coco Chanel'in Paris'deki dairesindeki ayna merdivenden esinlenilmiştir. ACME'nin ofis binasına kurulan masif merdiven yapısal olarak, estetik kaygılardan uzak, kendi içinde bir bütündür. Görselliği ve perspektifi daha iyi vurgulayabilmek için yan duvarlar parçalı aynalar ile kaplanmıştır. Kullanıcıların iniş çıkış hareketlerine heykelsi bir alternatif sunarak, içinde yaşayabilecekleri ve ilham alabilecekleri bir merdiven yaratılmıştır.</p>	

Ek-8: Heykelsi/ Elephant Parade Ofis Merdiveni, (URL-214-216)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Elephant-Parade Ofis Binası Merdiveni Pekin / ÇİN</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Cun Design Yapılış Yılı :2017</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Doğal malzeme olan Bambu kullanılmıştır. Bu malzeme ile Antik Asya mimarisine de gönderme yapılmaktadır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Mimar Gaudi'nin düz çizgi insanlara, eğri çizgi tanrıya sözünden yola çıkarak, bambunun bükülmesiyle merdiven binanın akışını uzatarak binadan öteye taşımaktadır. Ofis ortamında çalışanlara olumlu etki yaratacak doğal bir akış sağlanmıştır.</p>	

Ek-9: Heykelsi/ Joseph Mağazası Merdiveni, (URL-217-220)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Joseph Mağazası Merdiveni Miami / ABD</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Sybarite Mimarlık Yapılış Yılı :2018</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Çelik konstrüksiyon Basamakları beyaz cilalı mermerden yapılmıştır. Birinci kata ulaşıldığında korkuluklarda füme siyah cam kullanılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Mağazanın merkezinde yer almaktadır. Siyah bir tirbuşon gibi üst katı oyup çıkarak alt kata ulaşmış izlenimi uyandırmaktadır. Siyah ve beyaz karşıtlığı kullanılarak eril ve dişillığe gönderme yapılmıştır. Siyah merdiven beyaz fon üzerinde mimari bir heykel oluşturmaktadır.</p>	

Ek-10: Heykelsi/ Miles Merdiveni. (URL-221-223)

MERDİVENİN ADI / YERİ

MİLES Merdiveni
Somerset House /Londra / İNGİLTERE

TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI

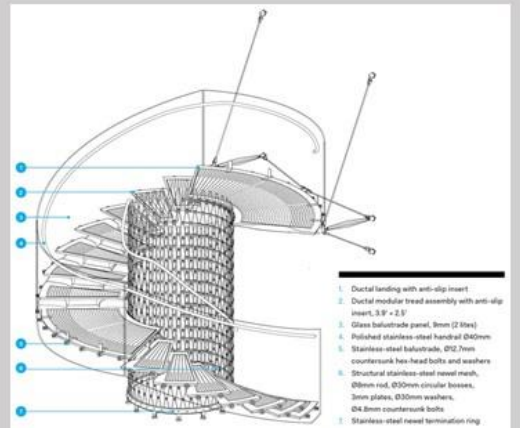
EJA Mimarlık
Yapılış Yılı :2018

MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU

Yaklaşık 150 cm çapındaki newel (merdiven taşıyıcısı), her biri 4 m uzunluğunda 550 tane bükülmüş çelik çubuktan oluşmaktadır. Prekast sırt ve yükseltme modülleri ductal betonundan yapılmıştır.

MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ

Beş katlı 104 basamaklı paslanmaz çelik ağ taşıyıcı yaklaşık 20 m yükseklikte sarmal bir merdivendir. Çelikler birbirine bisiklet zinciri ile bağlanmıştır. Çamaşır makinelerinde kullanılan civatalar ile sabitlenmiştir. Kavisli lamine cam korkuluk merdivenin şeffaflığını vurgulamıştır. Saray iken günümüzde müze olarak kullanılan mekanda dikkat çekici, güçlü bir unsurdur.

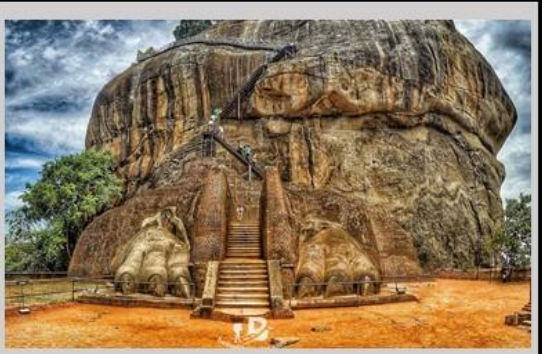

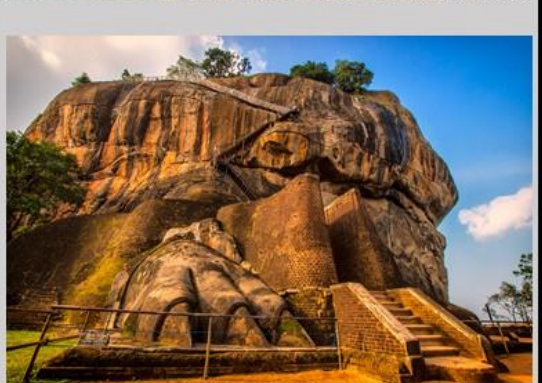

Ek-11: Heykelsi/ NIO Showroom Merdiveni, (URL-224-227)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> NIO Showroom Pekin / ÇİN</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> AIM Mimarlık Yapılış Yılı :2018</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Çelik konstrüksiyon üzerine eloksal boyalı alüminyum levha giydirme ,basamakları sac levha üzeri ahşap kaplamadır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Devasa silindirik merdiven NIO üyelerini ikinci kata taşır. Yüksek teknolojili elektrikli araçlar üreten bu firma showroomdaki merdiven ile geleceğe yönelik vizyonuna olumlu bir gönderme yapmaktadır. Yansıtıcı ve parlak yüzeyi bizi teknolojiye yönelik bir mekana geldiğimizi hissettirmektedir. Kullanılan ahşap basamaklar ile doğa dostu bir marka olduğunu da vurgulamaktadır. Üst katta kapalı olan silindir hem sonsuzluk hem de merak hissi uyandırmaktadır.</p>	

Ek-12: Anıtsal/ Tianmen Dağı Merdiveni,(URL-228-231)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Tianmen Dağı Merdivenleri Zhangjiajie / ÇİN</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Yapılış Yılı : M.S.260</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Doğal taş merdivendir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Cennete giden merdivenler olarak bilinmektedir.999 basamak vardır. Çin’de bu sayı servet ve sonsuzluğu temsil etmektedir. Bu basamaklar ile ziyaretçiler dağın zirvesindeki Cennet Mağarasına ulaşmaktadır. 11 kilometrelik bir tırmanışın ardından merdivenler başlamaktadır. Çinliler buraya Tanrıya en yakın nokta demektedir.</p>	

Ek-13: Anıtsal/ Sigiriya Kayası Merdiveni (URL-232-235)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Sigiriya Lion's Kayası Merdiveni Sigiriya/ SRİ LANKA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Yapılış Yılı : 4.yy</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Doğal taş malzeme ve günümüzde eklenen metal malzemeden oluşmaktadır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Monolit (yekpare taş veya kayadan meydana gelen, jeolojik kütle) kayanın tepesine 740 basamaktan oluşan merdiven ile çıkılmaktadır. Ziyaretçiler 360 derecelik bir panoramik manzara izleyebilmektedir. Deniz seviyesinden 2135 metre yüksekte bulunmaktadır.</p>	

Ek-14: Anıtsal/ Schlossberg Merdivenleri, (URL-236-239)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Schlossberg Merdivenleri Graz / AVUSTURYA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Welden Baronları Yapılış Yılı : 13.yy</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Kayaya oyulmuş, zikzak şeklinde merdivendir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Kayaya oyulmuş bu merdivenler, 260 basamaktan oluşmaktadır. Yaklaşık olarak 70 metre yüksekliğe tırmanılmaktadır. Schlossberg Merdivenleri ilk olarak stratejik amaçlar için inşa edilmiştir. Kaleye çıkışı sağlamakta iken günümüzde milli park olarak, turistik amaçlı hizmet vermektedir.</p>	

Ek-15: Anıtsal/ Machu Picchu Merdivenleri, (URL-240-243)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Machu Picchu Merdivenleri And Dağları/ PERU</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Pachacutec Yupanqui Yapılış Yılı : 15.yy</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Doğal taş malzemedir. 100 ton ağırlığındaki taşlar, harç malzemesi kullanılmadan, mükemmel matematik ve mühendislikle birleştirilmiştir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>İnkalardan kalan antik kent 200'den fazla merdiven sistemiyle birbirine bağlı, 3000 basamaktan oluşmaktadır. Dünyanın Yedi Harikası'ndan biri olarak seçilmiştir. UNESCO bölgeyi Dünya Mirasları Listesine almıştır.</p>	

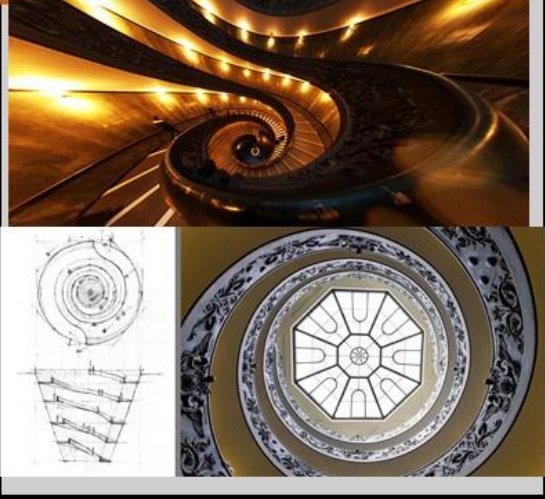
Ek-16: Anıtsal/ Del Diablo Merdiveni, (URL-244-247)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Pailon Del Diablo Merdiveni Banos / EKVADOR</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Yapılış Yılı : 1400 ler</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Doğal taş malzemedir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Merdiven şelalenin akışlarını kapsamaktadır. Merdivenin sahanlıkları gözlem için platform oluşturmaktadır. Taş merdiven farklı basamak yüksekliklerinde ve düzensizdir.</p>	

Ek-17: Anıtsal/ Nossa Senhora Merdiveni, (URL-248-251)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Nossa Senhora dos Remedios Merdivenleri Lamego / PORTEKİZ</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Yapılış Yılı : 1750-1905</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Doğal taş malzemedir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Anıtsal Barok merdivenler 686 basamaklıdır. Azizi Stephen Dağı'nın zirvesindeki tapınağa ulaşmayı sağlamaktadır. Heykeller ve çeşmeler ile zenginleştirilmiştir.</p>	

Ek-18: Anıtsal/ Vatikan Müzesi Merdivenleri, (URL-252-256)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Vatikan Müzesi Merdivenleri VATİKAN</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Giuseppe Momo Yapılış Yılı : 1932</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Betonarme merdivendir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> İç içe çift sarmal şeklinde tasarlanmıştır. İki merdivenin biri yukarı çıkmak için, diğeri aşağı inmek için kullanılmaktadır. Bronz melek figürleri ile süslenmiştir.</p>	

Ek-19: Anıtsal/ El Penol Kayası Merdiveni, (URL-257-260)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> El Penol Kayası Merdiveni Guatape/ KOLOMBİYA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> Yapılış Yılı :1950 ler</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Betonarme merdivendir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Monolit (yekpare taş veya kayadan meydana gelen, jeolojik kütle) kayanın tepesine 740 basamaktan oluşan merdiven ile çıkılmaktadır. Ziyaretçiler 360 derecelik bir panoramik manzara izleyebilmektedir. Deniz seviyesinden 2135 metre yüksekte bulunmaktadır.</p>	

Ek-20: Anıtsal/ Bahai Bahçesi Merdivenleri, (URL-261-263)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Bahai Bahçesi Merdivenleri Hayfa / İSRAİL</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> İranlı Mimar Fariborz Sahba Yapılış Yılı : 1987</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Dökme beton üzerine doğal taş malzeme kullanılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Bahailik inancının merkezi olarak kabul edilen kutsal bir yerdir. UNESCO tarafından Dünya Mirası Sit Alanı olarak korunmaktadır. 19 terastan ve 1700 basamaktan oluşmaktadır. Bu görkemli merdivenler dini açıdan önemlidir.</p>	

Ek-21: Anıtsal/ Hyakudanen Merdivenleri (URL264)

MERDİVENİN ADI / YERİ

Hyakudanen Bahçesi Merdivenleri
Awaji / JAPONYA

TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI

Tadao Ando
Yapılış Yılı : 1995

MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU

Betonarme malzemedir.

MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ

Büyük Hanshin Depreminin bir anıtı olarak inşa edilmiştir. 100 metrekarelik teraslı bahçelerden oluşmaktadır.

Ek-22: Anıtsal/ Moses Bridge Merdiveni, (URL-265)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Moses Bridge Merdiveni Halsteren / HOLLANDA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> RO & AD Mimarlık Yapılış Yılı :2011</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Tamamı ahşap malzemeden yapılmıştır. Accoya ağacı kullanılmıştır. Accoya ahşabı mantar çürümelerine karşı dayanıklıdır. EPDM folyo ile su geçirmezlik sağlanmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Suyu ikiye ayıran bu merdiven köprü ziyaretçileri 17.yy dan kalan Hollanda Kalesine ulaşmaları için yapılmıştır. Kaleden çok kaleye ulaşan bu yapı daha çok ilgi odağı olmaktadır. Musa'nın Kızıldenizi ikiye ayırdığı gibi bu köprü merdiven suları ikiye ayırıp yayaların geçebilmesi için eşsiz bir deneyim sunmaktadır.</p>	

Ek-23: Anıtsal/ Taihang Dağı Merdiveni, (URL-266)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Taihang Dağı Merdivenleri Linzhou / ÇİN</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> CCD Mühendislik Yapılış Yılı : 2012</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Çelik konstrüksiyon merdivendir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> Taihang Dağı jeolojik bir öneme sahiptir. Yaklaşık 92 metre yüksekliğinde sarmal bir merdivendir. Merdivenlerden çıkmak için 60 yaş altında olmanız gerekmektedir ve form imzalatılmaktadır. Ziyaretçiler merdivenleri dağa tırmanmak için kullanırken, doğayı da deneyimlemektedir.</p>	

Ek-24: Anıtsal / Ribbon Şapel Merdiveni, (URL-267)

MERDİVENİN ADI / YERİ

Ribbon Şapel Merdiveni
Hiroshima / JAPONYA

TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI

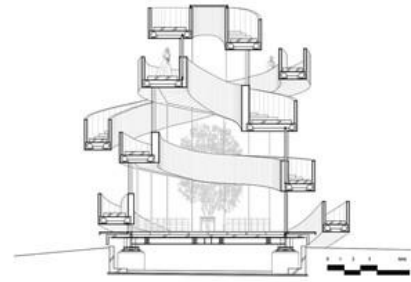
NAP Mimarlık
Yapılış Yılı :2013

MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU

Çelik konstrüksiyon üzerine titanyum-çinko karışımı sac ve ahşap panellerle kaplanmıştır. Bunun sebebi Şapel denize yakın olduğu için aşınmaların önüne geçmektir. Kaplamanın rengi de evliliğin saflığını temsil etmektedir.

MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ

Ribbon Şapeli Türkçeye Kurdele Şapeli olarak çevrilmektedir. Spiral şeklinde iki adet merdivenin bir araya gelmesiyle oluşmuştur. Şapele baktığımız zaman kurdelenin dalgalanma hareketi vardır. Ribbon Şapelinde düğünler yapılması tasarımında etkili olmuştur. Bu iki spiral merdiven iki farklı hayatın birleşmesini temsil etmektedir. Merdivenin ilk adımları ayrı olsa da şapelin tepesinde birleşmektedir. Bu anıtsal merdivenler birbirine kenetlenerek yapının tamamını oluşturmaktadır.

Ek-25: Anıtsal / Kriterion Merdiveni, (URL-268)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u> Kriterion Merdivenleri Rotterdam / HOLLANDA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u> MVRDV Mimarlık Yapılış Yılı :2016</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u> Çelik konstrüksiyon kullanılmıştır. Tamamı çelikten yapılmış bir inşaat iskelesi gibi yükselmektedir.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u> 29 metre yüksekliğe, 57 metre uzunluğa ve 180 basamağa sahiptir. Bu anıtsal merdivenin yapılmasındaki amaç II. Dünya Savaşında kentin bombalanmasından sonra yeniden yapılanmasının 75. yıldönümünü temsil etmektir. Groot Handelsgebou binasının çatısına erişim sağlayarak tüm şehrin manzarasını izleme olanağı sağlamaktadır.</p>	

Ek-26: Çok Fonksiyonlu / Viipuri Kütüphanesi Merdiveni, (URL-269)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u></p> <p>Viipuri Kütüphanesi Merdiveni Vyborg / RUSYA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u></p> <p>Alvar Aalto Yapılış Yılı:1935</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Betonarme merdivendir. Sesi emiciliği yönünden Linolyum kaplama malzemesi kullanılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Viipuri Kütüphanesinde mekânsal düzenlemeler ana merdiveni bir etkinliğe dönüştürmektedir. Ziyaretçiler ilk olarak kütüphanenin tam merkezinde geniş bir inişe varmadan önce dar bir merdiven ile yönlendirilmektedir. Küpeşte ziyaretçiyi doğrudan üst seviyeye yönlendirmesine rağmen, simetrik merdivenin mekânsal uzantısının iç orta eksenini üzerinde algılatır. Tırabzanın da dahil olduğu beceri, merdiveni giriş ve iç sirkülasyon araçlarının bir kombinasyonu haline getirerek, binanın ortasını işgal eden prestijli bir merdivendir.</p>	

Ek-27: Çok Fonksiyonlu / Cultura Bookstore Merdiveni, (URL-270)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u></p> <p>Cultura Bookstore Sao Paulo / BREZİLYA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u></p> <p>Diana Radomysler-L.Antunes- M.Tanaka-M.Ruzante-Studio MK27-M.Kogan Yapılış Yılı:2012</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Çelik taşıyıcı sistem üzerine masif meşe kaplama uygulanmıştır. Ara basamaklar beyaz renkte ahşaptır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Ana girişin karşı duvarında mekana hakim konumdadır.</p> <p>Tasarımcıların amacı sadece kitap mağazası değil aynı zamanda ziyaretçilerin buluşma ve zaman geçireceği bir mekan olmasıydı. Kitapçının içerisinde var olan bu merdivenler ziyaretçilerin raflara ulaşmasını ve basamaklarda oturup kitapları incelemesini, sosyalleşmesini sağlamaktadır. Ayrıca küçük konserler ve konferanslarda yapılan bir etkinlik alanıda oluşturmaktadır.</p>	

Ek-28: Çok Fonksiyonlu / SDM Apartmanı Merdiveni, (URL-271)

MERDİVENİN ADI / YERİ

SDM Apartmanı Merdiveni
Mumbai / HİNDİSTAN

TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI

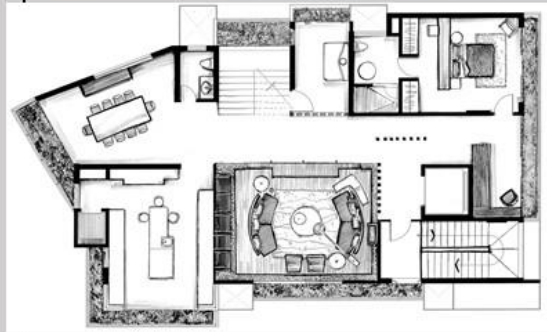
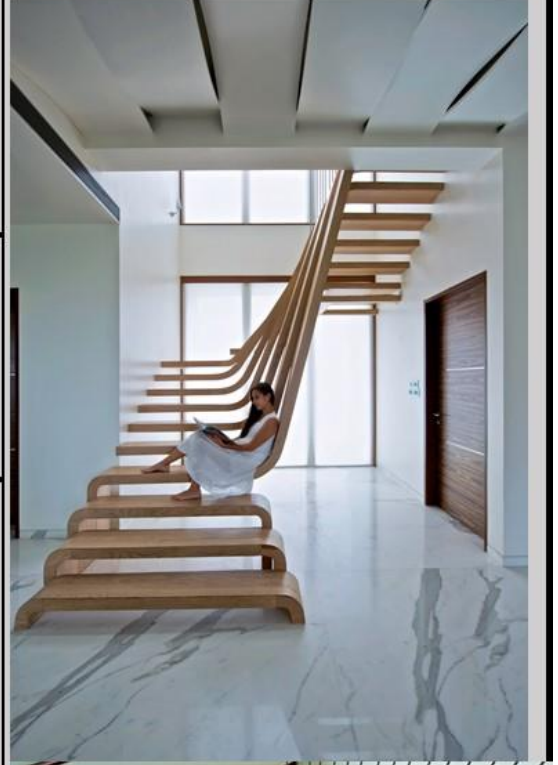
Movimiento Mimarlık
Yapılış Yılı: 2014

MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU

Ahşap basamaklar iki taraftaki merdiveni saran duvarlara tutturulmuştur. Ortadaki dikey çelik teller üst kısmını taşıyarak aynı zamanda korkuluk görevi de görmektedir. Ceviz ağacı kullanılmıştır.

MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ

Dairenin her yerinden görülen merdiven insan ergonomisine uyum sağlayarak hem sirkülasyon hem de oturma elemanı olarak fonksiyon göstermektedir. Ayrıca ritmik dalgalanma hareketiyle dairede görsel bir unsurdur.

Ek-29: Çok Fonksiyonlu / Square Merdiveni, (URL-272)

MERDİVENİN ADI / YERİ

Square Merdiveni
Londra / İNGİLTERE

TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI

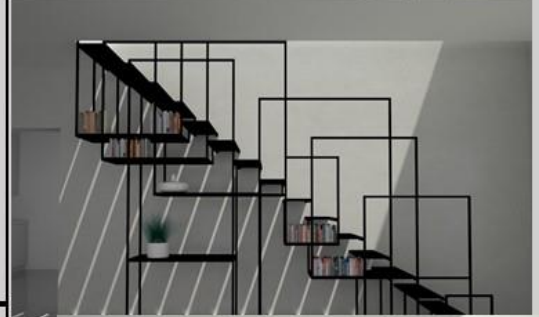
Amir Zinaburg
2015

MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU

Lazer ile kesilmiş çelikten yapılmıştır.
Siyah ve beyaz renkte üretilmiştir.
Kare çerçeveler aynı zamanda korkuluk görevi görmektedir.

MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ

Bu ayrıntılı tasarım akıllı bir depolama sistemidir. Minimalist merdiven günlük eşyaları saklamak ya da sergilemek için kullanılmaya uygundur. Kare çerçevelerle geometrik ve modern tarza sahip olarak hem görsel hem de işlevsel olarak tasarlanmıştır.

Ek-30: Çok Fonksiyonlu / Akademeia Lisesi Merdiveni, (URL-273)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u></p> <p>Akademeia Lisesi Merdiveni Warsaw / POLONYA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u></p> <p>B.Banka-M.Okrajek-A.Pawelczyk- J.Przybylka-M.Sokolowski-M.Rymar Yapılış Yılı : 2017</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Betonarme taşıyıcı sisteme sahiptir. Basamaklar ve oturulan yerleri masif ahşap ile kaplanmıştır. Bitkilerin ekildiği basamaklar ise beton çıplak olarak bırakılmıştır. Korkulukları demir profillerden yapılmıştır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>U planlı okul binasının iç avlusunun merkezinde yer alan merdivenler tribün görevini görmektedir. Öğrenciler ve öğretmenler için aynı zamanda hem açık hava dersliği hem de bir buluşma yeridir. Basamakların bazı yerlerinde öğrenciler fesleğen, kekik gibi bitkileri yetiştirmektedir.</p>	

Ek-31: Çok Fonksiyonlu / Heavy Evi Merdiveni, (URL-274)

<p><u>MERDİVENİN ADI / YERİ</u></p> <p>Heavy Evi Merdiveni Jagakarsa / ENDONEZYA</p>	
<p><u>TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI</u></p> <p>Parametr Mimarlık Yapılış Yılı: 2017</p>	
<p><u>MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU</u></p> <p>Çelik taşıyıcı ve duvara tijlerle montajı yapılmış masif ahşap basamaklardan oluşmaktadır.</p>	
<p><u>MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ</u></p> <p>Evin girişinin sağ duvarında yer alan merdiven ikinci kata ulaşımı sağlarken aynı zamanda son üç basamağı çekmeceli ve kapaklı depolama alanı olarak kullanılmaktadır.</p>	

Ek-32: Çok Fonksiyonlu/ W Evi Merdiveni, (URL-275)

MERDİVENİN ADI / YERİ

W Evi Merdiveni
Taipei / TAYVAN

TASARIMCISI / YAPILIŞ YILI

KC Design Mimarlık
Yapılış Yılı:2017

MALZEMESİ / KONSTRÜKSİYONU

Ahşap kaplama kullanılmıştır. Dolaplar beyaz lake ahşaptır. Korkuluklar beyaz renkte boyanmış metal profildir.

MERDİVENİN ÖZELLİKLERİ

Dairenin alanı 17.6 metrekaredir. Tavan yüksekliği 3.4 metredir. Bu yüzden tasarımcı yerden tasarruf sağlayan bu akıllı merdiveni tasarlamıştır. Merdiven yatak odasına ulaşımı sağlarken aynı zamanda depolama alanı olarak kullanılmaktadır. Bu küçük daireye akıllı bir çözüm sunmaktadır.

ÖZGEÇMİŞ

10 Şubat 1985 tarihi, İstanbul ili Kadıköy doğumluyum. İlk ve orta okulu Sarıyer ilçesinde Rezaizade Ekrem İlköğretim Okulu'nda ve liseyide aynı ilçede Özdemir Sabancı Emirgan Lisesi'nde tamamladıktan sonra 2008 yılında Trakya Üniversitesi Mobilya ve Dekorasyon Bölümünden mezun oldum. 2010 yılında Beykent Üniversitesi, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi, İç Mimarlık bölümünü kazandım. 2014 yılında mezun oldum. 2016 yılında Beykent Üniversitesi, Mimarlık Ana Bilim Dalı, Mimarlık Bilim Dalı'nda lisansüstü eğitimime başladım.

Özel ilgi alanlarım, resim, doğa, yürüyüş, tasarım, felsefe, müzik, arkeoloji ve merdivenlerdir.

Yabancı dilim İngilizcedir.

Aday: Ece Sinem ARIK